

# ALBO



Aktualności Lokalne Biuletyn Olsztyński

## Dni Olsztyńska 23-25 VI 2023



FOT. DRON OLSZTYNEK, BARTOSZ ZEMBRZUSKI

Wielkimi krokami zbliża się święto naszego miasta. Dni Olsztyńska w ostatnich latach z różnych powodów nie były hucznie obchodzone. Tym razem jednak będzie jak dawniej. Koncerty gwiazd i wiele innych atrakcji. Wystąpią, m.in. Kamil Bedna-

rek, Jamal, Zespół MIG, Fisher. Zaplanowane są wydarzenia sportowe i rekreacyjne, konkursy i gra miejska. Imprezom towarzyszyć będzie wesołe miasteczko, II Złoty Foodtrucków, Holi Święto Kolorów, Wioska Rybaczka i kiermasz.

Serdecznie zapraszamy Państwa do udziału w naszej tradycyjnej Paradzie na Dni Miasta, która odbędzie się 23 czerwca o godz. 18:30. Zapraszamy wszystkich mieszkańców, lokalne organizacje, szkoły, stowarzyszenia i firmy. To wyjątkowe

wydarzenie jest hołdem dla naszego pięknego miasta i jest okazją do wspólnego świętowania. Aby wziąć udział w paradzie, prosimy o zgłoszenia w Informacji Turystycznej (Ratusz 1).

redakcja

### Nowa hala sportowo-widowiskowa / 3



### Olsztyński dworzec z dotacją / 9



### Nowe boisko w Waplewie - "Z życia szkoły" / 19-28



### Jak to dawniej dzieciom było... / 44



# Chronimy lokalne zabytki



Tak obszernego biuletynu ALBO jeszcze nie było - 48 stron! Powód? Dużo się dzieje w naszej gminie. Nasze miasto się zmienia, są nowe inwestycje, dużo jest wydarzeń kulturalnych i sportowych. W gazecie tradycyjnie nie brakuje też wspomnień i historii.

W czerwcu uroczymy świętować będziemy Dni Miasta. Program imprezy znajduje się w gazecie na ostatniej stronie. Zachęcamy do udziału.

Swoje jubileusze obchodzi w tym roku kilka olsztyneckich instytucji. 110 lat kończy Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztyнку, Ochotnicza Straż Pożarna w Olsztyнку ma już 125 lat, a Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztyнку funkcjonuje już 75 lat. Mija też 45 lat od nadania imienia K.C. Mrongowiusza Zespołowi Szkół w Olsztyнку. Wydarzeniami z tych okazji będziemy się z państwem dzielić na łamach ALBO.

Biblioteka miejska swój jubileusz obchodzić będzie jesienią, ale już mogą Państwu zdradzić, że jednym z punktów obchodów będzie spotkanie z Arturem Andrussem.

**Alina Wołodkiewicz**  
redaktor naczelny

Gmina Olsztynek kolejny raz wspiera lokalne zabytki, przeznaczając środki z budżetu na wsparcie ich konserwacji. W bieżącym roku Rada Miejska w Olsztyнку zdecydowała o przyznaniu dwóch dotacji na projekty renowacyjne.

Pierwsza dotacja, w wysokości 40 tysięcy złotych, została przyznana Rzymskokatolickiej Parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Olsztyнку na drugi etap renowacji ołtarza bocznego św. Antoniego Całkowity koszt prac szacowany jest na około 63 tysiące złotych.

Druga dotacja, w kwocie 90 tysięcy złotych, została przeznaczona dla Rzymskokatolickiej Parafii Św. Jana Chrzciciela w Orzechowie. Środki będą także przeznaczone na konserwację XVIII-wiecznych murów fundamentowych kościoła p.w. św. Maksymiliana Kolbe w Kurkach. Szacowany koszt prac wyniesie



Jeden z projektów obejmuje konserwację XVIII-wiecznych murów fundamentowych kościoła p.w. św. Maksymiliana Kolbe w Kurkach / fot. UM Olsztynek

około 150 tysięcy złotych. Gmina Olsztynek wspiera lokalne zabytki już od 2014 roku. Dotacje mogą być przeznaczone na prace kon-

serwatorskie, restauratorskie lub budowlane związane z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków na terenie gminy. Wnioski o dotacje

można składać do 30 września każdego roku do burmistrza Olsztyńska.

**UM OLSZTYNEK**

**Zabytkowa WIEŻA CIŚNIEŃ**  
Olsztynek, ul. Górna 1A

**DOSTĘPNA DLA ZWIEDZAJĄCYCH OD 1 maja 2023**

**WSTĘP BEZPŁATNY**

SZCZEGÓLOWY HARMONOGRAM - [www.olsztynek.pl](http://www.olsztynek.pl)

Zabytkowa wieża ciśnień w Olsztyнку jest otwarta dla zwiedzających przez cały sezon turystyczny, zgodnie z poniższym harmonogramem:

### CZERWIEC

Poniedziałek	- nieczynne
Wtorek	- nieczynne
Środa	- 14:00-18:00
Czwartek	- 12:00-19:00
Piątek	- 12:00-19:00
Sobota	- 11:00-19:00
Niedziela	- 11:00-19:00

Dni Olsztyńska - 10:00-20:00  
23-25.06.2023

### LIPIEC

Poniedziałek	- nieczynne
Wtorek	- 12:00-18:00
Środa	- 12:00-18:00
Czwartek	- 12:00-18:00
Piątek	- 12:00-18:00
Sobota	- 12:00-18:00*
Niedziela	- 12:00-18:00**

\* 1.07.2023 - 11:00-18:00  
\*\* 2.07.2023 - 11:00-18:00

### SIERPIEŃ

Poniedziałek	- nieczynne
Wtorek	- 12:00-18:00*
Środa	- 12:00-18:00
Czwartek	- 12:00-18:00**
Piątek	- 12:00-18:00
Sobota	- 12:00-18:00
Niedziela	- 12:00-18:00

\* 22.08.2023 - 13:00-18:00  
\*\* 31.08.2023 - 12:00-17:00

### WRZESIEŃ

Poniedziałek	- nieczynne
Wtorek	- nieczynne
Środa	- 12:00-17:00
Czwartek	- 12:00-17:00
Piątek	- 12:00-17:00
Sobota	- 12:00-17:00
Niedziela	- 12:00-17:00

We wrześniu wieża dostępna będzie od 1 do 17.09.2023 r.



**Wydawca i redakcja:**  
Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztyнку, tel. 89 519 27 12, ul. Ratusz 1, 11-015 Olsztynek, e-mail: [albo@olsztynek.pl](mailto:albo@olsztynek.pl)  
Nakład: 600 egz.

Zgłoszenia reklam w siedzibie redakcji. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji tekstów i listów oraz nie odpowiada za treść reklam, ogłoszeń i artykułów sponsorowanych.

Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem. Materiałów nie zamawianych redakcja nie zwraca.

#### Punkty dystrybucji:

- Kiosk Polpras (ul. Chopina 1B)
- Sklep SHP Nr 1 (ul. Niepodległości 21)
- Sklep SHP Nr 6 (ul. Kamienna 4)
- Sklep SHP Nr 8 (ul. Akacjowa 8)
- Sklep SHP Nr 14 (ul. Mrongowiusza 30 - sklep ogólnoprzemysłowy)
- Delikatesy Centrum (ul. Mrongowiusza 30)

- Top Market (ul. Warszawska 6)
- Carrefour Express (ul. Kościuszki 4)
- Sklep "Przystań" (Waplewo)
- Sklepy Spożywczo-Przemysłowe Jolanty Gramś (Lichtajny 16 a, Drwęck 4 a, Pawłowo 8, Mierki 35 a, Królikowo 14 b)
- Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztyнку (ul. Ratusz 1)

# Nowa hala sportowo-widowiskowa w Olsztynku

Powiat olsztyński otrzymał zgodę Kancelarii Prezesa Rady Ministrów na ogłoszenie kolejnego przetargu na budowę hali sportowo-widowiskowej przy Zespole Szkół im. K. C. Mrongowiusza w Olsztynku. Hala ma powstać przy skrzyżowaniu ulic Behringa i Olsztyńskiej. Będzie trzecim tego typu obiektem w powiecie. Zakłada się, że sala będzie służyć wielu dyscyplinom sportowym, a oprócz uczniów szkoły, skorzystają z niej również lokalne kluby sportowe i mieszkańcy gminy Olsztynek.

W 2021 roku Powiat Olsztyński otrzymał 13,5 miliona złotych dofinansowania z Polskiego Ładu na budowę hali sportowej w Olsztynku. Wtedy zakładano, że całkowity koszt inwestycji wyniesie 15 mln zł, z czego 1,5 mln zł pocho-



fol. Starostwo Powiatowe w Olsztynie

dzić miało z budżetu Powiatu Olsztyńskiego i gminy Olsztynek. Szybko okazało się, że szacunki są nierealne. W 2022 roku ogłoszono 3 postępowania, w których najniższe oferty znacznie

przekraczały możliwości samorządów. W tym roku Powiat Olsztyński wystąpił do Kancelarii Premiera z wnioskiem o podzielenie inwestycji na dwa etapy. Wniosek uzyskał akcepta-

cję. Dzięki temu nie stracimy dofinansowania i można ogłosić kolejne postępowanie.

W pierwszym etapie zakłada się postawienie hali w stanie surowym. Na ko-

lejny etap Starostwo będzie szukało środków zewnętrznych. Kolejne postępowanie ma zostać niebawem ogłoszone w trybie „zaprojektuj i wybuduj”.

**UM OLSZTYNEK**

## Będą zmiany w Olsztyńskim Budżecie Obywatelskim

**5 czerwca rozpoczynamy kolejną edycję Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego. Od tego dnia mieszkańcy będą mogli zgłaszać swoje pomysły do OBO. Nabór potrwa do 30 czerwca.**



OBO niezmiennie jest oceniane pozytywnie. Integruje mieszkańców miasta wokół ważnych dla nich spraw i pozwala wpływać na to, co dzieje się w mieście. Takie wnioski płyną z podsumowania zeszłorocznej edycji. Mieszkańcy angażowali się w OBO, ponieważ chcieli mieć wpływ na to, co dzieje się w mieście. Chcieli współdecydować, dokonywać zmian lub wspierać konkretny projekt.

Wśród sugerowanych zmian najczęściej wymieniano zwiększenie liczby punktów do głosowania, zwiększenie puli środków i wyodrębnienie budżetów "osiedlowych".

W tym roku wprowadzimy zmiany w OBO. Pula środków będzie wynosić w dalszym ciągu 300 tys. zł, ale zostanie podzielona na 2 kategorie:

- małe projekty do 50 tysięcy złotych,
- duże projekty do 200 tysięcy złotych.

W obu kategoriach głosujący będzie miał do rozdyponowania po 5 punktów.

Nabór propozycji projektów rozpocznie się 5 czerwca. Mieszkańcy będą mogli zgłaszać swoje pomysły do tegorocznej edycji do 30 czerwca włącznie. Projekt może zgłosić każdy miesz-

kaniec Olsztyńka, bez względu na wiek. Inicjatywy poparte przez co najmniej 20 mieszkańców miasta, będzie można złożyć w wersji papierowej w ratuszu lub przesłać pocztą tradycyjną.

Lista projektów, które wezmą udział w głosowaniu zostanie opublikowana do 6 września. Głosowanie odbędzie się w dniach 12-28 września. Będą mogli wziąć w nim udział wszyscy mieszkańcy Olsztyńka, bez względu na wiek i bez wymaganej zgody rodziców lub opiekunów (w przypadku osób niepełnoletnich). Będzie można głosować za pośrednictwem strony internetowej oraz w zorganizowanych na terenie miasta punktach głosowania. Ostateczne wyniki powinniśmy poznać do 9 października 2023 roku.

**UM OLSZTYNEK**  
[www.obo.olsztynek.pl](http://www.obo.olsztynek.pl)

## W czerwcu poznamy skład Rady Seniorów

**W połowie czerwca poznamy skład pierwszej Rady Seniorów w Olsztynku. Spośród 15 kandydatów, spełniających wymogi wynikające z uchwały Rady Miejskiej w Olsztynku, zostanie wybrany 7-osobowy skład Rady.**

Zwiększająca się liczba osób starszych na terenie gminy Olsztynek oraz coraz większa ich aktywność to główne przesłanki, które przemawiały za utworzeniem Rady Seniorów w Olsztynku. Wzmocni ona pozycję osób starszych oraz pobudzi aktywność obywatelską w środowisku lokalnym. Utworzenie Rady Seniorów pozwoli na zbudowanie partnerstwa, dialogu i współpracy między środowiskiem osób starszych, a władzami lokalnymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz osób starszych.

Do wyborów zakwalifikowali się: Cichocki Tadeusz, Danilewicz Ewa, Dąbrowska Halina, Dublaśewska Halina, Grodziska Franciszka, Jabłonowska

Teresa, Kapuścińska Elżbieta, Kontraktowicz Czesław, Kuck Grażyna, Mioskowska Elżbieta, Płoska Bożenna, Sternik Urszula, Tytż Jerzy, Zembruska Bożena i Żyndul Justyna.

Wybory na członków Rady Seniorów odbędą się podczas zgromadzenia seniorów, które odbędzie się 12 czerwca. Uczestnikami zgromadzenia seniorów będą osoby zgłoszone przez podmioty działające na rzecz osób starszych, w szczególności organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące uniwersytety trzeciego wieku oraz grupy nieformalne skupiające osoby starsze lub działające na ich rzecz. Każdy z podmiotów otrzymuje jeden mandat do głosowania.

**UM OLSZTYNEK**

# W Lutku powstanie nowe miejsce rekreacji



foto: UM Olsztynek

W Lutku powstanie plac zabaw i stacja obsługi rowerów wraz z wiatą. Zadanie zrealizuje firma Steelcore Sp. z o.o.. Zakres prac obejmie wykonanie nawierzchni bezpiecznych pod montaż elementów placu zabaw oraz dojście do plaży, montaż urządzeń placu zabaw, montaż stacji obsługi rowerów oraz wiaty wraz z podłogą i wyposażeniem w postaci stołu i ławek. Inwestycja została dofinansowana z działania:

„Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach: „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem w zakresie rozwoju ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej. Całkowita wartość inwestycji to około 150 tys. złotych.

UM OLSZTYNEK

# Dotacje na studnie i przydomowe oczyszczalnie z budżetu gminy Olsztynek

Trwają nabory wniosków o udzielenie dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków i studni głębinowych z budżetu Gminy Olsztynek.

Wszyscy mieszkańcy Gminy mogą wnioskować o środki na realizację powyższych działań. Termin składania wniosków upływa 28 lipca 2023 roku - w formie papierowej, a 30 lipca 2023 roku - w formie elektronicznej za pomocą platformy ePUAP.

W przypadku budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dotacja może wynieść 50% kosztów, lecz nie więcej niż 5 000 zł lub 12 000 zł w zależności od zakresu przedsięwzięcia. Dofinansowanie do budowy studni głębinowych może wynieść do 50% udokumentowanych, faktycznych

**Złóż wniosek!**  
**UZYSKAJ DOTACJĘ**  
z budżetu Gminy Olsztynek!

Dofinansowaniem objęte są:	Termin naboru:
<b>1</b> Budowa studni głębinowych	do <b>28.07.2023 r.</b> w formie papierowej do <b>30.07.2023 r.</b> w formie elektronicznej (EPUAP)
<b>2</b> Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków	do <b>28.07.2023 r.</b> w formie papierowej do <b>30.07.2023 r.</b> w formie elektronicznej (EPUAP)

wydatków, lecz nie więcej niż 10 000 zł brutto.

Wnioski i wymagane dokumenty dostępne są do pobrania na stronie: [bip.olsztynek.pl](http://bip.olsztynek.pl). W celu

uzyskania dokładnych informacji zapraszamy do pokoju nr 18 Urzędu Miejskiego w Olsztyнку.

UM OLSZTYNEK

# Aktualne informacje z Urzędu i nie tylko

400 osób zainstalowało już aplikację BLISKO. Nowe elektroniczne narzędzie służy przede wszystkim do komunikacji z mieszkańcami.

Aplikacja pozwala przekazywać, w prosty i szybki sposób, praktyczne informacje z różnych obszarów, m.in.: o awariach, przypomina o wywozie śmieci czy też o zaplanowanych wydarzeniach kulturalnych w gminie. Co jest najważniejsze



znacząco skraca czas dotarcia z informacją do mieszkańców.

Aplikacja BLISKO ma zasięg ogólnopolski i jest najchętniej wybieraną przez samorządy aplikacją do komunikacji z mieszkańcami.

UM OLSZTYNEK

# Powstaną dodatkowe miejsca w Żłobku Miejskim

Dobre informacje dla najmłodszych. Gmina Olsztynek otrzymała 100 tys. zł dofinansowania z programu „Maluch plus” z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Środki zostaną przeznaczone na zakup wyposażenia, pomocy dydaktycznych i zabawek. Dzięki temu wsparciu powstanie 8 nowych miejsc w żłobku dla dzieci do 3 roku życia.



W dalszej perspektywie programu będą przyznane środki na funkcjonowanie powstałych miejsc. Program Maluch Plus jest finansowany z udziałem środków krajowych i europejskich.

UM OLSZTYNEK

# USPRAWNIAMY MONITORING MIEJSKI



foto: UM Olsztynek

W tym roku w Olsztyńku wykonano bieżące naprawy monitoringu wizyjnego. Stare, awaryjne kamery o słabej rozdzielczości zostały zastąpione nowoczesnymi, zapewniającymi większą jakość obrazu. Dodatkowo wymieniono także przekaźniki, które pozwalają na dokładniejszy transfer obrazu

do rejestratorów. W tym roku wymieniono sześć kamer i planowana jest rozbudowa i montaż kolejnych.

Gmina Olsztynek wystąpiła również o pozyskanie środków zewnętrznych na modernizację monitoringu miejskiego.

UM OLSZTYNEK

# Dwie ważne inwestycje wodno-kanalizacyjne

Na początku roku Grzegorz Szulc, prezes Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Olsztynku podpisał z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego umowę na dofinansowanie budowy sieci kanalizacji sanitarnej i tłocznej do Witramowa oraz przebudowę i rozbudowę Stacji Uzdatniania Wody w Wigwałdzie.

Podpisano również umowy z wyłonionymi w drodze przetargu wykonawcami powyższych zadań. Najkorzystniejszą ofertę na przebudowę i rozbudowę Stacji Uzdatniania Wody w Wigwałdzie, za blisko 2,5 mln zł, złożyła firma METROLOG Sp. z o.o. z Czarnkowa. Natomiast na budowę



foto. Jerzy Glowacz

sieci kanalizacji sanitarnej do Witramowa najkorzystniejszą ofertę, za blisko 3,7 mln zł, złożyło Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rol-

nictwa w Wodę „Wodrol-Olsztyn” w Dywitach Sp. z o.o.. Obie inwestycje powinny zostać zrealizowane do końca bieżącego roku.

Realizacja zadań jest możliwa dzięki wsparciu ze środków zewnętrznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”.

**UM OLSZTYNEK**

## Olsztynek się zmienia

Skwer w Olsztynku w okolicach nowego ronda przy zamku staje się coraz bardziej zielony. Zbliżające się lato motywuje do zmian. To dopiero początek, bo również w innych częściach naszego miasta kontynuujemy nowe nasadzenia. Obecne działania to ciąg dalszy uzupełnienia drzewostanu, które było realizowane w latach poprzednich.

W Parku Rekreacji Kultury i Sportu, zostaną naprawione wyeksploatowane urządzenia dla dzieci znajdujące się na placu zabaw dla najmłodszych. W maju podpisana



foto. UM Olsztynek

została umowa na naprawę uszkodzonych elementów. Wykonawcą jest firma NOVUM. Wszystkie elementy zostaną naprawione najpóźniej do połowy czerwca br.

Planowany jest również zakup i montaż elementów malarstwa architektury, tablic infor-

macyjno-edukacyjnych. Wykonane będą też działania w kierunku ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych poprzez montaż domków dla owadów oraz ściany dla jeryzków.

Przyzamacze jest terenem cieszącym się dużym zain-

teresowaniem wśród mieszkańców miasta, jak i okolicznych miejscowości. W związku z licznymi wydarzeniami oraz spotkaniami plenerowymi, które odbywają się głównie w okresie wiosna-jesień poprawa jego estetyki oraz funkcjonalności

poprzez m.in. uzupełnienie infrastruktury (ławki) stanie się odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców. Teren przyzamacza w Olsztynku jest również dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

**UM OLSZTYNEK**



## 103. rocznica urodzin św. Jana Pawła II

18 maja obchodziliśmy 103. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II - niezwykle go papieża Polaka. To ważne wydarzenie zostało uroczystie upamiętnione przez Burmistrza Olsztynka oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej, którzy złożyli kwiaty przed pamiątkowym

kamieniem, oddając hołd byłemu papieżowi za jego niezłomną postawę. Święty Jan Paweł II jest jednym z najbardziej wybitnych Polaków w historii Kościoła katolickiego. Jego pontyfikat, trwał od 1978 do 2005 roku. Był to okres intensywnej działalności na rzecz po-

koju i pojednania. Pamiątkowy kamień, przed którym złożono kwiaty, stanowi trwałą wizualną pamiątkę dla mieszkańców Olsztynka upamiętniającą św. Jana Pawła II. Niech 103. rocznica urodzin byłego papieża będzie okazją do zastanowienia się nad jego dziedzictwem, postawą, oddaniem dla spraw ważnych dla człowieka oraz wartościami, które głosił.

**UM OLSZTYNEK**

# Płatności bezgotówkowe w Urzędzie Miejskim

Od 1 czerwca wszelkie opłaty w Urzędzie Miejskim w Olsztynku będzie można opłacić kartą lub telefonem. W terminale płatnicze został wyposażony Urząd Stanu Cywilnego oraz Referat: Spraw Obywatel-

skich, Finansów i Podatków oraz Gospodarki Nieruchomościami i Planowania.

Za pomocą płatności zbliżeniowych będzie można dokonać wszelkich opłat skarbowych za zaświadczenia i od-

pisy aktu stanu cywilnego.

Płatności bezgotówkowe w urzędzie są wygodne dla obu stron. Dużym atutem takiej formy jest ich prostota, szybkość i brak formalności. Jest

to kolejne udogodnienie i wyjście naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, tym samym skracając czas obsługi i sprawniejsze załatwienie sprawy w Urzędzie.

UM OLSZTYNEK



## 1. rocznica śmierci

# Mirosława Stegienko Burmistrza Olsztynka

W 1. rocznicę śmierci byłego Burmistrza Olsztynka Mirosława Stegienko, władze miasta, dyrektorzy i kierownicy lokalnych instytucji oddali cześć jego pamięci.

Mirosław Stegienko odszedł 2 maja 2022 roku. Był Burmistrem Olsztynka w latach 2002-2010 oraz ponownie od 2018 roku. Przez wiele lat był też samorządowcem zaangażowanym w rozwój miasta i gminy Olsztynek. Zapamiętamy go jako wspaniałego człowieka cieszącego się ogromnym szacunkiem i autorytetem.

UM OLSZTYNEK



fol. UM Olsztynek

### PODZIĘKOWANIE

*„Nie jesteś nieobecna, jesteś tylko niewidoczna.  
Patrzysz oczyma pełnymi uśmiechu w oczy pełne łez”.*

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie naszej

**kochanej Mamy śp. Jadwigi Wojda,**

a w szczególności Księdzu Proboszczowi Remigiuszowi Klimkowskiemu z kościoła NSPJ w Olsztynku oraz Piotrowi Sroga z kościoła Św. Wojciecha w Nidzicy za odprawioną mszę świętą,

delegacjom: Urzędu Miejskiego w Olsztynku, radnym Rady Miejskiej w Olsztynku, Dyrektorom Olsztyńskich Szkół i Przedszkola, Zespołowi Administracji Szkół i Przedszkoli, Gospodarce Komunalnej w Olsztynku wraz z pracownikami Oczyszczalni Ścieków, mieszkańcom Mierek oraz wszystkim przyjaciołom i znajomym za modlitwę, komunię św., ofiarowane msze św. i kwiaty

składam serdeczne podziękowania

**Andrzej Wojda z rodziną**



### Panu Andrzejowi Wojdzie

Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Olsztynku  
oraz Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci **Mamy**  
składają

*Radni Rady Miejskiej  
w Olsztynku*

*Burmistrz Olsztynka  
Robert Waraksa*



Rodzinie oraz Bliskim

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

### Jana Bondaruka

Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego w Olsztynku

składają

*Przewodniczący Rady Miejskiej  
Andrzej Wojda*

*Burmistrz Olsztynka  
Robert Waraksa*

# Wzmacniamy partnerstwo między Olsztynkiem a Ostercappeln w Niemczech

W połowie maja Burmistrz Olsztynka Robert Waraksa przebywał wraz z delegacją w partnerskiej gminie Ostercappeln. Erik Ballmeyer, Burmistrz Ostercappeln, z ogromną radością przyjął naszą delegację. W swoim przemówieniu powitalnym podkreślił ogromną wartość nawiązanego partnerstwa, mówiąc: "Nawiązaliśmy partnerstwo, jest ono ważniejsze niż kiedykolwiek! Partnerstwo w Europie musi być silne, wiele sił pracuje nad zachwianiem naszej spójności". Burmistrz Olsztynka, Robert Waraksa, podkreślił, że delegacja z Olsztynka została bardzo ciepło i serdecznie przyjęta życząc partnerstwu, aby "trwało do końca świata i jeden dzień dłużej".

W towarzystwie partnerów z Ostercappeln, Burmistrz wraz z delegacją odbyli niezwykle bogaty program, który rozpoczął się oficjalnym przyjęciem w ratuszu. Ko-



foto: UM Olsztyniek

lejne punkty programu obejmowały zwiedzanie miejsca Bitwy Varusa w Kalkriese oraz gospodarstwa Wißmann w Venne. Pierwszym punktem kulminacyjnym była wspólna kolacja z członkami Stowarzyszenia w Gut Borgwedde. Marco Beckmann, przewodniczący Stowarzy-

szenia Partnerskiego, wyraził swoją radość z zaangażowania i entuzjazmu wszystkich uczestników. Powiedział: "Fakt, że po trzech latach przymusowej przerwy z powodu pandemii wirusa Covid zjeżdżamy się tutaj tak licznie, świadczy o tym, że stworzyliśmy już stabilny funda-

ment i że nasze partnerstwo nie zaniknie nawet przez taką przerwę".

Kolejny dzień rozpoczął się od zwiedzania z przewodnikiem rezerwatu przyrody Ochsenmoor, a następnie udano się na uroczystość otwarcia nowej remizy strażackiej w Schwagstorf. Za-

kończeniem wizyty delegacji było uczestnictwo w festiwalu Venner Folk Frühling na Mühleninsel, gdzie licznie spotkali się przedstawiciele obu społeczności.

Już teraz w planach jest rewizyta, tym razem w Olsztynku, która odbędzie się podczas obchodów Dni Olsztynka w dniach 23-25 czerwca, a także kolejne w najbliższych latach. Wspólnie z gminą Ostercappeln wyjazd organizuje Stowarzyszenie Partnerskie Olsztyniek-Ostercappeln e. V.

Już wiemy, że podczas Dni Olsztynka odwiedzą nas delegacje z naszych gmin partnerskich z Niemiec (Ostercappeln i Walkenried) i Szwecji (Strängnäs). Zachęcamy zainteresowanych mieszkańców do zaangażowania się w organizację wizyty. To doskonała okazja do nawiązania ciekawych relacji, wymiany doświadczeń, ale także poćwiczenia języków obcych. **UM OLSZTYNEK**

## Wojewódzka Konferencja - profilaktyka i programy rekomendowane

29 maja w Sali Widowiskowej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku zorganizowano wojewódzką konferencję pod nazwą "Formy działań profilaktycznych i realizacja programów rekomendowanych w środowiskach lokalnych".

Celem konferencji było podniesienie i upowszechnienie wiedzy na temat skuteczności rekomendowanych programów profilaktycznych. Tematyka spotkania skierowana jest przede wszystkim do dyrektorów szkół, pedagogów, wychowawców, a także osób zainteresowanych realizacją nowoczesnych programów rekomendowanych.

Swoją wiedzę z uczestnikami podzielili się znani i cenieni w tym obszarze prelegenci - Piotr Jabłoński



foto: MOPPS Olsztyniek

z Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie, Krzysztof Ostaszewski z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie oraz Elżbieta Górecka z Ośrodka Profilaktyki i Edukacji LIDER w Morągu.

Wydarzenie objęte zostało honorowym patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gus-

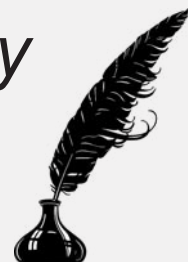
tawa Marka Brzezina oraz Burmistrza Olsztynka Roberta Waraksy.

Patronat medialny nad konferencją objęła: Gazeta Warmińska, Gazeta ALBO i Telewizja Kopernik.

Organizatorem konferencji był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynku.

**MOPPS OLSZTYNEK**

## Uhonorujemy lokalnych twórców



Stowarzyszenie Aktywna Gmina realizuje projekt p.n. „Wydanie Tomiku poezji”, ilustrowanego pracami malarskimi artystów amatorów – poetów i malarzy z gminy Olsztyniek. Projekt uzyskał dofinansowanie Burmistrza Olsztynka w konkursie ofert organizacji pozarządowych.

### Poszukiwani lokalni twórcy

Zarząd Stowarzyszenia Aktywna Gmina ogłasza rozpoczęcie naboru wierszy i prac malarskich do planowanego wydania tomiku i prosi lokalnych

twórców o możliwość udostępnienia swoich wybranych prac zespołowi redagującemu. Prosimy też zainteresowane rodziny zmarłych już olsztyńskich twórców – amatorów o zgłoszenie się, aby ocalić od zapomnienia ich znaczący, artystyczny dorobek.

**Termin zakończenia naboru 30 czerwca 2023 r.**

**Tel. kontaktowy – 604 511 034**

**STOWARZYSZENIE AKTYWNA GMINA**

# SIM szuka wykonawcy, który wybuduje w Olsztynku mieszkania na wynajem



foto: SIM KZN Warmia i Mazury

Budowa budynku wielorodzinnego trzykondygnacyjnego dla minimum 43 lokali mieszkalnych wraz z miejscami parkingowymi, placem zabaw i infrastrukturą towarzyszącą. Takie są założenia ogłoszonego w maju postępowania w ramach społecznej inicjatywy mieszkaniowej, do której gmina Olsztynek przystąpiła w 2022 roku.

W dalszym ciągu nie jest wypełniona luka w dostępności mieszkań na wynajem w formie czynszowej. Jedną z możliwości są Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe (SIM). Są to spółki realizujące budownictwo społeczne, tworzone przez zainteresowane samorządy ze współudziałem Krajowego Zasobu Nieruchomości. Ich ce-

lem jest budowa tanich mieszkań na wynajem z opcją dojścia do własności.

W czerwcu 2022 roku gmina Olsztynek wraz z 17 gminami z regionu podpisała akt notarialny i tym samym weszła w skład Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej KZN Warmia i Mazury. Nasza gmina otrzymała także wsparcie na ten cel w kwocie 3 mln zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa. Są to środki, które stanowią wkład gminy do spółki.

Po kilkunastu miesiącach przygotowań Spółka ogłosiła postępowanie na budowę pierwszego budynku przy ulicy Jagiełły w Olsztynku. Inwestycja będzie realizowana w formule „zaprojektuj

i wybuduj”. Celem jest wyłonienie wykonawcy, który w pierwszej kolejności wykona niezbędną dokumentację i uzyska wszelkie pozwolenia, uzgodnienia i zgody, w tym pozwolenie na budowę. Kolejnym etapem będzie budowa budynku wielorodzinnego z mieszkaniami na wynajem, z niskim czynszem i możliwością wykupu na korzystnych warunkach. Budynek powinien powstać do października 2025 roku.

Jeszcze w tym roku odbędą się pierwsze spotkania informacyjne dla zainteresowanych mieszkańców. O szczegółach będziemy informować na bieżąco.

**UM OLSZTYNEK**

## Więcej miejsc rekreacji



foto: UM Olsztynek

Dzięki środkom z funduszu sołeckiego poprawia się estetyka miejscowości i jakość życia ich mieszkańców. Nowe inwestycje, remonty oraz zakup urządzeń na place zabaw przynoszą widoczne efekty w wielu miejscowościach.

W Ameryce plac zabaw (na zdjęciu) został doposażony w kosze do koszykówki i elementy małej infrastruktury. Powstało także miejsce na ognisko. Nowe elemen-

ty zostały zamontowane i przyciągają rodziny z dziećmi, tworząc atrakcyjne miejsce do spędzania czasu. Z kolei w Drwęcku, dzięki środkom z funduszu, zakupiono piaskownicę na plac zabaw. W Gąsiorowie Olsztyńskim zakupiono urządzenia na plac zabaw. Aktualnie trwają prace nad zakupem wiaty rekreacyjnej, która uzupełni przestrzeń we wsi. Zrealizowane zadanie służy zaspokojeniu po-

trzeb sportowo-rekreacyjnych, poprawie jakości życia oraz wzbogaceniu form i miejsc rekreacji. W Królikowie plac zabaw również wzbogacono o nowe urządzenia. Kolejnym krokiem jest budowa siłowni zewnętrznej, która pozwoli mieszkańcom cieszyć się aktywnością fizyczną na świeżym powietrzu. Podobne miejsca powstaną w Swaderkach i Witramowie.

**UM OLSZTYNEK**

**FOS a**

## ALE JAZDA!

Posiadasz stary rower? Stoi w piwnicy i nie jest Ci potrzebny? Hulajnogi, piłki, rolki, wrotki, deskorolki.

Zabieramy, przeglądamy, naprawiamy i oddajemy osobom potrzebującym, m.in. dzieciom z domów dziecka, placówek opiekuńczych i najmłodszych pociech, których na to nie stać.

### Zbiórki organizowane są w Olsztynie;

1) Warsztat Palina AUTO Naprawa ul. Towarowa 14 w godzinach: 9-17	2) Aleja Przyjaciół 26/1	3) Serwis Telefonów Regeneracja ul. Żeromskiego 24F w godzinach: 9-17
---	--------------------------	---

**Masz kłopot z transportem? Przyjedziemy, odbierzemy.**  
tel. 606 349 048



# Stacja Kultura

## z dofinansowaniem z Ministerstwa Kultury

Blisko 600 tys. zł dofinansowania otrzyma Gmina Olsztynek z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na adaptację pomieszczeń po byłym dworcu PKP na siedzibę Miejskiego Domu Kultury.

Prace przy przebudowie dworca kolejowego w Olsztyнку zakończą się później niż pierwotnie zakładano. Z deklaracji PKP wynika, że nastąpi to w drugiej połowie 2023 roku. PKP wciąż oczekuje na zakończenie robót związanych z wykonaniem przyłącza elektroenergetycznego. Zgodnie z ostatnimi informacjami uzyskanymi od PKP przekazanie obiektu gminie będzie możliwe na przełomie III i IV kw. bieżącego roku.

Zgodnie z założeniami obsługa podróżnych będzie prowadzona w obiekcie, w którym dawniej znajdowały się toalety. Budynek został dostosowany do nowej funkcji. Na nowo zagospodarowany został teren wokół oraz pomiędzy starym i nowym budynkiem dworca.

Historyczny budynek dworca przestanie pełnić swoją pierwotną funkcję. Obiekt ma zostać zaadaptowany na nową siedzibę Miejskiego Domu Kultury w Olsztyнку. Na ten cel gmina Olsztynek pozyskała dofinansowanie z Ministerstwa Kultury



fol. UM Olsztynek

**W pomieszczeniach byłego dworca PKP swoją siedzibę będzie miał Miejski Dom Kultury. Obsługa podróżnych będzie prowadzona w mniejszym obiekcie (na zdjęciu po prawej) / fot. UM Olsztynek**

i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Centrum Kultury. W staraniach gminy w pozyskanie środków z ministerstwa zaangażowała się Poseł na Sejm RP Iwona Arent. Dofinansowanie pozwoli wykonać niezbędne prace, które przystosują obiekt do działalności kulturalnej. Prace zaplanowano do realizacji w jednym etapie rozdzielonym na dwa lata.



fol. UM Olsztynek

Adaptacja pomieszczeń dworca na potrzeby Domu Kultury pozwoli uratować zabytkowy budynek o ważnym znaczeniu społecznym

i historycznym. Inwestycja znacząco poprawi infrastrukturę kultury w gminie.

**UM OLSZTYNEK**

## Modernizacja drogi do Ameryki



fol. UM Olsztynek

W drugiej dekadzie maja Burmistrz Olsztyńka podpisał umowę na modernizację drogi z Ameryki do Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego dla Dzieci w Ameryce.

Dzięki środkom pozyskanym z programu Polski Ład przebudujemy drogę na odcinku

około 800 m i wybudujemy chodnik, który połączy Amerykę ze szpitalem. Skorzystają na tym mieszkańcy, pracownicy szpitala, ale także pacjenci z całej Polski.

Wykonawcą inwestycji będzie Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o.

z Mińska Mazowieckiego, które złożyło najkorzystniejszą ofertę na kwotę blisko 3 mln zł. Inwestycja będzie realizowana w trybie zaprojektuj i wybuduj. Wykonawca będzie miał 24 miesiące na jej wykonanie.

**UM OLSZTYNEK**

## Młodzieżowi radni na Europejskim Kongresie Rad Młodzieżowych

**Dyskusje, spotkania i inspirujące warsztaty. W dniach 26-28 maja po raz pierwszy w Lublinie odbył się Europejski Kongres Rad Młodzieżowych.**

Udział w wydarzeniu wzięło ponad 80 radnych z młodzieżowych rad z całej Polski, w tym także z Olsztyńka.

Celem Kongresu było wzmocnienie zainteresowania osób działających w młodzieżowych radach i sejmikach wojewódzkich tematyką europejską. Program wydarzenia skoncentrowany był na trzech ścieżkach tematycznych: wartościach



fol. MIRM Olsztynek

Unii Europejskiej, ochronie klimatu, bezpieczeństwie Europy, szczególnie w kontekście wojny w Ukrainie.

Europejski Kongres Rad Młodzieżowych to trzydniowe wydarzenie cykliczne, organizowane co roku w innym mieście

w Polsce. W tym roku odbył się w Lublinie, który jest Europejską Stolicą Młodzieży 2023. Młodzieżową Radę z Olsztyńka reprezentowali: Karolina Draszek, Michał Hermański, Kacper Kierkowski i Tomasz Piotrowski.

**UM OLSZTYNEK**

# ŚWIĘTO KONSTYTUCJI TRZECIEGO MAJA

Z okazji Święta Konstytucji 3 Maja w kościele pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Olsztynku została odprawiona uroczysta Msza święta za Ojczyznę oraz ku pamięci zmarłego w ubiegłym roku Mirosława Stegienko - byłego Burmistrza Olsztynka. Wzięły w niej udział delegacje, mieszkańcy oraz przybyli goście. W uroczystej mszy uczestniczyły poczty sztandarowe: Ochotniczej Straży Pożarnej w Olsztynku, Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich, Szkoły Podstawowej nr 2 im. rtm Witolda Pileckiego, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Waplewie, Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Szkół Katolickich im. Jana Pawła II oraz Rejonowego Koła Pszczelarzy w Olsztynku.

Mszę Świętą odprawił proboszcz Remigiusz Klimkowski. Burmistrz Olsztynka Robert Waraksa wraz z przedstawicielami miasta złożyli



fol. UM Olsztynek

wiązanki kwiatów przed tablicami pamiątkowymi.

Kolejną częścią obchodów był przemarsz ulicą Niepodległości pod

obelisk „Orla Białego”, gdzie poszczególne delegacje złożyły kwiaty.

3 maja 1791 roku została uchwalona Konstytucja Rzeczypospolitej.

Była ona pierwszą w Europie i drugą na świecie. Gwarantowała prawa obywatelskie i ograniczała władzę króla. Już w dwa dni po uchwaleniu Konstytucji przez Sejm Wielki (1788-1792) dzień 3 maja uznano za święto narodowe, które później z powodu niewoli kraju zostało na długi czas zawieszone. Przywrócono je po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku. Po II wojnie światowej w roku 1946 władze komunistyczne zabroniły publicznego świętowania, a próby manifestacji były tłumione przez milicję. W 1951 roku święto zostało oficjalnie zniesione. Od 1990 roku 3 Maja znów jest oficjalnym świętem państwowym w Polsce i dniem wolnym od pracy. Obchody tego święta przypominają nam, że wolność i niepodległość są wartościami, o które warto walczyć i które należy szanować.

UM OLSZTYNEK

## Jarmark Wielkanocny



fol. UM Olsztynek

Jarmark Wielkanocny w Olsztynku to wieloletnia tradycja, która co roku przyciąga mieszkańców gminy jak i turystów. Tegoroczny odbył się 1 kwietnia.

Organizatorem był Burmistrz Olsztynka wraz z Miejskim Domem Kultury w Olsztynku. W tym roku, po raz pierwszy wydarzenie odbyło się na terenie Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztynku. Skansen przygotował z tej okazji wystawy tematyczne związane z Wielkanocą. Można było zwiedzać je w atrakcyjnej formie spaceru z etnografem. Pozostali partnerzy wydarzenia, m.in.: szkoły i przedszkola z terenu gminy Olsztynek

uatrakcyjnili Jarmark bogatym programem artystycznym przygotowanym przez swoich uczniów. Nie zabrakło także atrakcji dla najmłodszych. Miejski Dom Kultury wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Olsztynku przygotowali stoiska z warsztatami plastycznymi i rękodziełem. Odwiedzających przyciągały również liczne stoiska z regionalnymi przysmakami, rękodziełem oraz produktami wykonywanymi tradycyjnymi metodami. Mimo kapryśnej pogody Jarmark Wielkanocny okazał się frekwencyjnym sukcesem, a goście licznie odwiedzili olsztyneckie Muzeum Budownictwa Ludowego.

UM OLSZTYNEK

## 45. Rotor Raid w Olsztynku

27 maja w Parku Sportu, Kultury i Rozrywki przy ulicy Behringa odbyła się kolejna edycja ROTOR RAJD. To pierwsza runda Mistrzostw Polski Pojazdów Zabytkowych. Impreza skupia miłośników zabytkowych motocykli z całego kraju, którzy tłumnie stawili się na olsztyneckim Przyszamczu trzeciego dnia rajdu.

Wydarzenie objęte było honorowym patronatem burmistrza Olsztynka. W uroczystym otwarciu wziął udział zastępca burmistrza, Bogusław Kowalewski, który wyraził swoje poparcie dla sportowych inicjatyw w regionie. 45 ROTOR RAJD przyciągnął liczne grono uczestników i miłośników wiekowych jednośladów. Widzowie mieli okazję podziwiać pokaz umiejętności i elegancji zawodników, którzy rywalizowali w emocjonującej konkurencji sprawnościowej. Był to wspaniale spędzony czas w towarzystwie sportowych emocji i ducha dźwięku ponad 200 "wiekowych" maszyn.

UM OLSZTYNEK



fol. UM Olsztynek



fol. UM Olsztynek

# Koło Gospodyń Wiejskich w Łutynowie zdobyło grant

Koło Gospodyń Wiejskich w Łutynowie otrzymało grant w wysokości 7 500 złotych w III edycji konkursu "Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich" na realizację projektu pod nazwą "Wzbogacenie bazy sprzętowej wsi Łutynowo".

Dzięki dofinansowaniu świetlica wiejska w Łutynowie zostanie wyposażona w nowoczesne urządzenia AGD, takie jak zamrażarka, garnki, chłodziarka ekspozycyjna czy robot wielofunkcyjny. Ponadto, w ramach tego zadania, zakupione zostaną również 2 namioty, które posłużą do organizacji różnorodnych wydarzeń.

Dofinansowanie to znacząco zwiększy możliwości uczestnictwa Koła Gospodyń Wiejskich w ważnych ini-



fol. UM Olsztynek

cyjatywach gminnych oraz poprawi infrastrukturę gastronomiczną świetlicy w Łutynowie. Nowy sprzęt

AGD pozwoli na jeszcze lepszą obsługę gości, a namioty będą doskonałym miejscem spotkań i organi-

zacji licznych wydarzeń bez względu na warunki atmosferyczne. Jednym z warunków otrzymania dofinansowania było włączenie środków własnych. W przypadku KGW Łutynowo, Gmina Olsztynek postanowiła przeznaczyć na ten cel 1.900 zł. Obecna edycja Konkursu "Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich" cieszył się dużym zainteresowaniem. Wpłynęło łącznie 36 wniosków o łącznej wartości przekraczającej 267 tys. zł. Spośród nich 20 projektów otrzymało dofinansowanie, które łącznie wyniosło blisko 150 tys. zł. To kolejny krok w stronę rozwoju lokalnej społeczności wiejskiej, która dzięki takim inicjatywom zyskuje nowe możliwości.

UM OLSZTYNEK

## Co nowego w Klubie HDK Elgnówko?



Kolejny rok naszej działalności rozpoczął się rekordową akcją. 18 marca zorganizowaliśmy akcję dedykowaną, tym razem dla „wojowniczek”, jak ją nazwaliśmy, która jest bliską rodziną członków naszego klubu. Na hasło, że to akcja dedykowana komuś bliskiemu spośród nas, zjawili się aż 47 osób. Nie zawsze mogą wszyscy oddać danego dnia krew, ale i tak pobrano ją od 39 osób, a więc był to nasz nowy rekord. Dzięki tak wielkiej frekwencji mogliśmy pomóc nie tylko „wojownicze”, ale i innym potrzebującym.

Podczas akcji jak zwykle panowała wspaniała atmosfera. Do tego ponownie odwiedzili nas: Prezes Zarządu Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Okręgowego PCK Pan Zbigniew Kłodowski wraz z Panią Wiceprezes Agnieszką Rogowską. Pan Prezes śledzi nasze działania od wielu lat i zdradził nam, że to co robimy odbiło się echem w Zarządzie Głównym w Warszawie. Podają tam

nas jako przykład dobrego funkcjonowania klubów HDK w terenie. Miło nam, że ktoś się nami chwali i to motywuje nas do dalszej pracy.

Dalej realizowaliśmy program popularyzacji honorowego krwiodawstwa w szkołach. Finałem było wspólne zorganizowanie akcji poboru krwi w Szkole Podstawowej Nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztyнку.

Akcja może nie była pod względem ilości osób tak imponująca, jak akcje organizowane w Elgnówku, ale można powiedzieć, że „pierwsze koty za płoty”. Finał tym razem nie oznacza końca programu. Kolejna szkoła zgłosiła chęć udziału, a Dyrekcja Szkoły Podstawowej nr 1 chęć dalszej współpracy – kontynuacji działań. Przecież jest to nasz wspólny pomysł.

Chciałbym w tym miejscu podziękować Dyrekcji Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich za wspaniałą współpracę. Takie podziękowanie złożył też, obecny oczywiście



fol. Klub HDK w Elgnówku

na tej akcji, Pan Prezes Zbigniew Kłodowski. To, że on i Pani Wiceprezes Agnieszka Rogowska są razem z nami wtedy, kiedy coś się u nas dzieje, daje nam poczucie, że robimy coś ważnego i potrzebnego.

27 maja zorganizowaliśmy wycieczkę do ZOO w Oliwie z okazji Dnia Dziecka dla dzieci krwiodawców oraz członków klubu

### W najbliższej przyszłości:

1. 17 czerwca kolejna akcja poboru krwi w Elgnówku,

2. Dni Olsztyńka i parada, w której jak zwykle będziemy uczestniczyli.

Wszystkich chętnych, którzy chcą iść z nami w paradzie, Członków Klubu, Krwiodawców, Przyjaciół Klubu, Wolontariuszy zapraszamy. Przyjdźcie razem z dziećmi. Pokażemy, jak dużo osób jest zaangażowanych w nasze działania.

Wszystkich, którzy chcą poznać uczucie dawania zdrowia i życia innym zapraszamy na akcję 17 czerwca (sobota) do Szkoły Filialnej im. Erwina Kruka w Elgnówku. Rejestracja, jak zwykle, w godzinach od 8:00 do 11:00. Jeżeli masz pytania związane z honorowym dawstwem krwi również zapraszamy.

**Pamiętaj, Twoja krew ratuje życie!**

**PIOTR OGOŃSKI**

Prezes Klubu Honorowych Dawców Krwi w Elgnówku

## Otwarcie ulicy Mazurskiej

Prace budowlane związane z realizacją inwestycji „Modernizacja ulic: Jagiełły, Mazurskiej i Inwalidów wraz z modernizacją infrastruktury” – pierwszy etap na ul. Mazurskiej dobiegł końca. Droga jest przejezdna.

Na powierzchni drogi położona została nowa nawierzchnia oraz wy-

remontowano chodniki. Aktualnie trwa następny etap inwestycji. Rozpoczęto prace na ulicy Inwalidów.

Zwracamy się z prośbą o ograniczenie do minimum korzystania z wjazdu od ul. Grunwaldzkiej w związku z trwającymi pracami budowlanymi.

UM OLSZTYNEK



fol. UM Olsztynek

# Opowieść o mojej mamie (część 1)



BOGUMIŁ KUŹNIEWSKI

Matka w życiu każdego człowieka odgrywa rolę decydującą. To dzięki niej przychodzimy na świat. To ona wychowuje, karmi i otacza opieką swoje dzieci. Uczy poznawać świat, chroni przed niebezpieczeństwami. Wspiera w trudnych chwilach, pełni rolę niezawodnego przewodnika w ziemskiej wędrówce. Taką wspaniałą kobietą była moja mama Cecylia.

Przyszła na świat 31 maja 1923 r. jako siódme, najmłodsze dziecko Julianny i Józefa Kowalewskich. Urodziła się w chłopskiej chacie w maleńkiej wiosce Budy Koziebrodzkie, parafia Koziebrody, powiat Sierpc. Jej matka była bardzo pracowita, jednak nadmierna praca i opieka nad siedmiorgiem dzieci nadwyrężyły jej zdrowie. Zachorowała na gruźlicę i zmarła w wieku 49 lat. Dwa lata później, w 1929 r. zmarł ojciec Józef. Sześcioletnia Celinka została sierotą. Miała dorosłe rodzeństwo, które przygarnęło małą siostrę. Niestety dzieciństwo przypadło na trudne czasy powszechnego kryzysu. Los sieroty w biednej chłopskiej rodzinie był ciężki. Nikt jej nie przytulił, nie pocieszył.

Cecylia dobrze wspominała czasy szkolne. Uczęszczała do wiejskiej szkółki w sąsiedniej wiosce. Lubiała się uczyć i miała wrodzony talent, co zauważył nauczyciel Magiera. Niestety jej opiekunowie uznali, że umiejętność czytania, pisanie i rachowania wystarczy. W czwartej klasie przestała chodzić do szkoły. Musiała wykonywać coraz cięższe prace. Sprzątała w domu, szorowała drewniane podłogi, paliła w kuchni, prała, gotowała, opiekowała się dziećmi. Karmiła krowy, świnie, kury i wszelki inny drób. Pracowała w polu przy grabieniu siana, w czasie żniw wiązała zboże w snopki. Jesienią kopala ziemniaki motyką, pomagała wyrywać len i obrzywać buraki.

Mimo ogromu pracy nie narzekała na swój los. Miała też chwile odpoczynku, a nawet dziecięcej zabawy z rówieśnikami. Latem biegała po łąkach zbierając kwiaty i poziomki. Chodziła na jagody i grzyby do dworskiego lasu. Największą atrakcją była wyprawa do parafialnej wioski Koziebrody. Każdej niedzieli i w święta cała rodzina obowiązkowo podążała do kościoła na mszę. Najczęściej szli pieszo niemal 8 kilometrów. Niekiedy przy



Cecylia Kowalewska (Kuźniowska), rok 1943

/ fot. archiwum prywatne

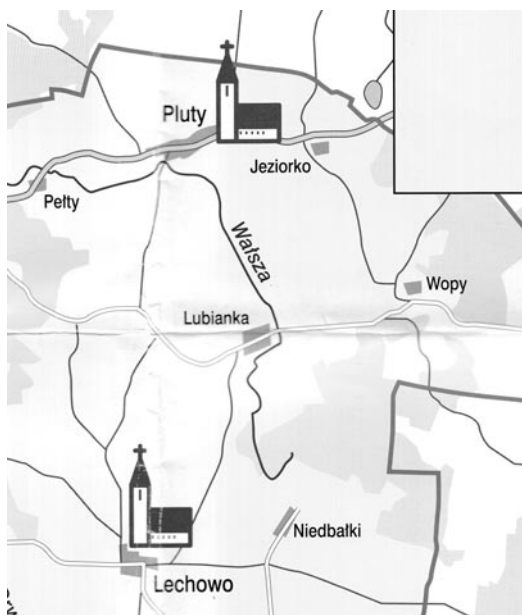
gorszej pogodzie jechali wozem konnym lub saniami. Przy tej okazji zakładali najlepsze ubrania, aby wyglądać godnie w kościele i pokazać się jak najlepiej społeczności parafialnej.

Nie ukończyła jeszcze 15 lat kiedy opiekunowie postanowili wysłać Cecylię na służbę do Warszawy. W kwietniu 1938 r. pojechała sama pociągiem do stolicy. Od brata Wacława otrzymała 5 złotych i trochę ubrań. Pierwszy raz w życiu jechała sama do takiego dużego miasta. Pomogła jej kuzynka, która od pewnego czasu pracowała

jako służąca. Załatwiła Cecylii pracę u żydowskiej rodziny tapicera Ojzera Płóciennika na ulicy Twardej. Była to niezbyt zamożna rodzina złożona z czterech osób: Ojzera, jego żony Ryfki i dwóch kilkunastoletnich córek – Hany i Marii. Ich mieszkanie t były dwa pokoje, kuchnia i łazienka. Jeden pokój wynajmowali dwóm sublokatorom i w tej sytuacji Cecylia musiała spać w kuchni na polowym łóżku.

Hana i Maria, rówieśnice Cecylii, odnosiły się do niej dobrze. Również ze strony Ryfki i Ojzera nie miała przykrości. Rodzina Płócienników była mocno spolonizowana. W domu mówili po polsku i hebrajsku, niezbyt mocno przestrzegali tradycji żydowskich. Cecylia musiała codziennie wstawać rano, posprzątać, a zimą napalić w piecu. Nie miała zbyt dużo pracy ale nie mogła wychodzić do miasta, nawet do kościoła. Wynikało to ze zbyt młodego wieku i z braku odpowiedniego ubrania. Przez półtora roku pracowała jako służąca w żydowskiej rodzinie i nie otrzymała za to żadnego wynagrodzenia. Pracowała jedynie za wyżywienie i spanie. Przez ten czas niczego się nie nauczyła, niewiele widziała. Żyła jak w odosobnieniu, w innym świecie, w oderwaniu od przestrzeni, przyrody i wiejskiego życia. W dodatku mocno zachorowała na zapalenie stawów i trafiła na pewien czas do szpitala. Wyleczyła się, ale dolegliwości pozostały. Ten czas służby w Warszawie wspomina bardzo źle. Przykre doświadczenia pozostawiły uraz do Żydów oraz do swoich opiekunów: brata i bratowej, którzy wysłali młodszą dziewczynę, jeszcze dziecko, na służbę do obcych ludzi i w ogóle nie interesowali się jej losem i zdrowiem.

Wojna zbliżała się wielkimi krokami. W mieszkaniu Płócienników stało duże radio i często słuchali różnych audycji, w których czuło się zbliżające zagrożenie. Żydzi bali się panicznie ▶



Okolice wioski Lubianka / fot. archiwum prywatne



Poniemiecki dom rodziny Kuźniowskich w Lubiance / fot. archiwum prywatne

► Hitlera i wojny, która nadeszła gwałtownie 1 września 1939 r. Już 3 września bomba zrzucona z niemieckiego samolotu uszkodziła kamienicę i bramę wejściową przy ulicy Twardej. Wszyscy musieli uciekać z uszkodzonego budynku. Cecylia cały okres oblężenia Warszawy przeżyła razem z rodziną Płócienników i wieloma innymi pogorzalcami w pomieszczeniach piwnicznych, gdzie znaleźli schronienie. Niemcy zaciskali pierścień okrażenia wokół płonącej Warszawy. Trwał ostrzał artyleryjski i bombardowania lotnicze. Szczególnie tragiczne w skutkach były naloty 25 września. Przez cały dzień samoloty niemieckie zrzucały bomby na różne dzielnice. Cała Warszawa stała w ogniu i dymie. Bombardowanie trwało od godz. 8.00 do późnego wieczora. Samoloty nadlatywały falami po 300 maszyn i bezkarnie zrzucały bomby, głównie na obiekty cywilne. Wieczorem, po nalotach, paliło się naokoło, nikt nie gasił pożarów z powodu braku wody. Ogień ogarnął setki domów. Liczba zabitych przekroczyła 10 tysięcy, a rannych kilkadziesiąt tysięcy. Wszędzie gruzy i trupy zabitych ludzi i koni. Świadkiem tych tragicznych wydarzeń była szesnastoletnia Cecylia. Obraz ten pozostał w jej pamięci na całe życie. Wśród dymu i ognia biegali oszaleli ze strachu ludzie szukając schronienia. Trzy dni później Warszawa skapitulowała.

Cecylia szczęśliwie przeżyła całą grozę tragicznych dni obrony Warszawy w 1939 r. Po kapitulacji do miasta wkroczyły wojska hitlerowskie. Mogła wrócić do swojej wioski. Ojciec Płóciennik kupił jej bilet na statek z Warszawy do Płocka. Z małym tobołkiem w ręku pożegnała zniszczoną i krwawiącą stolicę Wieszła na niewielki statek żeglugi wiślanej i dopłynęła do Płocka. Stąd musiała iść pieszo wiele kilometrów do Bud Koziebrodzkich. Zamieszkała u swojego drugiego brata, Jana. Zaczynał się nowy długi okres niemieckiej okupacji.

Wykonywała różne prace w domu i w polu. Czasy okupacji były bardzo ciężkie i niebezpieczne. Z byle powodu hitlerowcy mordowali Polaków lub wysyłali do obozów. Jeszcze gorzej traktowali ludność żydowską skazując ją na fizyczną zagładę. Ludzie żyli w wielkim strachu i psychicznym odrętwieniu. Czekali na lepsze czasy, ale te nie nadchodziły.

Cecylia ukończyła już 16 lat i zgodnie z wiejską opinią mogła spotykać się z chłopakiem. W listopadzie 1939 r. poznała Jana Kuźniewskiego z sąsiedniej wioski. Był uważany za dobrą partię do związku małżeńskiego. Znacznie starszy, odbył służbę wojskową w elitarnej formacji, jaką był Korpus Ochrony Pogranicza. Walczył w wojnie obronnej od samego początku, w bitwie pod Różanem do końcowej bitwy pod Kockiem. W połowie października wrócił szczęśliwie do domu. Pochodził z licznej, ale dosyć zamożnej chłopskiej rodziny. Był człowiekiem bardzo pracowitym i posiadał wiele talentów. Pierwsze spotkanie przerodziło się w bliższą znajomość. Przez ponad dwa lata spotykali się sporadycznie. Planowali małżeństwo, ale w czasie wojny było to praktycznie niemożliwe.

Wiosną 1942 r. Cecylia otrzymała nakaz na roboty przymusowe w Niemczech. Młoda dziewczyna była przerażona, nie wiedziała jaki los ją spotka, oczekiwała najgorszego. Pociągami towa-



**Cecylia Kuźniewska z synem Marianem, rok 1956** / fot. archiwum prywatne

rowym została przewieziona do Królewca w Prusach Wschodnich. Wszystkich przywiezionych z Polski zebrano na dużej sali Arbeitsamtu (urząd pracy). Przychodzili tutaj Niemcy i wybierali sobie robotników. Wyglądało to jak targ niewolników. Jakaś chuda piegowata Niemka wybrała Cecylię. Szły pieszo przez całe miasto. Cecylia niosła swój ciężki drewniany kuferek. Wreszcie dotarły do niewielkiego, ładnego domu na obrzeżach Królewca. Trafiała do niemieckiej rodziny w Prusach Wschodnich. Miała tutaj spędzić półtora roku swojego życia.

Otto Mack służył w hitlerowskiej armii na terenach okupowanej Polski. Jego żona Irma Maack



**Zuzanna i Marian Kuźniewscy** / fot. archiwum prywatne

prowadziła piwiarnię w swoim domu. Mieli syna Martina w wieku 9 lat. Za dobrą służbę dla III Rzeszy Otto Maack otrzymał prezent w postaci robotnika przymusowego, którym została Cecylia. Początkowo przerażona, później powoli oswajała się z nową rzeczywistością. Znalazła się w jaskini lwa, w zniechęconym przez Polaków centrum Prus Wschodnich, w Königsbergu (Królewcu). Stała się jednak rzecz dziwna, ci wredni, okrutni Niemcy traktowali Polkę całkiem przyzwoicie. Nikt jej nie wyzywał, nie bił, nie krzywdził.

Wykonywała różne prace – sprzątanie mieszkania i piwiarni, pranie, pomoc w przygotowaniu posiłków, prace w ogrodzie. Nie były to zbyt wyczerpujące obowiązki, ale wymagały dokładności i systematyczności. Cecylia potrafiła dobrze wypełnić postawione zadania, była schłodna i czysta, dbała o swój wygląd. To wszystko podobało się Irmie Maack, która z czasem zaczęła traktować młodą Polkę jak członka rodziny. Przydzieliła jej oddzielny pokój, pozwalała jeść wspólnie przy stole. Na święta dawała prezenty i częstowała ciastem. Cecylia miała dobry kontakt z małym Martinem. Bawiła się z nim i próbowała uczyć języka polskiego. Najbardziej zabawne było jak prosiła o powtórzenie słowa gołębieńiec. Martin uparcie wymawiał: gołym Niemiec. Na szczęście nikt nie wiedział o co chodzi.

Po kilku tygodniach Cecylia mogła sama wychodzić do miasta po zakupy. Uczestniczyła też w nabożeństwach dla robotników przymusowych. Poznała dosyć dobrze Królewec. Szczególnie stare miasto robiło niesamowite wrażenie. Wszędzie panował ład i porządek. Ulice i chodniki czyste, kamienice z odnowionymi elewacjami, sklepy dobrze zaopatrzone mimo kryzysu wojennego. Wojna omijała Królewec, ale już w 1942 r. samoloty alianckie dokonały pierwszych nalotów. Później ataków lotniczych było coraz więcej, a piękne miasto nad Pregolą zamieniało się powoli w gruzy.

W marcu 1942 r. Jan Kuźniewski też został wysłany na roboty przymusowe. Początkowo pracował przy wyrębie lasów na terenie Prus Wschodnich. Pod koniec maja przewieziono go na Śląsk, do Rybnika, gdzie pracował w kopalni węgla kamiennego, na szczęście na powierzchni. Praca była bardzo ciężka i niebezpieczna. Mieszkał w barakach, w trudnych warunkach. Traktowano ich nieco lepiej jak więźniów i nie byli tak mocno pilnowani. Jan utrzymywał kontakt listowny z Cecylią. Otrzymywał od niej paczki z żywnością i tytoniem, który pełnił funkcję waluty wymiennej. Pracował w Rybniku niemal półtora roku i wiedział, że sytuacja stawała się coraz gorsza.

Z upływem czasu Cecylia czuła się w niemieckim Królewcu coraz pewniej. Swoje obowiązki wykonywała sumiennie. Za pracę otrzymywała przyzwoite wynagrodzenie. Dodatkowo Irma Maack załatwiała jej kartki na różne deficytowe towary objęte reglamentacją. Cecylia miała pierwszy raz w życiu własne pieniądze. Była na tyle przezorna, że nie oszczędzała niemieckich marek tylko kupowała różne towary i w paczkach wysyłała do rodziny na wieś. Szczególne wzięcie miały deficytowe towary takie jak: papierosy, zapalki, tkaniny odzieżowe, obuwie, odzież, nici, mydło, cukier, drożdże.

► Paczki wysyłała do rodziny i do Janka na Śląsk. Postępowała bardzo mądrze ponieważ niemieckie marki przepadły wraz z upadkiem III Rzeszy.

Irma Maack nabrała takiego zaufania do Cecylii, że wysłała ją na urlop do rodzinnej wioski. Wracając z urlopu przywiozła ze wsi produkty żywnościowe w prezencie dla Irmy, która potrafiła docenić ten gest. W sumie była trzy razy na urlopie i zawsze wtedy, gdy do domu przyjeżdżał na dłużej Otto Maack. Jesienią 1943 r. Cecylia otrzymała pozwolenie na kolejny, czwarty wyjazd do Bud Koziębrodzkich, z którego już nie wróciła. O fakcie tym Otto Maack nie powiadomił władz niemieckich i dzięki temu żandarmerie nie ścigali uciekinierki z robót przymusowych.

W październiku 1943 r. Jan uciekł z obozu w Rybniku i pieszo pokonał setki kilometrów ze Śląska do rodzinnej wioski na północnym Mazowszu. Ryzykował bardzo wiele. Musiał przekroczyć dwie granice. Wędrował przez Generalną Gubernię bez dokumentów, szedł bocznymi drogami bez ciepłego pożywienia i odpoczynku. Każde zatrzymanie przez patrol czy żandarmerię niemiecką groziło śmiercią lub wysłaniem do obozu koncentracyjnego. Miał wyjątkowe szczęście i żelazne zdrowie. Po wielu dniach wędrówki dotarł cało do rodzinnego domu. Niestety przypłacił to ciężką chorobą. Przez długi czas chorował na żołądek. Dochodził do zdrowia przez wiele lat, ale już nigdy nie był w pełni zdrowy. Dodatkowo musiał ukrywać się przed miejscową żandarmerią aż do wyzwolenia.

Jesienią 1943 r. Jan i Cecylia, po ucieczce z robót przymusowych, mieszkali w swoich wioskach oddalonych o dwa kilometry. Musieli uważać na niemieckich żandarmów. Wojna przybierała na sile, na szczęście hitlerowcy ponosili coraz większe straty. Ograniczone informacje o sytuacji na frontach docierały do mieszkańców polskich wiosek. Wszyscy z nadzieją i niecierpliwością czekali na zakończenie tej okrutnej i bezsensownej wojny. Mimo zagrożenia Jan i Cecylia spotykali się potajemnie. Planowali założenie rodziny i wspólne życie gdy nastanie pokój i wolność.

W styczniu 1945 r. niespodziewanie weszli Sowietci. Praktycznie bez większych walk zajęli całe północne Mazowsze, skąd ruszyło potężne natarcie na Prusy Wschodnie. Żołnierze radzieccy wyglądali żałośnie, szli bezładnie w brudnych płaszczach, czapkach uszankach z czerwonymi gwiazdami na czole, z pepesami w rękach. Brali co chcieli, a opornym grozili śmiercią. Najbardziej pożądane były zegarki. W domu Kuźniewskich też zabrali kieszonkowy zegarek z dewizką, pamiątkę po Wincentym Kuźniewskim. Sowietci przeszli i poszli. Tylko w Koziębrodach zainstalował się posterunek NKWD z zadaniem polowania na żołnierzy AK i udzielaniem pomocy w tworzeniu władzy ludowej czyli komunistycznej. Zakończyła się okupacja niemiecka i nastały nowe czasy. Ludzie wyszli z ukrycia i cieszyli się odzyskaną wolnością.

Okaleczony naród polski dźwigał się po straszliwych doświadczeniach II wojny światowej. W 1945 r. zawarto mnóstwo związków małżeńskich i niedługo później przyszło na świat liczne potomstwo, jako reakcja na ogromne straty lud-



**Zdjęcie z okazji Pierwszej Komunii Cecylia Kuźniewska, Jan Kuźniewski, ks. Józef Gronkowski i ich syn Janek Kuźniewski**

/ fot. archiwum prywatne

nościowe. W lutym 1945 r. w kościele parafialnym w Koziębrodach odbył się ślub Cecylii i Jana w obecności księdza Telesfora Boguckiego. Młodzi małżonkowie zamieszkali w rodzinnym domu Kuźniewskich we wsi Budy Osieckie Stare. Kilka miesięcy później przyszła na świat córka Zuzanna.

Warunki życia w domu Kuźniewskich były wyjątkowo ciężkie. Na niewielkiej przestrzeni w dwóch pomieszczeniach: w kuchni i pokoju mieszkało 14 osób, w tym małe dziecko. Na dłuższą metę nie było szans na normalność. Ciasnota i brak elementarnych wygód jak: bieżąca woda, energia elektryczna, łazienka – utrudniały codzienne życie i wychowanie dziecka oraz stwarzały napiętą atmosferę i rodziły konflikty. Zakończenie wojny dało pozorną wolność i niezwykle skomplikowało rodzinne relacje. Głównym źródłem utrzymania dla wszystkich domowników była niewielka gospodarka, czyli uprawa roślin i hodowla. Pracować musieli wszyscy, ale najbardziej Jan jako najstarszy mężczyzna. Brakowało pieniędzy na podstawowe produkty przemysłowe, na szczęście nie głodowali. Po kilku miesiącach dwie rodziny opuściły dom Kuźniewskich i zrobiło się trochę luźniej, ale i tak mieszkało tutaj osiem osób.

Cecylia czuła się jak intruz w domu teściowej. Pracowała ciężko, a była traktowana jak służąca. Nie mogła znieść upokorzeń i docinków ze strony domowników. Stanowczo sprzeciwiła się planom przekazania gospodarstwa Janowi. Chciała posiadać własną gospodarkę bez żadnych zobowiązań na rzecz rodziny. Tak zrodził się pomysł wyjazdu do Prus Wschodnich. Już w 1946 r. pojechali we czwórkę na rekonesans, aby znaleźć odpowiednie miejsce na osiedlenie. Wszędzie widzieli potwornie zniszczone przez armię radziecką miasta i wioski. Zniszczone i wyludnione tereny zasiedlała ludność polska przybywająca z różnych

stron. Z tej wyprawy furmanką przywieźli trochę rzeczy zabranych z opuszczonych domów. Na taki szaber jeździło dużo ludzi z północnego Mazowsza i Kurpiowszczyzny.

Podjęli decyzję o wyjeździe z Bud, ale ciągle pojawiały się różne przeszkody uniemożliwiające wyjazd. Jan ciągle chorował na żołądek, Zuzia była zbyt mała. W nowym miejscu w Prusach Wschodnich groziły poważne niebezpieczeństwa. Dodatkowo Cecylia była w ciąży i 24 września 1947 r. urodziła syna Witolda. Na chrzcie ksiądz Telesfor Bogucki uznał, że imię Witold jest pogańskie, więc zaproponował Marian i tak zostało. W domu mówiono Witek, a w szkole i później w pracy – Marian. Cecylia urodziła syna w domu przy pomocy wiejskiej akuszerki. Sama wychowywała dwójkę dzieci, nikt jej nie pomagał, nawet teściowa Józefa unikała swoich wnuków.

Dopiero w kwietniu 1948 r., po świętach wielkanocnych, wyruszyli do Prus Wschodnich. Spakowali swoje rzeczy, zabrali dwie krowy (posag Cecylii), świnia, trochę kur i dwoje dzieci (Zuzia miała 3 lata, Witek zaledwie 6 miesięcy). Furmanką przewieźli wszystko na stację kolejową w Koziębrodach. W wagonie towarowym znalazły się dwie rodziny (jechał jeszcze Kazimierz, brat Jana, z żoną Heleną i córeczką Zenią), koń, krowy, świnie, kury, trochę odzieży, pościel, naczynia kuchenne, narzędzia rolnicze, wóz konny. Po kilku godzinach dojechali transportem kolejowym do Ornety. Tutaj wylądowali wszystko na bocznicę. W Orniecie dostali od miejscowych władz samochód ciężarowy, którym przewieziono ludzi i dobytek do miejsca osiedlenia. Wszystkie lepsze gospodarstwa i budynki były już zajęte przez polskich osadników i przez rodziny ukraińskie przesiedlone na te tereny w ramach akcji „Wisła” w 1947 r. Pozostały jedynie mocno zdewastowane budynki położone na koloniach. Rodzina Jana i Cecylii trafiła do małego murowanego domu na kolonii oddalonej o pół kilometra od wsi Lubianka (niem. Liebethal). Kazimierz ze swoją rodziną zajął gospodarkę też na kolonii koło wioski Lechowo oddalonej ok. 3 km od Lubianki.

Przejęte gospodarstwo wyglądało dramatycznie. Dom częściowo zrujnowany, z brakującą szczytową ścianą. Wszystko wyszabrowane, okna i drzwi porozbijane. Brakowało kuchni i pieców, wszędzie brud i potworny bałagan. Całe podwórko zarośnięte chwastami. Zachowała się niewielka obora, brakowało stodoły. Studnię ktoś zasypał, we wsi Sowietci zniszczyli linię elektryczną. Obraz nędzy i rozpacz. Jedynym ratunkiem były rzeczy i żywność przywiezione z Bud. Pierwszą noc przesпали na podłodze na jakimś barłogu. Brakowało nawet wody, którą trzeba było przynosić ze wsi. Wiele dni poświęcili na prace porządkowe. Wszystko musieli wymyć i wysprzątać. Jan oczyścił studnię i dzięki temu mieli swoją wodę. Naprawił kuchnię, zabezpieczył drzwi i okna oraz rozwaloną ścianę. Zwierzęta hodowlane umieścili w oborze, mieli problem z paszą dla zwierząt, ale na szczęście rozkwitała w pełni wiosna i łąki pokryły się trawą. Od władz gminnych dostali trochę ziemniaków do posadzenia i zboża pod zasiew. Jan zarał kawał ziemi, na której posiał zboże. Posadzili też ziemniaki, buraki i trochę warzyw.

Koniec części 1

**BOGUMIŁ KUŹNIEWSKI**

# WĘDRÓWKI Z HISTORIĄ

## – O historii parafii i kościoła w Gryźlinach



Murowany kościół w Gryźlinach z roku 1573

Położone na południowej Warmii, w pobliżu źródeł Pasłęki, Gryźliny należały do największych wsi, utworzonych przez Kapitułę katedralną we Fromborku.

W akcie lokacyjnym z 1 października 1358 roku zasądzący Janowi Kogelerowi przyznano do zasiedlenia na prawie chełmińskim 60 włók pola uprawnego i 40 włók nieużytków. Z tego sam Kogeler otrzymał 6 włók oraz 5 zapisano na poczet mającej powstać parafii. Jan Kogeler i jego następcy otrzymali też pozwolenie na połów ryb dla własnych potrzeb, nie na sprzedaż, w Jeziorze Plusznem. Początkowo wieś nosiła nazwę Wisintal, a następnie Wiesental, co oznaczało łąkę położoną w dolinie. Od 1517 roku tę samą wieś zaczęto nazywać Greseling. Być może stało się to pod wpływem poprzedniej nazwy pruskiej. Potem, w 1564, nazywano ją Grisling, w 1625 Grüssling, w 1755 Grieslienen, a w 1879 pojawiła się współczesna nazwa Gryźliny. W języku niemieckim jej nazwa brzmiała Grieslienen. Historycy dostrzegają w tej

nazwie bazę niemiecką Gries - kasza. Miało to prawdopodobnie związek z pobliskim młynem Piotra Volkenberga, któremu dwa lata wcześniej Kapituła przekazała dwie włóki na założenie młyna.

Na początku parafia w Gryźlinach podlegała bezpośrednio Kapitułce katedralnej. Następnie została włączona do dekanatu w Dobrym Mieście. Zapewne zbudowano tu drewniany kościół. Znane są imiona pierwszych duszpasterzy. Byli nimi: w 1480 roku Jan, syn Adama i w 1485 roku Maciej, syn Stanisława. Tak jak ich następcy, księża ci pochodzili z diecezji płockiej, bo posługiwali się językiem polskim. W XV wieku Gryźliny mocno dotknęły wojny polsko-krzyżackie, co miało swój wpływ na dalsze osadnictwo i rozwój organizacji parafialnej. W tym czasie został zniszczony kościół. W 1573 roku wzniesiono murowany kościół. Zbudowano go z kamieni polnych z dodatkiem czerwonych cegieł i drewna. W murach znajdują się ponoć dwa kamienie młyńskie z dawnego młyna w Zielonowie.

W głównym ołtarzu umieszczony był obraz św. Mateusza. Konsekwował tę świątynię pod wezwaniem św. Wawrzyńca 17 września 1580 roku sam biskup Marcin Kromer. W tym czasie proboszczami byli: od 1565 roku pochodzący z Janowa Sebastian Rembowski, a od 1577 roku Maciej Janowski. Ten ostatni prowadził życie niegodne kapłana. Wcześniej został za życie w konkubinacie pozbawiony probostwa w Leginach, niedaleko Reszla. Choć w obecności biskupa obiecał poprawę, to nie zmienił swego postępowania. Dlatego 4 października 1580 roku rządcą diecezji za życie niemoralne wyznaczył mu karę 14 dni więzienia i usunął go z Gryźlin. Jakiś czas przebywał poza Warmią, ale w 1582 roku ks. Janowski został wikariuszem w Olsztynie. Potem duszpasterzowali tu następujący księża: od 31 maja 1581 roku Szymon Petitius, któremu zarzucali parafianie, że pozwalał odprawiać msze św. wałęsającym się po okolicy nieznanym kapłanom z Mazowsza oraz Jan Pokrzywicki. Ołtarze boczne

w kościele dobudowano w XVIII wieku. Balustrada na chórze pochodzi z XVII wieku. Posługę religijną przeważnie nieśli tu księża o polskich nazwiskach: Jerzy Sosnowski, Sebastian Zalewski, Andrzej Szymański, Jan Bastkowski, Jan Barwiński, Marcin Zamborowski, Andrzej Petrikowski, Jan Mateblowski, Walenty Krzyński. Potwierdza to tezę, że w tym rejonie południowej Warmii w większości osiedlali się Polacy. Z powodu zniszczeń wojennych wciąż zmieniali się tu często gospodarze. Kościół następnie rozbudowano. W XVIII wieku dobudowano wieżę, a w 1933 roku staraniem księdza Hugo Rockla powiększono kościół o prezbiterium i zakrystię. Choć Gryźliny nigdy nie należały do wsi bogatych, to kolejne lata pokoju pod rządami biskupów warmińskich przyniosły pewien dostatek. Rządcy Warmii zabiegali o posługę religijną i dostatek materialny. W wydawanych ordynacjach krajowych żądali od wiernych uczestnictwa w niedzielnych mszach św., tzw. Kirchgang.

W razie absencji wierni byli obciążani karą pieniężną. Biskupi zamiast uprawy lnu, który przynosił szybki zarobek, nakazywali zwiększenie zasiewu zbóż, aby chronić ludzi przed głodem. Zalecali też zakładanie sadów i ogródków warzywnych. W pobliżu wsi otwierano smolarnie i młyny.

Połowa XIX wieku to na Warmii również czas szeregowego ożywienia religijnego, związanego z pielgrzymowaniem do pobliskich miejsc odpustowych, jak Butryny, Gietrzwałd i Bartąg oraz dalszych, jak Święta Lipka i Stoczek. To także czas wznoszenia kapliczek przydrożnych. Rozwijał się tu również ruch trzeźwości. Do założonego 20 kwietnia 1846 roku w Olsztynie przez ks. Walentego Tolsdorfa Towarzystwa Wstrzemięźliwości należeli prawie wszyscy dorośli mieszkańcy Gryźlin, czyli około 900 osób. Pośród nich aż 600 zobowiązało się nie pić alkoholu do końca życia.

W przeszłości do Gryźlin 10 sierpnia na odpust św. Wawrzyńca, patrona parafii oraz ludzi ubogich, a także piekarzy, kucharzy oraz chroniący przed pożarami i chorobami reumatycznymi, przybywały pielgrzymki z pobliskich wiosek. Dochodziło wtedy do gromadnych spotkań znajomych i krewnych. Bo Warmiacy także chętnie biesiadowali w znajomym gronie.

W 1926 roku pojawiła się kwestia rozbudowy gryźlińskiego kościoła pod wezwaniem Świętego Wawrzyńca i Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny. Za rozbudowę miejscowego kościoła zamiast wzniesienia nowej świątyni w Stawigudzie był proboszcz Hugo Rockel. Ostatecznie powołane zostały dwa oddzielne komitety złożone ze świeckich katolików w Gryźlinach i w Stawigudzie. Bardziej skuteczni okazali się katolicy ze Stawigudy. Ci w 1933 roku, dzięki pozyskanym środkom, także od władz państwowych i własnym składkom w 1933 roku zbudowali kościół pw. Świętego Jakuba starszego.

Wielkie spustoszenie, także na południowej Warmii, ►

► w początkach 1807 roku spowodował przemarsz wojsk Napoleona. Warmiacy nie chcieli wstępować do walczącej z Francuzami armii pruskiej. Z Gryźlin odmówił pójścia do wojska urodzony w 1773 roku Jan Metebłowski. W Olsztynie Francuzi zebraли 100 drewnianych zabudowań gospodarczych. Wszędzie żądali żywności i nakładali kontrybucje. Nie inaczej było też w Gryźlinach. Ubogiej parafii w Gryźlinach zmarły w 1708 roku ks. Piotr Odetkowski zapisał swoją fundację jako „Beneficjum Odetkowscianum”. Wynosiło ono w momencie erygowania 8 paździenika 1710 roku 66 talarów i 20 srebrnych groszy. Kwotę tę pożyczył Johann Georg Schulz i jego żona Christiana z domu Grillin z Elbląga. Zobowiązali się oni do spłacenia tej kwoty parafii w Gryźlinach w ratach z pięcioprocentowym narzutem co pół roku. Wierzytiele spłacali je rzetelnie, ale podczas wojen napoleońskich zaginął bądź zawieruszył się skrypt dłużny, stąd nie wiadomo było, czy pieniądze w tej wysokości zostały już spłacone. W związku z tym ówczesny proboszcz Joachim Popowski zwrócił się do Kurii Biskupiej we Fromborku o likwidację tego beneficjum. Sprawa ciągnęła się przez 24 lata. Wymieniono blisko pięćdziesiąt listów między potomkami wierzyteli, Kurią Biskupią i parafią katolicką w Elblągu. Zawarte w nich treści zawierają opis sytuacji materialnej parafii. Między innymi następcą Popowskiego, ks. Walenty Krzynkowski, napisał w liście z 31 stycznia 1833 roku do ks. wikarego Antoniego Eichhorna w Elblągu: „Tutejszy kościół jest jednym z najbiedniejszych na całej Warmii. Wygląda na to, że parafia w tych czasach nie będzie mogła opłacić nawet własnego grabarza”.

Podczas wizytacji parafii w latach 1839-1849 miejscowi księża nie chcieli nawet słyszeć o wprowadzeniu niemieckich kazań, gdyż jak mówili, miejscowi parafianie posługiwali się wyłącznie językiem polskim. W zachowanym w Archiwum Archidiecezji Warmińskiej śpiew-

niku z I połowy XIX wieku z Gryźlin znalazło się aż 116 pieśni wykonywanych w miejscowym kościele. Przesłał go do Kurii miejscowy organista Bentkowski. Dopiero zarządzenie biskupa warmińskiego Andrzeja Thiela z 29 grudnia 1886 roku wprowadzające z początkiem 1887 roku kazania w języku niemieckim w każdą pierwszą niedzielę miesiąca, podczas uroczystości patronackich czyli odpustu, Pierwszej komunii św., drugich świąt czyli Bożego Narodzenia, Wielkanocy i Zielonych Świąt, zmieniło nieco sytuację. Pozostawiono jednak w dalszym ciągu dowolność w doborze zarówno polskich, jak i niemieckich pieśni kościelnych. Zapewne z tego powodu, że nikt tu nie znał niemieckich pieśni. W następnych latach Polacy z Gryźlin i okolic mieli wsparcie w księdzu doktorze Robercie Bilitewskim, mianowanym 3 listopada 1894 roku administratorem tej parafii. Właśnie ze względu na jego zaangażowanie w sprawy polskie nie otrzymał nominacji na proboszcza. Ksiądz Bilitewski był nauczycielem i przewodnikiem dla Jana Baczewskiego w jego drodze do ruchu polskiego, jak wcześniej dla Jana Liszewskiego ks. Juliusz Drzymała czy dla Andrzeja Samulowskiego ks. Jan Rysiewski. W latach międzywojnia właśnie Baczewski przewodniczył ruchowi polskiemu na Warmii i reprezentował mniejszość polską w parlamencie niemieckim. W swoich wspomnieniach Jan Baczewski napisał o ks. Bilitewskim: „budził wśród swoich polskich parafian świadomość narodową. Propagował pisma polskie, sam rozdawał „Gazetę Olsztyńską” (...) Ksiądz Bilitewski przygotowywał dzieci do Pierwszej komunii św. tylko w języku polskim. Nie pytał ani rodziców, ani dzieci w jakim języku życzą sobie nauki. Decydował o tym u niego język używany w domu. Dzieci niemieckich miał w całej parafii zaledwie kilkoro. Nauczyciele starali się podburzać rodziców, by domagali się dla swych dzieci nauki w języku nie-



Drewniana wieża kościelna z XVIII w

mieckim. Wówczas ks. Bilitewski prosił takich rodziców do siebie na plebanię i przekonywał o konieczności nauki w języku polskim. Dzieci przynosiły ze sobą do kościoła tabliczki i tutaj uczył je pisać i czytać po polsku, by dobrze mogły zrozumieć katechizm”. Gdy przybywał niemiecki wizytator do kościoła, ksiądz polecił dzieciom śpiewać ulubioną Warmii pieśń „Serdeczna Matko”. Kiedy w październiku 1903 roku biskup Thiel przeniósł ks. Bilitewskiego do Wilczkowa na niemiecką Warmię, to miejscowi parafianie złożyli protest do biskupa z własnymi podpisami. Na miejscowym cmentarzu pozostały mogiły z polskimi inskrypcjami, jak na przykład na grobie zmarłego 3 kwietnia 1921 roku Leona Baczewskiego.

Z Gryźlinami związani byli ludzie, którzy w przeszłości odegrali ważną rolę nie tylko na tej ziemi. Wśród nich znajdowali się duchowni i świeccy, Niemcy i Polacy, politycy i zwyczajni zjadacze chleba. W okresie kulturkampfu stawali w obronie Kościoła katolickiego i dbali, aby Słowo Boże docierało do wiernych w zrozumiałym dla nich języku. Dobrze rozumiał te sprawy urodzony

w Bartołtach Wielkich ks. Walenty Blockhagen (1809-1873). Zanim w kwietniu 1835 roku rozpoczął swoją posługę w Gryźlinach, to wcześniej duszpasterzował w Barczewie. Jako proboszcz w Gryźlinach stanął w obronie nauczyciela Jakuba Fahla. W połowie października 1838 roku został proboszczem i dziekanem w Olsztynie. Cztery lata później otrzymał nominację na kanonika katedralnego. Był też posłem do Zgromadzenia Narodowego i sejmiku pruskiego. Przekładał modlitwy na język polski i wspierał budowanie w tamtym czasie kościołów na Mazurach.

Dobre zapisał się w dziejach Gryźlin, wywodzący się z Gdańska, późniejszy biskup połowy armii pruskiej ks. Franciszek Adolf Namszanowski (1820-1900). Parafię w Gryźlinach objął 4 lipca 1849 roku. Przed tym był wikarym w Starym Targu na Powiślu, Klebarku Wielkim, Bartągu i Biskupcu. W Gryźlinach duszpasterzował trzy lata. Następnie został proboszczem w Królewcu. W tym czasie w miejscowym kościele wygłaszano kazania wyłącznie po polsku. W 1866 roku mianowano go generalnym duszpasterzem armii pruskiej,

a 22 czerwca 1868 roku biskupem tytularnym Agathopolis. Ponieważ występował przeciwko starokatolikom, to znaczy tym, którzy nie uznali ogłoszonego przez Sobór Watykański dogmatu o nieomyślności papieża i byli popierani przez rząd pruski, musiał pożegnać się z tym stanowiskiem. Konkretnie biskup Namszanowski nie pozwolił starokatolikom na odprawienie nabożeństwa w kościele garnizonowym w Kolonii. Z tego powodu rząd pruski zniósł w 1872 roku stanowisko duszpasterza armii i biskupa przeniósł w stan spoczynku. Odtąd biskup Namszanowski zamieszkał w Oliwie i od 1896 roku wspomagał w biskupiej posłudze biskupa warmińskiego Andrzeja Thiela.

Podobną rolę do tej, jaką ks. Blockhagen spełnił w diecezji, odegrał także ks. Augustyn Karau (1824-1907), który od 24 czerwca 1854 roku duszpasterzował w Gryźlinach aż jedenaście lat. Zbudował w 1857 roku do dzisiaj stojącą, obszerną plebanię. W latach 2005-2007 została ona gruntownie odnowiona. Potem ks. Augustyn Karau objął kościół św. Jakuba Olsztynie. Dokonał renowacji dzisiejszej Bazyliki katedralnej i przyczynił się do budowy Szpitala Mariackiego, dzisiejszego Szpitala Miejskiego. W okresie kulturkampfu wiele razy stawał przed sądem pruskim za wypełnianą posługę w podolsztyńskich parafiach, w których zabrakło kapłanów, a władze nie chciały wyrazić zgody na nominacje duszpasterzy po zmarłych proboszczach.

Sakrę biskupią otrzymał również urodzony w Reszlu proboszcz Gryźlin z lat 1865-1868, ks. Juliusz Dinder (1830-1890). Języka polskiego uczył się dodatkowo u księdza Franciszka Kaupowicza w Brąszwałdzie, tak jak inni duchowni, m.in. Józef Jordan, Augustyn Weichsel (proboszcz z okresu objawień maryjnych w Gietrzwałdzie). W końcu 1868 roku otrzymał probostwo w Królewcu i tam jako dwunasty z rzędu kandydat, w 1886 roku został przez władze pruskie zatwierdzony na arcybiskupstwie gnieź-



► nieńskim i poznańskim. Był to już czas przywracania należnego miejsca Kościołowi w życiu publicznym. Mógł więc powoływać Polaków do administracji kościelnej. Reaktywował też zawieszane wcześniej instytucje kościelne. Wzbudził jednak niezadowolenie Polaków wydanym zarządzeniem o wycofaniu języka polskiego w nauczaniu religii nawet w trzech niższych klasach gimnazjum.

Wyjątkowym kapłanem, sprawującym w latach 1894-1903 posługę religijną w Gryźlinach był ks. dr Robert Bilitewski (1859-1935). Studiował w Rzymie, tam 15 marca 1887 roku przyjął święcenia kapłańskie.

Potem duszpasterzował w Benowie na Powiślu i w Barczewie. Powołując go do pracy w parafii Gryźliny, biskup Andrzej Thiel nadał mu jedynie tytuł administratora (zamiast proboszcza). Zdaje się, że musiał być poinformowany o jego propolskim nastawieniu. Nie wykonywał ks. Bilitewski zarządzenia o wygłaszaniu raz w miesiącu niemieckiego kazania. Uważał, że nie ma komu tych kazań głosić, skoro 98 procent wiernych posługiwało się językiem polskim. Uczył religii po polsku.

Wkrótce administrator w Gryźlinach należał, obok ks. Walentego Barczewskiego, do czołowych przedstawicieli ruchu polskiego. Występował na wiecach przedwyborczych i zabierał głos w obronie języka polskiego w „Gazecie Olsztyńskiej”. Z tego powodu rządcą diecezji w 1903 roku przeniósł go w niemieckie rejony Warmii do Wilczkowa koło Lubomina. Ksiądz Bilitewski nie zaprzestał pracy w ruchu polskim. Utrzymywał nadal kontakty z Gryźlinami i innymi parafiami na południowej Warmii. Potwierdzenie tego znajdujemy w sprawozdaniu rocznym z 10 października 1910 roku przedłożonym biskupowi Augustynowi Bludauowi przez dziekana olsztyńskiego Józefa Teschnera. Znajduje się ono pośród protokołów wizytacyjnych dekanatu olsztyńskiego. Pisał ks. Teschner: „Księża Barczewski i Bilitewski występują w pod-

olsztyńskich parafiach jako działacze ruchu polskiego i przez to stają przeciwko proboszczom związanym z naszą partią Centrum. (...) Nie czynią nic, aby ograniczyć obrzucanie błotem działaczy Centrum w polskich gazetach”. W 1915 roku ks. Bilitewski zrezygnował z probostwa w Wilczkowie. Został prezesem Rady Nadzorczej Banku Ludowego w Olsztynie i angażował się w działalność Warmińskiego Komitetu Plebiscytowego. Napisał słowa do pieśni warmińskiej „Jeszcze Warmia nie zginęła”.

W Gryźlinach urodził się ks. Franciszek Klimek (1881-1941). Zanim przyjął święcenia kapłańskie, był wicestarostą grudziądzkim i nauczycielem w gimnazjum lubawskim. Posługę religijną na Warmii zaczął wypełniać w 1930 roku w Klewkach. Nawoływał Warmiaków, aby posyłali swoje dzieci do szkół polskich, czym naraził się władzom niemieckim, które go wysiedliły. Był proboszczem w Czarni koło Ostrołęki. W 1940 roku został aresztowany przez gestapo. Przebywał w obozach koncentracyjnych w Działdowie i Dachau, gdzie zmarł.

Przez dwa lata po wyświęceniu 8 lutego 1925 roku wikariuszem był tu ks. infułat Wojciech Zink (1902-1969), którego 27 stycznia 1951 roku wybrano wikariuszem kapitulnym, a potem administratorem apostolskim diecezji warmińskiej. Jako jedyny pośród Episkopatu nie podpisał prośby we wrześniu 1953 roku o internowanie Ks. Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Z tego powodu został aresztowany i uwięziony przez władze komunistyczne. W grudniu 1956 roku powrócił do diecezji.

Piękną kartę swojej posługi w Gryźlinach i okolicy pozostawił wywodzący się z Miodówka ks. Leonard Franciszek Jakubassa (1911-1993). Bezpośrednio po święceniach kapłańskich duszpasterzował w Sząbruku, a od 1 maja 1940 roku w Gryźlinach. Przeżył tu w styczniu 1945 roku wkroczenie Rosjan i trudne miesiące przywracania normalności po zakończeniu wojny. Niósł ten kapłan podczas

wojny pomoc polskim jeńcom zatrudnionym u warmińskich gospodarzy, a po 1945 roku brał w opiekę Warmiaków poniewieranych przez szabrowników. W sierpniu 1945 roku pochował ówczesnego proboszcza, ks. Hugo Rockla (1871-1945), który duszpasterzował tu aż 41 lat. Ksiądz Jakubassa odprawiał w każdą niedzielę nabożeństwa także w Stawigudzie, Orzechowie i Pluskach. Docierał tam rowerem. Znosił prześladowania funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa. Był więziony w okresie od 11 października 1952 do 13 czerwca 1953 roku, bo władze komunistyczne przed wyborami do sejmu obawiały się jego wystąpień przeciwko reżimowi.

W 1958 roku opuścił Polskę i osiadł w Niemczech. Po nim w okresie od 31 grudnia 1952 roku do 15 czerwca 1962 roku duszpasterzował ks. Stefan Brzykcy. Następnie krótko, do końca lipca 1962 roku ks. Benedykt Siedlewski. W okresie od 10 października 1962 roku do 15 maja 1968 roku posługę religijną sprawował ks. profesor Józef Myszkow. Po nim duszpasterzowali w tej rozległej parafii księża ze Zgromadzenia Najświętszego Serca Jezusa i Maryi, nazywani potocznie sercanie: od 14 czerwca 1972 roku ks. Julian Zimoląg, następnie do 4 września 1976 roku ks. Edmund Bonaventura Goluch, powołany na prowincjała Zgromadzenia. Następnie do 5 listopada 1979 roku Jerzy Edward Zimoląg, po nim proboszczem został ks. Tadeusz Regucki.

Ostatnim z duszpasterzujących w Gryźlinach sercanów był od 16 sierpnia 1982 roku ks. Eugeniusz Szkocny. Następnie w Gryźlinach posługę religijną nieśli znów księża diecezji warmińskiej. W okresie od 28 sierpnia 1985 do 15 lipca 1988 roku ks. Marek Kubecki. Od 15 lipca 1988 do 1 lipca 1989 roku ks. Ryszard Andrukiewicz, który potem objął nowo utworzoną parafię w Stawigudzie, a w Gryźlinach proboszczem został ks. Stanisław Majewski. W 1991 roku wyłączono z posługi proboszcza w Gryźlinach ko-

ściół w Orzechowie i kaplicę w Pluskach. W czasie od 29 czerwca 1992 do 1 grudnia 1993 roku proboszczem w Gryźlinach był ks. redaktor Jan Roslan, po nim do 7 września 1996 roku ks. Antoni Wójtowicz. Następnie do 15 października 2005 roku ks. Krzysztof Husak. W latach 2005 – 2008 proboszczem był ks. Bolesław Bieniek. Od 2008 roku do chwili obecnej posługę duszpasterską sprawuje ks. Marek Gbiorczyk.

Budowla jest przykładem warmińskiego kościoła salowego – jednonawowego, rozbudowanego w XX wieku o osobną, wyodrębnioną część prezbiterialną. Czas powstania kościoła w literaturze przedmiotu jest różnie określany. Pierwotny kościół był drewniany (XV wiek). Murowany powstał ok. XV lub XVI wieku (ze wskazaniem na 1573 rok). Konsekracji kościoła pw. św. Wawrzyńca dokonał biskup warmiński Marcin Kromer w 1580 roku. W XVIII wieku do korpusu od zachodu dobudowana została drewniana wieża, a w 1933 roku - zakrystia w miejscu pierwotnej oraz prezbiterium o formach modernistycznych.

Kościół w Gryźlinach to budowla orientowana, założona na rzucie prostokąta, o jednoprzestrzennej nawie, z wieżą od zachodu na planie prostokąta, z węższym i niższym od nawy prezbiterium na planie kwadratu od wschodu, z prostokątną zakrystią przy narożniku północno-wschodnim oraz kwadratową kaplicą chrzcielną? od południa. Ściany kościoła są kamienno-ceglane. Mur ceglany (w wątku gotyckim i nieregularnym) jest w zwieńczeniu ścian i na narożach korpusu, w partiach okien oraz międzyokiennych. Ceglane są szczyty oraz późniejsze dobudówki. Wieża kościelna została wzniesiona w konstrukcji drewnianej, oszalowana deskowaniem z listwowaniem. Wykończone w tynku pozostają blendy, glify okienne z opaskami wokół okien, ściany kaplicy chrzcielnej oraz szczyty. W ścianie południowej kościoła jest wmurowany kamień młyński.

Późnobarokowy ołtarz główny został wykonany około 1740 roku. Niegdyś w środku znajdował się obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem. Obecnie jest tam figura Najświętszego Serca Pana Jezusa, obraz Matki Bożej Częstochowskiej, a nad nim obraz św. Joachima z Marią. Z dawnego ołtarza pozostały rzeźby św. Michała Archanioła, św. Jana Nepomucena oraz biskupa. Dwa ołtarze boczne pochodzą z XVIII wieku. W lewym umieszczono olejny obraz przedstawiający św. Józefa z Dzieciątkiem oraz rzeźbę św. Andrzeja. W prawym: obraz św. Wawrzyńca oraz obraz Trójcy Przenajświętszej. Ambona i obudowa organów zostały wykonane w stylu barokowym. Na balustradzie chóru muzycznego znajdują się malowane płyciny o cechach ludowych z XVII wieku. Przedstawiono na nich świętych: Franciszka, Rocha, Mikołaja, Kazimierza, Dawida, Cecylię, Rozalię, Apolonię, Marię Magdalenę i Barbarę. W kościele znajdują się także cenne zabytki sztuki złotniczej, w tym m.in.: kielich mszalny, wykonany przez Jana Bartolomowicza, złotnika z Lidzbarka Warmińskiego, korony złote na obrazie Madonny z Dzieciątkiem.

Wokół świątyni znajduje się wiele starych nagrobków. Niestety wiele płyt nagrobnych jest nieczytelnych, ale większość osób tu spoczywających związana była z życiem parafii. Na tej przykościelnej nekropoli jest również ślad po wydarzeniach I wojny światowej. W zbiorowej mogile spoczywa 48 żołnierzy niemieckich i 132 żołnierzy rosyjskich. Na tyłach kościoła znajduje się także mogiła proboszcza z lat 1904-1945, Hugo Rockla.

#### ADAM NAWACKI

- Opracowano na podstawie:
- Jan Chłosta „Gryźliny – wieś u źródeł Pasłęki” 2008
  - „Przewodnik po zabytkowych kościołach południowej Warmii” – Warmińskie Wydawnictwo diecezjalne - 1973
  - [https://pl.wikipedia.org/wiki/Gryźliny\\_\(powiat\\_olsztyński\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Gryźliny_(powiat_olsztyński))
  - <https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-219299>
  - [https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-219299/dokumenty/PL.1.9.ZIPOZ.NID\\_N\\_28\\_EN.350997/2](https://zabytek.pl/pl/obiekty/g-219299/dokumenty/PL.1.9.ZIPOZ.NID_N_28_EN.350997/2) (Karta biała)

# STANISŁAWA PALEOLOG - polska Joanna d'Arc



STANISŁAWA ZIĄTEK

W styczniu 2023 roku w olsztyńskiej gazecie „ALBO” została przedstawiona „Nowa Komendant Komisarjatu Policji w Olsztynku” Pani podkom. Katarzyna Kolakowska (Gratulacje!). Z racji prowadzonej przeze mnie w „ALBO” rubryki „O kobietach nie tylko 8 marca”, zainteresowałam się tzw. kobiecą policją. Obecnie w polskiej policji jest ok. 14 tysięcy policjantek, co stanowi 14,4 % wszystkich policjantów. Temat społeczny jest na tyle interesujący, że jedna z ubiegłorocznych maturzystek z Poznania wybrała temat pracy maturalnej - „Kobieta w policji”. Ja zaś sięgnęłam do historii. Przybliżę postać pierwszej kobiety komisarza Policji Państwowej - Stanisławy Filipiny Demetraki Paleolog.

Stanisława Paleolog urodziła się 4 maja 1892 w Rumnie (Ukraina), w obwodzie lwowskim, a zmarła 3 grudnia 1968 w Penley w Wielkiej Brytanii (Walia). Uczyła się w lwowskiej pensji sióstr sakramentek, a następnie studiowała w Akademii Handlowej we Lwowie.

Służba samej Stanisławy rozpoczęła się już wtedy, gdy odradzała się niepodległa Polska. Działała w szeregach Polskiej Organizacji Wojskowej, a podczas wojny polsko-ukraińskiej walczyła o Lwów. Była adiutantką komendantki Ochotniczej Legii Kobiet, Aleksandry Zagórskiej i nie złożyła broni podczas wojny polsko-bolszewickiej. W czasie kolejnej burzy dziejowej - II wojny światowej - działała w Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej. Brała udział w powstaniu warszawskim. W latach 30. XX wieku Stanisławę Paleolog angielska prasa nazywała „polską Joanną d'Arc”. Dziś jest postacią niemal zapomnianą.

Stanisława Filipina Demetraki Paleolog to kobieta niezwykła, która najpierw stanęła na froncie walk o granice II Rzeczypospolitej, a potem w Warszawie. W latach 1922-1924 pracowała na stanowisku urzędniczym w Szpitalu św. Łazarza w Krakowie. Od 1925 do 1939 roku służyła w szeregach Polskiej Policji. 1 stycznia 1928 r. awansowała do stopnia aspiranta, a na początku kwietnia 1933 roku na stopień podkomisarza. Ze swoimi koleżankami policjantkami przełamywała stereotypy i pomagała zwłaszcza kobietom i dzieciom, które stały się ofiarami przestępstw. Od ministra spraw wewnętrznych Cyryla Ratajskiego otrzymała polecenie stworzenia kobiecych oddziałów w Łodzi i Warszawie. Jak nikt znała ciemne zaułki miast, wiedziała kto potrzebuje pomocy i wiedziała, jak jej udzielić. Opisywano ją jako odważną, pewną siebie i posiadającą doskonałe maniery, a jednocześnie akceptującą swoje, nie zawsze przyjemne, obowiązki. Polskie policjantki dzięki silnemu dowództwu Stanisławy Paleolog wyróżniały się na tle innych podobnych formacji z innych państw. Sama Paleolog zyskała międzynarodową sławę jako ekspertka w dziedzinie zwalczania prostytucji, handlu żywym to-



Stanisława Paleolog, kierownik referatu policji kobiecej w Komendzie Głównej Policji Państwowej, podkomisarz (1927 r.)

/ fot. ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego / domena publiczna

warem czy przestępczością nieletnich. Sukces polskich policjantek zauważył brytyjski Scotland Yard. W 1935 roku do Polski przybyła delegacja angielskich funkcjonariuszek, które były wprost zachwycone solidnym przygotowaniem Polek do pełnienia służby. Policjantki patrolowały ulice, dworce, tropiły nielegalne meliny i domy schadzek. Ściagały sutenerów oraz kontrolowały czy kobiety żyjące z nierządu poddają się badaniom. Nosiły broń, pozyskiwały informacje od konfidentów oraz przesłuchiwały sutenerów i prostytutki. Przedwojenni sutenerzy i inni przestępcy jak ognia unikali spotkania ze Stanisławą Paleolog. Podkomisarz Stanisława przyczyniła się do wielu zmian w policji. Bardzo ważne jest to, że funkcjonariuszki pobierały takie same wynagrodzenie, co mężczyźni. Zawsze walczyła o godność najbardziej potrzebujących, o zdrowie i życie zwłaszcza kobiet i dzieci, a od 1925 roku robiła to oficjalnie. Jako jedna z pierwszych w Polsce policjantek szybko dowiodła, że kobiety nie tylko sprostały rygorom służby, ale w niektórych sprawach radziły sobie lepiej od swoich kolegów. Od 1935 do 1939 roku kierowała referatem ds. oficerów i szeregowych Policji Kobiecej w Centrali Służby Śledczej Komendy Głównej Policji Państwowej i tworzyła program szkolenia kolejnych kandydatek. Stanisława Paleolog była symbolem około 300 kobiet, które w 1939 roku w 16 miastach, w oddziałach umundurowanych i nieumundurowanych były na służbie. 1 stycznia 1939 roku Stanisława Paleolog stała się pierwszą kobietą w II RP, która objęła funkcję komisarza policji. Jako uczestniczka czterech wojen dosłużyła się w Wojsku Polskim stopnia podpułkownika i do

końca życia w stopniu podpułkownika pozostała. Po powstaniu opuściła Warszawę wraz z ludnością cywilną. Po wojnie musiała się ukrywać przed Urzędem Bezpieczeństwa, dlatego podjęła pracę jako dozorczyzna w szpitalu dla dzieci chorych na gruźlicę w Zakopanem. W 1946 roku przedostała się do Anglii, gdzie zorganizowała Zjednoczenie Polek na Emigracji. 15 października 1954 r. Prezydent RP na uchodźstwie August Zaleski powołał ją na członka Sądu Obywatelskiego w Londynie. 11 października 1955 roku została pierwszym ministrem w rządzie premiera Antoniego Pająka, władz RP na uchodźstwie. W 1957 roku ukazała się książka autorstwa Stanisławy Paleolog pt. „The Women Police in Poland 1925-1939”. Ostatnie 11 lat życia spędziła sparaliżowana w szpitalu w Penley, w którym zmarła. Została pochowana na Southern Cemetery w Manchesterze (sekcja K, grób numer 450).

#### Za dokonania życiowe otrzymała następujące ordery i odznaczenia:

- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (30 VIII 1957),
- Krzyż Niepodległość (19 XII 1933),
- Krzyż Walecznych,
- Srebrny Krzyż Zasługi (23 XI 1929),
- Medal Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921,
- Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości,
- Krzyż Obrony Lwowa z mieczami,
- Krzyż Orłat.

**P.S. 1.** Pierwsza policja kobieca powstała w Stanach Zjednoczonych w 1880 roku, potem kobiety w policji pojawiły się w Anglii, Niemczech, Holandii. Do polskiej policji pierwsze kobiety przyjęto w 1925 roku.

**P.S. 2.** Książka Stanisławy Paleolog pt. „The Women Police in Poland 1925-1939” została przetłumaczona na język polski i wydana dopiero w 2020 roku, w 95. rocznicę powołania w Polsce kobiet do Policji Państwowej. W liście inauguracyjnym do polskiego wydania książki Stanisławy Paleolog pt. „Policja kobieca w Polsce 1925-1939” Komendant Główny Policji, gen. insp. dr Jarosław Szymczyk pisze tak: „Dziś, w roku jubileuszu 95. rocznicy powołania Policji Kobiecej chciałbym zaprosić Państwa do lektury niezwykle subiektywnych i pełnych emocji, choć obejmujących niespełna dwie dekady okresu międzywojennego, wspomnień Stanisławy Filipiny Paleolog, twórczyni Policji Kobiecej w Polsce, a w latach 30. ubiegłego stulecia nazwaną przez Daily Express „polską Joanną d'Arc, w uznaniu jej wkładu w walkę z handlem ludźmi i wykorzystywaniem seksualnym kobiet”. W Epilogu książki „Policja Kobieca w Polsce ▶

► 1925-1939", ostatni w międzywojniu Komendant Główny Policji Polskiej - generał dywizji Kordian Zamorski pisze: „Publikacja ta nie stara się ucho- dzić za kompletną analizę i syntezę wysiłków po- dejmowanych przez Polskę podczas dwudziesto- lecia swej niepodległości, lub nawet wysiłków podejmowanych w jednej dziedzinie życia, którą postrzega się raczej jako wstydliwą część naszej nowoczesnej cywilizacji. Najwyższe wyrazy uznania za te osiągnięcia należą się major Stani- sławie Paleolog, autorce książki. Zadanie, które przed nią stało, nie było proste.(...) Jednak major Paleolog poświęciła całe swoje życie na dokony- wanie rzeczy, które wydawały się niemożliwe. Także i w tym przypadku udało jej się pokonać wszelkie trudności, czego skutkiem jest ta książka, w której pomimo trudności znajdują się nawet odniesienia do dokumentów oraz oryginalne fotografie". Generał Zamorski również pod- kreślił rolę Paleolog w wyszkoleniu i umunduro- waniu pierwszych oddziałów kobiecych pisząc: „Dzięki nieustrudzeniu oraz wytrwałości major Paleolog, organizacja pierwszego szkolenia po- suwała się błyskawicznie do przodu i niedługo potem przyszedł dzień, w którym pierwsze umun-

durowane policjantki znalazły się na ulicach. To był dla nas dzień pełen głębokich emocji, kiedy dziewczęta w mundurach policyjnych przecho- dziły egzaminy, nie tylko zliczając, ale przecho- dząc je śpiewając z najwyższymi wynikami. (...) W 1935 roku odwiedziła nas także Mary Allen, która przybyła do Warszawy z Wielkiej Brytanii w imieniu Pomocniczej Służby Kobiet, w celu nawiązania kontaktów z organizacją, a także za- poznać się z obowiązkami i przepisami dotyczą- cymi Policji Kobiecej w Polsce. Opublikowała swoje wrażenia w artykule w profesjonalnym ma- gazynie. Artykuł został zatytułowany „Bravo Pol- land” („Brawo Polsko!”, aneks „C”).

terwencji i przeróżnych akcji. Mężczyzn cechuje siła i szybkość działania, a nas, kobiety - umie- jętność delikatnego rozpatrywania problemów, wrażliwość i empatia, które są niezbędne podczas zajmowania się sprawami związanymi na przy- kład z handlem ludźmi, gwałtami czy kontaktami z dziećmi i młodzieżą. Wykorzystywanie różnic między płaciami w pracy zawodowej jest według mnie bardzo ciekawym rozwiązaniem i uważam, że gdyby w szeregach nie pracowały panie i pa- nowie, to nie można byłoby mówić o tak efek- tywnych działaniach funkcjonariuszy”.

STANISŁAWA ZIĄTEK

Źródła:

Wikipedia, artykuły - Stanisława Paleolog - fil- mowy portret założycielki polskiej policji kobie- cej; Paleolog Stanisława Filipina - życiorysy; Przeczytaj wspomnienia pierwszej damy policji; „VI Brygada pani komendant” - historia Stani- sławy Filipiny Paleolog; Stanisława Paleolog, postrach handlarzy żywym towarem; książka S. F. Paleolog – „Policja kobieca w Polsce 1925- 1939”; praca maturalna - „Kobieta w policji”.

P.S. 3. Młoda maturzystka z Poznania w pod- sumowaniu swej maturalnej pracy tak widzi współczesną rolę kobiet w policji: „Osobiście cieszę się, że ilość kobiet w policji z roku, na rok rośnie, gdyż uważam, że wnoszą one wiele do tego zawodu. Nie dość, że obalają wszelkie stereotypy o płci pięknej, to jeszcze umieją w zupeł- nie inny, ciekawy sposób, działać podczas in-

## Z ŻYCIA SZKOŁY

SP nr 2 im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Olsztynku

### Teatr nauczył nas latać...

W Szkole Podstawowej nr 2 im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Olsztynku od wielu lat działa teatr szkolny ART TEAM. Grupa skupia uczniów z klas od 2 do 8. Koniec roku, to czas podsumowań pracy koła. Podsumowań szczególnych, bo dziś kończą pracę dwie uczennice, które praktycznie przez cały czas nauki w szkole działały prężnie w kole teatralnym. Nie może się zatem obejść bez rozmowy i wspomnień. O swojej przygodzie z teatrem opowiadają: Martyna Argalska i Maja Dumka, obie z klasy 8A.



Bohaterki wywiadu Maja - pierwsza po lewej, Martyna - pierwsza po prawej

**Wioletta Figielska-Korgul - Jak długo działacie w kole teatralnym?**

**Martyna Argalska** - Zapisalam się do koła w pierwszej klasie.

**Maja Dumka** - Ja dołączyłam do grupy w drugiej klasie.

**W. F.-K.** - Pamiętam dzień, kiedy mała Martynka przyszła do nas i powie-

działa, że chce grać w kole. Początkowo myślałyśmy, że to za szybko. Zwykle do grupy zapraszamy uczniów od drugiej klasy, kiedy już radzą sobie z czytaniem. Martyna była zdeterminowana i chciała, tak jak starsza siostra, grać w teatrze szkolnym. Zgodziłyśmy się i szybko okazało się, że to było dobre posunięcie.

Martyna pochłaniała kolejne scenariusze, zwykle pierwsza umiała rolę na pamięć. Maja już pod koniec pierwszej klasy zapowiedziała, że od nowego roku chce chodzić na zajęcia. Obie dziewczynki zgodnie wskazały, że chcą zostać aktorkami w przyszłości. Martynka już w przed- szkolu brała udział w kon-

kursach i występach, Maja również odważnie prezen- towała się na scenie. I tak zaczęła się nasza wielolet- nia przygoda.

**W. F.-K.** - Co najbar- dziej podobało wam się w pracach koła teatralnego?

**Maja** - Wszystkie próby spektakli i czas spędzony z różnymi ludźmi.

**Martyna** - Mnie podobała się różnorodność przedsta- wień, praca z aktorami, re- żyserami.

**W. F.-K.** - Trzeba przy- znać, że współpraca z uczniami w różnym wieku nie jest łatwa. Szczególnie, gdy występują młodsze dzieci i trzeba im poświęcić więcej uwagi i czasu. Do tego koła skupiało wielu uczniów. Wraz z panią Mar- zenką Obuchowicz jed- nego roku, gdy liczba uczestników zajęć przekro- czyła znacząco 40 osób, postanowiliśmy podzielić koło na dwie grupy wie- kowe. Spowodowało to z jednej strony utrudnienia w sklejeniu przedstawienia, a z drugiej pozwalało na pracę w mniejszym gronie. Często zdarzało się, że właśnie wy miałyście w tym czasie główne role i świet- nie radziłyście sobie w sca- leniu spektaklu, gdy razem spotykaliśmy się dopiero w dzień prób generalnych. Było to niemałe wyzwanie, przede wszystkim dla was. Podział koła na dwie grupy pozwolił też dobrać scena- riusze do wieku uczestni- ków, ale szybko trafiłyście na zajęcia grupy starszej, dzieci z większym doświad- czeniem.

► **W. F.-K. - Co najbardziej zapadnie wam w pamięci z prac kola?**

**Martyna** - Myślę, że tegoroczne przedstawienie „Bo tak trzeba było”.

**Maja** - Ja będę pamiętała próby, bo zawsze dużo się na nich działo. Najmilej wspominam próby do spektakli z okazji upamiętnienia żołnierzy wyklętych. Przenosiliśmy się wtedy na jakiś czas do świata teatru, sztuki.

**Martyna** - Można powiedzieć, że wyfruwaliśmy z ławek szkolnych, aby rozwinąć skrzydła.

**W. F.-K. - Zagrałyście dziesiątki ról i bardzo różnych przedstawień. Czy jest jakieś, które szczególnie zapadło wam w pamięci?**

**Martyna, Maja** - Spektakl „Bo tak trzeba było”.

**W. F.-K. - Co roku, gdy piszę scenariusz i potem go realizujemy, myślę, że już nic lepszego nie dam rady stworzyć i co roku jest coś nowego i wyjątkowego. Muszę wam się przyznać, że kiedy piszę scenariusze, to bardzo często z myślą o konkretnych odtwórcach poszczególnych ról. Z wami też tak było. Wiedziałam, że jesteście w stanie podolać**

nawet trudnym wyzwaniom. Ba, co więcej, będziecie umiały zastąpić innych. W kole krążyła o Martynie anegdota. Mówiliśmy, że Martyna nigdy nie pyta, ile ma do nauczenia, ale na kiedy ma to być. To jest prawda, że nie ma dla ciebie problemu, aby opanować nawet długi tekst, a i teksty kolegów często też pamiętasz. Mówicie o spektaklu „Bo tak trzeba było”. Od początku w roli Jadwigi Cieplickiej widziałam Majkę, a Maria, temperamentna pracownica magla, notabene najdłuższa kwestia, to rola tkana na miarę Martyny. Wieczornice upamiętniające żołnierzy wyklętych są co roku największym wyzwaniem kola, dlatego zwykle biorą w nich udział najstarsi uczniowie. W tym roku przyszło wam grać bardzo duże role, dość skomplikowane.

**Martyna** - Uważałam tę rolę za najtrudniejszą ze wszystkich dotychczasowych. Na początku nie czułam tej postaci, ale po wejściu na scenę, kiedy doszły rekwizyty, zupełnie zmieniłam o niej zdanie.

**Maja** - Rola Jadwigi Cieplickiej była dla mnie również bardzo trudna. Szcze-

gólnie wielość emocji, które trzeba było pokazać.

**W. F.-K. - Poszło wam świetnie. Byłam pod wrażeniem całości. Z rozmowy z wami wiem, że z tym przedstawieniem związane są też stresujące sytuacje.**

**Martyna** - Mnie podczas jednego ze spektakli spadły z wielkim hukiem wieszaki, musiałam też powiedzieć tekst, którego zapomniała koleżanka, aby móc wygłosić swoją kwestię.

**W. F.-K. - Nie zauważyłam tego. Jesteś naprawdę bardzo dobrą aktorką, skoro sam reżyser nie miał pojęcia o tym, że zmieniłyście tekst.**

**Maja** - Ja na pół godziny przed pierwszym granym przez nas spektaklem potknęłam się i spadłam ze schodów w kinie tak niefortunnie, że miałam mocno stłuczone kolano i podrapaną twarz. Na szczęście nic poważnego się nie stało.

**W. F.-K. - W kinie wtedy zapadła cisza. Kiedy Maja poruszyła się, panie zaczęły udzielać jej pomocy. Przez myśl mi przeszło: „Co teraz? Przecież nie dasz rady wejść za chwilę na scenę.” Ty chwilę odczekałaś, ochłonełaś, a potem jak gdyby nic się nie stało, stanęłaś**

na scenie i po mistrzowsku zagrałaś. Do dziś nie mogę wyjść z podziwu dla ciebie.

**W. F.-K. - Co byście chcieli przekazać wszystkim, którzy myślą o zapisaniu się do szkolnego teatru? Czy praca w nim miała wpływ na wasz rozwój?**

**Martyna** - Warto uczestniczyć w zajęciach kola teatralnego, gdyż zdobywamy nowe umiejętności i doświadczenia, poznajemy nowych ludzi, rozwijamy swoje pasje oraz przeżywamy niezapomniane chwile. Ja nabrałam więcej odwagi, nie boję się wyzwania. Młodszym kolegom mogę powiedzieć, że warto zdobywać nowe umiejętności. Nigdy nie wiemy, co i kiedy nam się w życiu przyda.

**Maja** - Też myślę, że warto spróbować swoich sił na scenie, ponieważ poznajemy nowych ludzi, towarzyszą temu niezapomniane emocje, a także zdobywamy przydatne umiejętności. Mogę powiedzieć młodszym kolegom: Nie bójcie się spróbować czegoś nowego, naprawdę warto.

**W. F.-K. - Czyli polecacie dzieciom zajęcia teatralne w szkole?**

**Maja** - Oczywiście.

**Martyna** - Zachęcam, aby zacząć już w klasach 1-3.

**W. F.-K. - Nie da się zamknąć w kilku słowach tego, co wyczarowałyście swoimi kreacjami aktorskimi przez ten czas w szkole. Wielokrotnie mogłyśmy liczyć na waszą pomoc w różnych pozaszkolnych projektach, uroczystościach. Można tu przypomnieć Orszak Trzech Króli, gdzie występowałyście przez szereg lat w scenie dworu Heroda, niezliczonych apelach, przygotowaniu oprawy spotkań, mszy świętych i wielu innych. Bardzo wam dziękuję za te 8 lat pracy w kole. Będzie mi was bardzo brakowało. Mam nadzieję, że w szkole średniej będziecie mogły rozwijać swój talent aktorski i niebawem zobaczymy was na deskach jakichś młodzieżowych teatrów. Jeszcze raz bardzo wam dziękuję. Teraz czas rozwinąć skrzydła i odlecieć z gniazda, już to potraficie.**

**Rozmowę przeprowadziła Wioletta Figielska-Korgul współprowadząca teatr szkolny ART TEAM**

## SP nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku

# Obchody rocznicy zbrodni katyńskiej

**Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej, obchodzony 13 kwietnia, ustanowiono w holdzie Polakom, którzy zginęli tragiczną śmiercią z rąk NKWD w 1940 roku oraz dla uczczenia tych dramatycznych wydarzeń.**

Nasza szkoła, jak co roku, włączyła się w obchody rocznicy zbrodni katyńskiej. Uczniowie klas ósmych uczestniczyli w prelekcjach wygłoszonych przez Pana Bogusława Kowalewskiego, zastępcę burmistrza Olsztynka, który jako wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Olsztynie przedstawił prezentację nawiązującą do tych tragicznych wydarzeń. Podczas tej nietypowej lekcji historii młodzież usłyszała jakie były okoliczności, przebieg i konsekwencje zbrodni dokonanej na elicie narodu polskiego. Jednocześnie uczniowie mieli możliwość poznania krótkiej



fol. Szkoła

historii życia Tomasza Kowalskiego, który jako aspirant Policji Państwowej został zamordowany w 1940 r. w Kalininie. Po spotkaniu uczniowie oddali cześć

pamięci pomordowanych zawiązując przy banerze Stowarzyszenia Rodzina Katyńska, umieszczonym przy głównym wejściu do szkoły, pamiątkowe biało-czerwone wstąż-

ki. Natomiast przy Dębach Pamięci złożono wiązanki kwiatów i zapalono znicze. Pierwszy z dwóch dębów, który posadzono na placu szkolnym 21 maja 2010 roku w ramach Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Katyń... ocalić od zapomnienia” dedykowany był pamięci porucznika Leona Łuczaka. Drugie drzewo upamiętnia katastrofę samolotu rządowego pod Smoleńskiem, która miała miejsce 10 kwietnia 2010 roku.

**Składamy serdeczne podziękowania panu Bogusławowi Kowalewskiemu za wygłoszenie interesujących prelekcji na temat wydarzeń katyńskich i tragicznego losu Polaków oraz wspólne uczczenie pamięci poległych ofiar.**

**AGNIESZKA NYGA-WILCZEWSKA  
DARIA SĘPKOWSKA  
WIOLETA KOWALEWSKA**

SP nr 2 im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Olsztynku

## I Gminny Turniej Szachowy



fot. Facebook / SP nr 2

20 maja 2023 roku w Szkole Podstawowej nr 2 im. rtm. Witolda Pileckiego w Olsztynku miał miejsce I Gminny Turniej Szachowy pod patronatem Burmistrza Olsztynka Roberta Warakсы.

Wydarzenie to miało szczególne znaczenie, ponieważ stanowiło hołd bo-

haterowi naszej historii, rotmistrzowi Witoldowi Pileckiemu.

Mistrzem szachowym gminy Olsztynek w roku 2023 został Adam Bukowski. Drugie miejsce zajął Szymon Powierski, a trzecie Grzegorz Koziarowski i Jan Dardziński.

Oto trzy pierwsze miejsca w kategoriach:

**Klasy 1-3:** Tomasz Janiszewski, Aleksander Powierski, Miłosz Arcipowski.

**Klasy 4-8:** Szymon Powierski, Dominik Janik, Wiktor Podhajny.

**Młodzież i dorośli:** Adam Bukowski, Grzegorz Koziarowski, Jan Dardziński. Zawody poprowadził licencjonowany sędzia sza-

chowy Paweł Orłowski. Celem zawodów było wyłonienie mistrza gminy Olsztynek w roku 2023, popularyzacja i promocja szachów w środowisku lokalnym oraz prezentacja osoby rotmistrza Witolda Pileckiego i jego działalności z okazji rocznicy urodzin - 13 maja 1901 i śmierci - 25 maja 1948 -

prezentacja wystawy. W turnieju wzięło udział 29 uczestników w wieku od 8 do 63 lat.

Nagrody ufundował Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty Krzysztof Marek Nowacki, Burmistrz Olsztynka - Robert Waraksa, Sklep TOP MARKET - Przemysław Słodownik, olsztynecki OCTIM oraz Stowarzyszenie „WSPÓLNIE DLA OLSZTYNKA”.

Organizatorzy turnieju Stowarzyszenie „WSPÓLNIE DLA OLSZTYNKA” i Szkoła Podstawowa nr 2 im. rtm. Witolda Pileckiego w Olsztynku gratulują wszystkim zawodnikom udziału w profesjonalnych zawodach szachowych i życzą dalszych sukcesów w sportowej rywalizacji na szachownicach.

Duże zainteresowanie turniejem szachowym wśród dzieci i rodziców zachęca do powołania klubu szachowego w Olsztynku - by doskonalić umiejętności gry w szachy i stwarzać coraz lepsze warunki do regularnej rywalizacji.

**BEATA BUKOWSKA**

## Szkoła Filialna im. Erwina Kruka w Elgnówku Dzień Patrona Szkoły

15 maja, w piątą rocznicę nadania szkole imienia, odbyła się szkolna impreza. Na uroczystość przybyli: Mirosław Obrębski - Dyrektor Zespołu Administracji Szkół i Przedszkoli w Olsztynku, Irena Jędruszewska i Michał Grzeszczak - Dyrektorzy Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku, kolega z ławy szkolnej Erwina Kruka p. Roman Wańkiewicz z żoną, przedstawiciele Rady Rodziców, rodzice oraz uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Olsztynku z wychowawcami klas.

Uroczystość rozpoczęła się od złożenia kwiatów pod pamiątkową tablicą poświęconą patronowi szkoły. Na wstępie głos zabrał Mirosław Obrębski. Zwrócił się przede wszystkim do uczniów prosząc, aby pamiętali o wartości tradycji i historii związanej z patronem ich szkoły. Następnie pokazano krótką prezentację przedstawiającą życie

Erwina Kruka. Nauczyciele przedstawili jego wiersze z wybranych tomików poezji.

Przedszkolaki zaprezentowały się w tańcu ludowym „Grozik”. Szkolny zespół "Roztańczone Nutki" zaśpiewał m.in. piosenkę o naszej szkole oraz zatańczył nasz regionalny mazurski taniec "Pofajdok". Po występach zostały wręczone nagrody oraz pamiątkowe dyplomy laureatom konkursu plastycznego "Patron mojej szkoły".

Na zakończenie uroczystości głos zabrała Irena Jędruszewska. Podziękowała dzieciom za piękne występy oraz wszystkim, którzy zaangażowali się w przygotowanie tej uroczystości.

Po części oficjalnej wszyscy udali się na poczęstunek przygotowany przez rodziców naszych uczniów.

**JOLANTA SAŁACKA**  
kierownik filii



fot. Szkoła



fot. Szkoła

SP im. Jana Pawła II w Waplewie

## Święto Szkoły

*„Pamięć o przeszłości oznacza zaangażowanie w przyszłość”*

Jan Paweł II

Historię naszej szkoły tworzą przemijające pokolenia. Ta historia pisze się praktycznie każdego dnia. Sięgnijmy pamięcią wstecz. Co działo się wiele lat temu?

Otóż historia szkoły w Waplewie sięga 1880 r. Wtedy to w tym właśnie miejscu, gdzie dziś mieści się nasza

placówka, stał drewniany budynek, w którym uczono dzieci po niemiecku i po polsku. Po pożarze, który miał miejsce w 1902 r., w ciągu dwóch kolejnych lat, wybudowano z czerwonej cegły nowy piętrowy budynek. Od 1946 r. funkcjonowała już polska szkoła, w której przybywało uczniów, a warunki były bardzo trudne.

Dopiero w 1995 r., dzięki staraniom ówczesnej p. dyrektor **Irenie Petrynie** powstała nowa piękna szkoła. W ciągu wielu lat zmieniali się dyrektorzy, nauczyciele... mury naszej szkoły opuszczali kolejni absolwenci.

Bardzo ważna dla nas data to 17 listopada 2018 r. - nadanie imienia Jana Pawła II Szkole Podstawowej w Waplewie w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. To dzień, który z pewnością zapisał się na zawsze w pamięci uczestników uroczystości.

Bez wątplenia kolejnym z najważniejszych dni w historii szkoły jest 23 października 2021 r. – Uroczystość



fol. Marta Kuca



fol. Marta Kuca

Przekazania Sztandaru Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Waplewie. Od tego momentu poczet sztandarowy z dumą prezentuje ten symbol podczas uroczystości w szkole i poza nią, a my staramy się postępować zgodnie z ideałami, które głosił Nasz Patron i hasłem widniejącym na Sztandarze: „Bóg, Honor, Ojczyzna, Nauka”.

Tak, to wszystko dzieje się tu i teraz w naszej małej Ojczyźnie, w Waplewie. W sercu Mazur, gdzie jest Nasza Szkoła, która 18 maja 2023 roku, w rocznicę urodzin naszego Patrona, po raz pierwszy obchodziła swoje

święto. To święto, stanie się naszą tradycją.

Jest nam niezmiernie miło, że podczas tak ważnej dla nas chwili, swoją obecnością zaszczytili nas: Irena Petryna – poseł na sejm Rzeczypospolitej II kadencji, była dyrektor Szkoły Podstawowej w Waplewie, Andrzej Abako - Starosta Powiatu Olsztyńskiego, Robert Waraksa - Burmistrz Olsztyńska, Andrzej Wojda - Przewodniczący Rady Miejskiej, Radni Powiatu Olsztyńskiego: Artur Wrochna – członek zarządu Powiatu i Jerzy Tytz, Radni gminy Olsztynek: Alicja Woźnicka - Przewodnicząca Komisji Spraw Spo-

łecznych, Jerzy Głowacz - Przewodniczący Komisji Rewizyjnej, Ryszard Lachowicz, Bogdan Sternicki, Stefan Pieńkowski. Obecni byli też przedstawiciele szkół i instytucji samorządowych: Ewa Wrochna – dyrektor Muzeum Budownictwa Ludowego – Parku Etnograficznego w Olsztyńku, Mirosław Obrębski – dyrektor Zespołu Administracji Szkół i Przedszkoli w Olsztyńku, Irena Jędruszewska – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztyńku, Beata Bukowska – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Olsz-



fol. Marta Kuca

**Dyrektor Szkoły Piotr Kolek oraz Irena Petryna – poseł na sejm Rzeczypospolitej II kadencji, była dyrektor Szkoły Podstawowej w Waplewie**



fol. Marta Kuca

► tynku, Barbara Sternicka – dyrektor Przedszkola Miejskiego i Żłobka Miejskiego w Olsztynku, Ewa Orłowska – dyrektor Zespołu Szkół im. Krzysztofa Celestyna Mrońgowiusza w Olsztynku, Grzegorz Szulc – prezes zarządu Gospodarki Komunalnej w Olsztynku, Kazimierz Borkowski – kierownik Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Olsztynku, Romuald Hodyra – prezes oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Olsztynku, Krzysztof Wieczorek – prezes Regionalnego Koła Pszczelarzy w Olsztynku, Mariusz Szczyglak - Sołtys Wąplewa. Odwiedzili nas również przedstawiciele Zakładów Pracy w gminie Olsztynek: Kamil Halicki – dyrektor Ośrodka Wypoczynkowego Syrenka w Marózie, Marcin Chełstowski – prezes zarządu firmy 4IQ, Daniel Waśkiewicz - firma Dal-BUD, Ks. Proboszcz Jerzy Mazur oraz przedstawiciele Rady Rodziców: Elżbieta Jasińska, Monika Budzyńska, Monika Maziec, Katarzyna Lulis-Rzeszut.

Po uroczystym apelu, uczniowie, nauczyciele, dyrekcja oraz zaproszeni goście wyruszyli w podróż z Janem



fol. Marta Kuca



fol. Marta Kuca

Pawłem II po Polsce. Wystrój sal oraz atrakcyjne zadania i aktywności sprawiły, że wszyscy z przyjemnością poznawali miasta, które

odwiedził nasz Patron. „(...) nie cofajcie się nigdy przed przeszkodami, które piętrzą się na ścieżkach waszego życia. Liczę na Was.

Liczę na Wasz młodzieńczy zapał. (...) Świat Was potrzebuje.” – mówił Jan Paweł II do młodzieży, w której pokładał ogromną nadzieję.

Podążamy za Jego słowami tworząc naszą dalszą historię.

**MARTA KUCA  
JOLANTA RUTKIEWICZ  
KALINA WOLSZCZAK**

## SP nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku

### „Mały Książę”



fol. Szkoła

To była prawdziwa uczta dla ducha! Piękna, „kosmiczna” dekoracja, muzyka doskonale budująca nastrój i to, co się miało wydarzyć w każdej ze scen, urzekające układy choreograficzne, a przede wszystkim perfekcyjna gra aktorów (uczniów) sprawiły, że spektakl oglądało się z ogromnym zainteresowaniem i wielką przyjemnością.

Szkolne koło teatralne „Pro Arte”, działające od około dwudziestu lat w Szkole Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku (wcześniej w gimnazjum), 18 maja wystawiło utwór pt. „Mały Książę” Antoine’a de Saint Exupery’ego. Opiekunkami koła są panie: Małgorzata Przybulska, Grażyna Niestępska oraz

Ewa Suchodolska. Występ uczniów odbył się trzy razy w ciągu dnia. O godzinie 9 przedstawienie obejrzały przedszkolaczki, które w ciszy i skupieniu śledziły losy Małego Księcia przybywającego na różne planety i na Ziemię, aby znaleźć przyjaciela. O godzinie 11 spektakl obejrzały uczniowie klas starszych. Natomiast po południu, o godzinie 16, sztukę wystawiono dla rodziców. Występ naszych uczniów obejrzały także zaproszeni goście: Robert Waraksa – Burmistrz Olsztynka, Mariusz Malik – Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Olsztynku, Alicja Woźnicka – Przewodnicząca Komisji Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Olsztynku oraz Ewa Panasewicz – Przewodnicząca Rady Rodziców.

Uczniowie byli bardzo zaangażowani i poświęcili wiele godzin swojego wolnego czasu, aby przygotować takie widowisko. Układy choreograficzne przygotowały uczennice – Lena K. i Zuzanna Sz. oraz p. Bożena Waloszek, pod kierunkiem której uczniowie dali pokaz swoich umiejętności tanecznych. Oprawę plastyczną widowiska stwo-

rzyła p. Małgorzata Pingot wraz z opiekunkami koła teatralnego.

Należy tu wymienić młodych adeptów sztuki aktorskiej, którzy doskonale wcieli się w grane przez siebie postacie. Byli to: Ksawery K. – Mały Książę, Aleksandra M. – Róża, Mateusz D. – Król, Lena K. – Próżny, Tomasz Z. – Pilot, Łukasz F. – Geograf, Igor P. – Bankier, Emilia M. – Lis, Natalia C. – narrator oraz inne uczennice, które były różami w różanym ogrodzie.

Widowisko bardzo się podobało widzom. Świadczyły o tym gromkie brawa, którymi zostali nagrodzeni wszyscy występujący uczniowie. Niektórzy może pierwszy raz w swoim życiu byli uczestnikami takiego wydarzenia.

„Mały Książę” to utwór skłaniający do refleksji i niosący piękne przesłanie, że „Dobrze widzi się tylko sercem, najważniejsze jest niewidoczne dla oczu”. To również książka o odpowiedzialności, miłości i przyjaźni. Może ci, którzy oglądali ten spektakl, odnaleźli tam siebie z czasów dzieciństwa?

**DANUTA SALAMON**

SP SPSK im. św. Jana Pawła II w Olsztynku

## Co słysząc w Katoliku?

Dawno nas tu nie było i pewnie niektórzy zapomnieli, że jesteśmy na mapie Olsztyńska :)

Ale jesteśmy i mamy się całkiem dobrze! A co u nas?

**PROJEKTOWO...  
NA SPORTOWO...  
COŚ DLA CIAŁA ...  
COŚ DLA DUCHA...**

Chyba wszyscy czekaliśmy z utęsknieniem na wiosnę... Czekali na nią również uczniowie Szkoły Podstawowej SPSK im. św. Jana Pawła II w Olsztynku. W tym czasie realizowany był projekt: „**WARMIŃSKO-MAZURSKIE, MOJE WOJEWÓDZTWO**”, którego celem było przybliżenie wychowankom informacji o krainie geograficznej, w której mieszkają. Uczniowie pracowali metodą projektu, a owoce ich pracy można było podziwiać w świetlicy szkolnej: powstała makieta olsztyńskiego skansenu, pola namiotowego nad jednym z mazurskich jezior, plakaty przedstawiające ukształtowanie terenu i ważne zabytki naszego województwa, a także własnoręcznie namalowany obraz ukazujący piękny mazurski krajobraz.

Kolejny projekt, jaki realizowany jest w trakcie roku szkolnego w klasie III, dotyczy poznawania tradycji,



foto: Szkoła

kultury, kuchni, języka włoskiego „**Włochy bliżej nas**”. W każdym miesiącu uczniowie wykonują jedno zadanie, by odkrywać i poznawać symbole narodowe tego kraju, włoskie bajki, słowa, muzykę, ważne budynki architektury, a także tradycyjną włoską kuchnię :) „Podróżowanie” do Włoch sprawia uczniom klasy III wiele radości, rozbudzając w nich ciekawość świata!

W szkole realizujemy też projekt sportowy „**W zdrowym ciele zdrowy duch**” - zajęcia w terenie, różne formy aktywności to wielka

korzyść dla nas samych! Gdy nadeszła wreszcie kalendarzowa wiosna, uczniowie szukali jej oznak podczas lekcji w terenie. Wiosna jest czasem przynoszącym nadzieję, radość, entuzjazm i pozytywną energię. Wolontariusze z naszej szkoły po raz kolejny zorganizowali akcję pomocy chorej na nowotwór koleżance. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu, chęci do działania i bezinteresownej pracy uczniów działających w Szkolnym Kole Wolontariatu udało się zebrać fanty oraz przeprowadzić loterię, która cieszyła



SPSK Olsztynek



się ogromnym powodzeniem, a cały dochód z akcji został przekazany naszej podopiecznej na konto **Fundacji Dzieciom „Zdążyć z pomocą”**. Z całego serca dziękujemy wszystkim zaangażowanym! I przypominamy, że dobro zawsze wraca :). W tak zwanym „międzyczasie” zbieraliśmy też środki na zakup agregatu prądotwórczego wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Olsztyńska, który udało się zakupić i wysłać na Ukrainę.

Wiosna to też czas Świąt Wielkanocnych. Uczniowie Szkoły Katolickiej przygo-

towywali się do nich, by zrozumieć i zgłębić tajemnicę Zmartwychwstania. Młodzi spędzili cudowny czas poznając życie świętych oraz biorąc udział w warsztatach robienia palm wielkanocnych organizowanych w naszej szkole. Starsi uczniowie wyjechali na 3-dniowe rekolekcje do Głotowa, by wspólnie budować relacje z Bogiem i ze sobą nawzajem. Był to piękny, owocny czas bycia razem, czas zatrzymania się, wsłuchania się w siebie.

Nasi uczniowie biorą aktywny udział również w wydarzeniach gminnych (jeśli o nich wiemy :)).

A na koniec chcemy serdecznie pogratulować naszym uczniom, którzy 20 maja uczestniczyli w **I Gminnym Turnieju Szachowym pod patronatem Burmistrza Olsztyńska!**

W kategorii klas I-III pierwsze miejsce zdobył nasz uczeń **Tomek Janiszewski** z klasy III, a w kategorii klas IV-VIII na drugim miejscu zameldował się **Dominik Janik** z klasy VIII. Serdecznie gratulujemy! Zajęcia z Edukacji szachowej odbywają się w naszej szkole regularnie, a dzieci i młodzież nabywają nowe umiejętności.

**KATOLIK – MAŁA SZKOŁA W NASZYM MIEŚCIE! PRZYJAZNA, OTWARTA, BEZPIECZNA...**

**KAMILA PIOTROWSKA  
IZABELA NAWACKA**

## Żłobek Miejski w Olsztynku

### Dzieci ze żłobka poznają swoje miasto

Wiosenny krajobraz i piękna pogoda za oknem zachęca do spędzania czasu na świeżym powietrzu. Dzieci ze Żłobka Miejskiego w Olsztynku aktywnie spędzają wiosenne dni poznając zakątki naszego miasta.

18 maja grupa starszaków wraz ze swoimi opiekunkami wybrała się do Wieży Ciśnień w Olsztynku. Wysoki na 34 metry obiekt stał się jedną z najbardziej charakterystycznych atrakcji turystycznych naszego miasta. Ma-

luchy miały okazję przejechać się windą. Dla niektórych z nich była to pierwsza taka przejażdżka w życiu. Dzieci podziwiała piękną panoramę Olsztyńska z punktu widokowego i odnajdywały znane zabytki. Miały okazję zobaczyć m.in. Żłobek Miejski w Olsztynku, Przedszkole Miejskie w Olsztynku, Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku, zamek krzyżacki, Ratusz, niektóre sklepy, a także swoje własne domy. Następnie korzystały ze ścianki

wspinaczkowej, która była dla nich kolejną ciekawą atrakcją.

Dzięki codziennym spacerom po najbliższej okolicy dzieci poznają swoje miasto. Piesze wycieczki sprawiają maluchom wiele radości i dostarczają niezapomnianych przygód.

Opiekunki ze Żłobka Miejskiego w Olsztynku:

**DARIA FILIPEK  
JOLANTA BUDZICH  
MONIKA STUDNIAREK**



foto: Przedszkole



**SP SPSK im. św. Jana Pawła II w Olsztynku**

## Bom dia! Bonjour! Buongiorno!

12 maja uczniowie Szkoły Podstawowej SPSK wyruszyli w podróż do różnych zakątków ziemi. Wszystko za sprawą happeningu „Barwy Świata”, na którym dziewczęta i chłopcy prezentowali stroje, muzykę oraz potrawy z odległych krajów. To była dobra okazja do zabawy językowej, poznania innych kultur i spędzenia czasu razem.

Każda klasa przedstawiła inne państwo. Tego dnia

było barwnie i kolorowo. Podziwialiśmy Włochy, Niemcy, Grecję, Hiszpanię, Meksyk, Stany Zjednoczone, Niemcy, Francję oraz Wielką Brytanię.

Odbył się pokaz mody, na którym uczniowie prezentowali stroje nawiązujące do kultury wybranych państw. Dziewczęta i chłopcy sprawdzili swoją wiedzę na temat odległych krajów naszego świata. Były też tańce i karaoke. Rodzice zadbali o stoiska

z tradycyjnymi potrawami. Każdy mógł skosztować włoskiej pizzy, angielskiej herbatki czy niemieckiej Kartoffelsalat.

To był dzień pełen wrażeń i dobrej zabawy! Przekonaliśmy się, że nasz świat jest piękny, kolorowy, bardzo ciekawy, a ludzie go zamieszkujący, choć tak różni, są podobni do nas.

**MAGDALENA  
BARTNIKOWSKA**



fol. Szkoła

**SP nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku**

## Ciebie, Polsko, kochamy!

„Ciebie, Polsko, kochamy!” to słowa tekstu, które zostały wypowiedziane przez uczniów przygotowujących uroczysty apel z okazji Święta Konstytucji 3 Maja, to również słowa, pod którymi podpisałby się każdy Polak, bo wyrażają one uczucia do naszej Ojczyzny.

Obchody Święta Konstytucji 3 Maja w naszej szkole rozpoczęły się 28 kwietnia uroczystym apelem, który został przygotowany przez uczniów klas pierwszych, drugich i trzecich oraz grupę przedszkolaków.

Apel rozpoczął się wprowadzeniem sztandaru szkoły

do sali widowiskowej i odśpiewaniem hymnu Polski przez wszystkich zgromadzonych tam uczniów, nauczycieli, gości i rodziców. Pani dyrektor Irena Jędruszczyńska przywitała przybyłych gości i przybliżyła historię tego święta. Następnie głos zabrał Bogusław Kowalewski, zastępca burmistrza Olsztynka, który wskazał, jaką rangę w świecie i Europie miała Konstytucja 3 Maja uchwalona w 1791 roku. Hymn, flaga, godło to symbole, które przekazujemy następnym pokoleniom. Symbolem tym należy się cześć i szacunek. One łączą wszystkich Po-

laków na całym świecie. Są znakami patriotyzmu. Pan Kowalewski przekazał też pani dyrektor Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej podpisaną przez Aleksandra Kwaśniewskiego – ówczesnego Prezydenta RP, która wzbogaci zbiory naszej biblioteki szkolnej.

Na część artystyczną złożyły się: pieśni „Witaj, majowa jutrzeńko!”, „Rota”, „Biały krzyż” z repertuaru „Czerwonych Gitar” w wykonaniu Pawła Szalkowskiego - nauczyciela muzyki, pieśń ukraińska „Czerwona kalina”, którą zaśpiewały dzieci z Ukrainy uczące się w naszej szkole, po-

lonez, który zatańczyli uczniowie klas I-III oraz układy choreograficzne i tańce przygotowane przez Bożenę Waloszek, Inę Zembruską, Janinę Berek, p. Edytę Deorocką, Elżbietę Kucką, Agnieszkę Pieckowską wraz z wychowanymi. Wspaniała, wzruszająca i budująca nastrój muzyka ukazywała historię Polski – jej upadek, rozbiory, cierpienie Polaków, ale też walkę i chwałę oraz zwycięstwo i radość. Było to barwne widowisko, które na długo pozostanie w naszej pamięci. Grupa przedszkolaków przygotowana przez Ilonę Trochim i Iwonę Grzeszczak i Jadwigę Nawracką zaprezentowała układ z szarfami biało-czerwonymi oraz zaśpiewała piosenkę „Jesteśmy Polką i Polakiem”.

Scena, na której występowali uczniowie, udekorowana została bukietem róż w kolorze barw narodowych oraz flagami Polski i Ukrainy. Symbolem solidarności narodu polskiego z narodem ukraińskim było drzewo, na którego gałęziach zawieszono zostały takie hasła: POŚWIĘCENIE, JEDNOŚĆ, ODDANIE, WOLNOŚĆ, PRAWDA, RÓWNOŚĆ, ODWAGA, DOBRO, SPOKÓJ, PRZYJAŹŃ. Te wartości są zawsze aktualne, nieprzemijające. O nie walczyli nasi przodkowie i my te wartości pielęgnujemy.

Występ zakończył się wspólnym odśpiewaniem piosenki „Wolność kocham i rozumiem” z repertuaru zespołu „Chłopcy z Placu Broni”.

**DANUTA SALAMON**



fol. Szkoła

## Zespół Szkolno-Przedszkolny w Waplewie

# Otwarcie boiska wielofunkcyjnego



fot. Marta Kuca

1 czerwca, to dzień szczególnie dla nas wyjątkowy. To podwójne święto: Dzień Dziecka i otwarcie boiska wielofunkcyjnego na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Waplewie, który jest wspaniałym prezentem dla naszych uczniów.

Mamy wreszcie nowoczesny, piękny i funkcjonalny obiekt sportowy, na który czekaliśmy od dawna.

Bo Jackson powiedział: „Postaw swoje cele wysoko i nie przestawaj, aż tam dotrzesz.” Jak widać, warto mieć cele i marzenia, bo można je zrealizować i spełniać.

Główną ideą, jaka przyświecała nam podczas realizacji tego projektu było zapewnienie wszechstronnego rozwoju naszych dzieci i młodzieży.

Już Hipokrates, wiele wieków temu, twierdził, że niezwykle ważna dla człowieka jest harmonia nie tylko umysłu i ducha, ale także ciała. I tu rola sportu jest niezaprzeczalna.

Podnoszenie sprawności fizycznej poprzez sport jest walką nie tylko z rywalami, ale i z samym sobą. Przełamywanie słabości w trakcie uprawiania sportu rozwija charakter, uczy wiary we własne możliwości.

Ruch poprawia ogólny stan zdrowia, wspomaga rozwój fizyczny, kształtuje mięśnie i kości, wyrabia re-

fleks, poprawia koncentrację i umiejętność skupienia uwagi, zmniejsza ryzyko otyłości, zmniejsza objawy stresu i depresji, buduje wewnętrzne wartości. Można by tak jeszcze długo wymieniać różnorodne korzyści wynikające z uprawiania sportu...

Dbanie o odpowiedni rozwój fizyczny naszych uczniów, to dbanie o naszą przyszłość. Dlatego tak ważne było, by również przy naszej placówce powstał nowoczesny obiekt sportowy.

A stało się to możliwe dzięki śp. Mirosławowi Stegienko, który pełniąc funkcję burmistrza Olsztynka

przychylił się do rozpoczęcia tej inwestycji finansowanej z budżetu gminy. Pan dyrektor Piotr Kolek, szczególne podziękowania złożył na ręce p. Bożeny Stegienko, która zaszczyliła nas swoją obecnością.

Serdecznie dziękujemy za wsparcie i zaangażowanie w realizację tego przedsięwzięcia: Burmistrzowi Olsztynka – Robertowi Warakwie, jego zastępcy – Bogusławowi Kowalewskiemu, Radzie Miejskiej na czele z Przewodniczącym Rady Miejskiej - Andrzejem Wojdą oraz Przewodniczącą Komisji Spraw Społecznych - Alicją Woźnicką i Przewodniczącym Komisji Re-

wizyjnej – Jerzym Głowaczem, dyrektorowi ZASiP w Olsztynku - Mirosławowi Obrębskiemu oraz głównemu księgowemu ZASiP w Olsztynku - Arkadiuszowi Baranowskiemu, Kamilowi Halickiemu – dyrektorowi Ośrodka Wypoczynkowego Syrenka w Marózie oraz przedstawiciele Rady Rodziców - Elżbiecie Jasińskiej.

Ogromnym zaszczytem i wyróżnieniem była dla nas obecność Pawła Papke – polskiego siatkarza, wielokrotnego reprezentanta Polski w piłce siatkowej mężczyzn, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Dziękujemy również i jest

nam niezmiernie miło, że podczas tak ważnej dla nas chwili swoją obecnością zaszczyli nas także Radni gminy Olsztynek: Ryszard Lachowicz oraz Krzysztof Kowalski, Mariusz Szczygłak - Sołtys Waplewa, Ewa Orłowska – dyrektor Zespołu Szkół im. Krzysztofa Celestyna Mrońgowiusza w Olsztynku, Mirosław Szostek – komendant Straży Miejskiej w Olsztynku, Grzegorz Szulc – prezes zarządu Gospodarki Komunalnej w Olsztynku, Kazimierz Borkowski – kierownik Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Olsztynku oraz prezes Miejskiego Klubu Sportowego Olimpia Olsztynek, Romuald Hodyra – prezes oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Olsztynku.

Cieszy nas obecność czcigodnego duchownego, ks. proboszcza Jerzego Mazura, który dokonał poświęcenia boiska.

Jak powiedział patron naszej szkoły – Jan Paweł II: „Sport jest radością życia, zabawą, świętem, a więc jako taki powinien być cenniejszy.”

Życzymy naszym uczniom sportowego szczęścia, wielu sił oraz wymarzonych zwycięstw i sukcesów. Szanujcie przeciwnika, nie zapomnijcie o zasadach fair play. Niech z was wyrosną wspaniali sportowcy.

**PIOTR KOLEK  
HANNA CIEŚLA  
MARTA KUCA  
JOLANTA RUTKIEWICZ**



fot. Marta Kuca

Przedszkole Miejskie w Olsztynku

# IV edycja Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Przedszkoli „RATUJEMY PSZCZOŁY”

Na całym świecie pszczelarze obserwują znikanie pszczół z uli. Pszczoły to nie tylko miód i żądła. Najważniejsza jest ich ciągła praca, polegająca na zapylaniu roślin. To nasi naturalni sprzymierzeńcy. Niestety, te pożyteczne owady są zagrożone. Potrzebna zatem jest ciągła akcja uświadamiania społeczeństwu, że taki problem istnieje.

W związku z tym po raz czwarty Przedszkole Miejskie w Olsztynku zorganizowało Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla przedszkoli „RATUJEMY PSZCZOŁY”. Celem konkursu była popularyzacja wiedzy o roli pszczół w środowisku, konieczności ich ochrony oraz rozwijanie zainteresowań twórczych, których inspiracją jest przyroda. Na konkurs wpłynęło 250 prac w tym, w grupie wiekowej 3-4 latków 100, a w grupie wiekowej 5-6 latki 150. Każda była interesująca, a wybór nie był łatwy.

W składzie Jury gościliśmy: Roberta Warakę – Burmistrza Olsztynka, Andrzeja Szczapę, który reprezentował Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w Olsztynie, Józefa Zysk – Prezesa Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Olsztynie, Krzysztofa Wiczorka - Prezesa Rejonowego Koła



fol. Przedszkole

Pszczelarzy w Olsztynku, Andrzej Wojdę – Wiceprezesa Rejonowego Koła Pszczelarzy w Olsztynku, Iwonę Józwicką, która reprezentowała Nadleśnictwo Olsztynek. Jury przyznało nagrody w następujących kategoriach:

**3-4-latki:**

- 1 miejsce - Iga Kluj - 4 lata (Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Zębowie)
- 2 miejsce - Witold Chmielewski - 3 lata (Przedszkole Miejskie w Olsztynku)
- 3 miejsce - Dagmara Goc - 3 lata (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Waplewie)

**Wyróżnienie:**

- Aleksandra Fedczak - 4 lata (Publiczne Przedszkole Samorządowe w Barcianach)

**5-6-latki**

- 1 miejsce - Karolina Budzik - 5 lat, Nikola Kaczmarczyk - 5 lat (Szkoła Podstawowa w Charzynie i Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku)
- 2 miejsce - Jan Stodolny - 6 lat (Publiczne Przedszkole w Lewkowie)
- 3 miejsce - Maja Bieniasz - 5 lat (Przedszkole Niepubliczne w Nowym Targu)

**Wyróżnienie:**

- Julia Ogonowska - 6 lat (Przedszkole Miejskie w Olsztynku)

Zwycięzcom gratulujemy i dziękujemy wszystkim za udział w konkursie. Pragniemy wyrazić głęboką wdzięczność za zainteresowanie tak wielu placówek z różnych zakątków Polski,

które wzięły udział w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym dla Przedszkoli „Ratujemy Pszczoły”.

Dziękujemy za objęcie patronatem oraz zakup nagród: Burmistrzowi Olsztynka, Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa w Olsztynie, Wojewódzkiemu Kołu Pszczelarzy w Olsztynie, Rejonowemu Kołu Pszczelarzy w Olsztynku, Nadleśnictwu Olsztynek, Radzie Rodziców Przedszkola Miejskiego w Olsztynku.

W ciągu 30 dni zostaną wysłane nagrody i dyplomy dla dzieci oraz podziękowania dla opiekunów.

Co roku, 20 maja, przypada Światowy Dzień Pszczół. Z tej okazji w Przedszkolu Miejskim

w Olsztynku przeprowadzone zostało wiele działań, których celem było budzenie świadomości u dzieci o pożytecznej roli pszczół w przyrodzie. Celem obchodów Światowego Dnia Pszczół jest podkreślenie znaczenia tych owadów w pozyskiwaniu żywności oraz zwrócenie uwagi na występujące zagrożenia cywilizacyjne dla tych owadów.

Podążając za myślą „jeśli z Ziemi zniknie pszczoła, człowiekowi pozostaną tylko cztery lata życia; nie ma więcej pszczół, nie ma więcej zapylania, nie ma więcej roślin, nie ma więcej zwierząt, nie ma więcej ludzi...”

przedszkolaki podjęły działania w celu ich bliższego poznania. Miały okazję spróbować różnych gatunków miodu, obejrzeć i przymierzyć strój pszczelarza, poznać budowę ula, dowiedzieć się do czego służą ramki w ulu i poczuć zapach prawdziwego, pszczelego wosku. Wykonały też prace plastyczne dotyczące pszczół.

**Organizatorzy:**  
**Emilia Łojewska**  
**Nina Salwin**  
**Barbara Iwanowicz**  
**oraz Dyrekcja**  
**Przedszkola Miejskiego**  
**w Olsztynku**

Przedszkole Miejskie w Olsztynku

# „Bajeczni Adwokaci”

19 i 20 kwietnia roku gościliśmy w przedszkolu, w ramach akcji „Bajeczni Adwokaci”, Pana Marka Dańko, który opowiadał dzieciom o zawodzie adwokata. Celem spotkań było przybliżenie dzieciom zawodu adwokata oraz propagowanie czytelnictwa wśród najmłodszych. Nasz Gość opowiedział przedszkolakom o specyfice swo-

jego zawodu, pokazał toż charakterystyczny strój adwokacki. Następnie przeczytał dzieciom książkę „Leśne sprawy Misia Adwokata” autorstwa Ewy Ruszkiewicz. Głównym bohaterem bajki jest Miś Adwokat, który pomagał w trudnych sprawach mieszkańcom lasu. Wątek bajki są kłopoty, w jakie wpada niesłusznie oskarżony wilk.



fol. www.adwokatura.pl

Jego przyjaciele zwracają się o pomoc do Misia, który niczym super bohater w to-

dzie, rusza na ratunek. Przedszkolaki z zaciekawieniem słuchały tej bajki. Chętnie

odpowiadały na pytania dotyczące jej treści oraz zawodu adwokata. Na koniec spotkania miały również możliwość zadawania pytań naszemu Gościowi. Pan Marek przekazał przedszkolakom książeczki oraz kolorowanki. Dzieciom bardzo spodobało się to spotkanie.

Panu Markowi Dańko serdecznie dziękujemy za poświęcony czas i przekazaną wiedzę oraz подарowane książki.

**Nauczycielka**  
**przedszkola**  
**Olga Zembrzuska**

## Przedszkole w Waplewie

### „Polska Wierszem Malowana”

*„Język polski jest piękny, ponieważ szeleści jak jesienne liście,  
skrzypi jak mróz zimową porą, świszczy jak wiosenny wiatr,  
ale i tak rozgrzewa nas, niczym lato, ortografią i interpunkcją.”*

Karolina Błażejczyk

9 maja w Przedszkolu w Waplewie, w ramach międzynarodowego projektu Piękna nasza Polska cała, odbył się konkurs recytatorski pod hasłem: „Polska Wierszem Malowana”.

Głównym celem wyżej wymienionego projektu jest kształtowanie postaw patriotycznych dzieci, szacunku do własnego państwa, poczucia tożsamości narodowej, uwrażliwienie na historię, folklor i tradycje Polski, a także uwrażliwienie na piękno języka polskiego oraz zachęcanie do posługiwania się poprawną polszczyzną. Wszystko to skłoniło nas, nauczycieli do przygotowania konkursu recytatorskiego, w którym uczestnicy przygotowali

utwory o tematyce patriotycznej. Następnie pięknie wygłosili je w obecności jury, w którego skład weszli: dyrektor Piotr Kolek, wicedyrektor Danuta Wiczorek, nauczyciel biblioteki Katarzyna Sobotka oraz przedszkolaki i pracownicy przedszkola. Wszyscy biorący udział w konkursie przygotowali się rewelacyjnie, a jury miało niezwykle trudne zadanie. Nasi najmłodsi wykazali się ogromną odwagą. Wszyscy bowiem zdajemy sobie sprawę, że wyjście przed publiczność i jury i wyrecytowanie swojej kwestii wcale nie jest łatwe. Dlatego naszym małym artystom należą się ogromne brawa i gratulacje.

Bardzo dziękujemy rodzicom za pomoc i zaangażowanie w przygotowanie

nie swoich pociech do konkursu. I nie mamy tu na myśli tylko nauki wierszy w domu. Ogromną rolę odegrały również stroje, w których wystąpili. W ten sposób już od najmłodszych lat uczą się szacunku i właściwej postawy podczas wszelkiego rodzaju występów i uroczystości.

Mamy nadzieję, że konkurs recytatorski „Polska Wierszem Malowana” na stałe wpisze się w kalendarz naszych przedszkolnych uroczystości, a tematyka patriotyczna, wiersze o Polsce i naszym regionie w dalszy ciąg będą cieszyć się popularnością wśród najmłodszych.

AGNIESZKA WAŚK



foto. A. Waśk



foto. A. Waśk



foto. K. Gątarz

## SP nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku

### „To i Hola” wyróżniony w V Przeglądzie Pieśni Religijnej

22 kwietnia parafia pod wezwaniem Błogosławionej Anieli Salawy w Olsztynku i Stowarzyszenie „Aktywna Gmina” zorganizowały V Przegląd Pieśni Religijnej, w którym uczestniczyli uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku.

Uczniowie wystąpili w składzie: Deorocka Aleksandra kl. 2a, Druszkowska Julia kl. 2a, Smyk Hanna kl. 2a, Szymła Laura kl. 2a, Chojnacka Hanna kl. 2b, Zawadzka Julia kl.2b, Maciejko Patrycja kl. 3a, Rogowska Helena kl. 3a, Stawicka Amelia kl. 3a i Alicja Kazimierzak kl. 4b.

Helena Rogowska, uczennica klasy 3a wraz z Zespołem Wokalnym „To i Hola” zdobyła pierwsze miejsce w kategorii wiekowej soliści do lat 10 śpie-



wając pieśń „Barka”. Natomiast Julia Druszkowska, uczennica klasy 2a zdobyła wyróżnienie w kategorii soliści do lat 10 - zaśpiewała pieśń „Ojciec Wszystkich Nas”. Wyróżnienie otrzymał również Zespół Wokalny

„To i Hola” w kategorii zespoły, śpiewając dwie pieśni religijne: „Abba Ojciec” i „Nie zastąpi Ciebie nikt”.

Wszystkich uczniów do przeglądu przygotował Paweł Szalkowski, nauczyciel muzyki w Szkole Podsta-

wowej nr 1 w Olsztynku.

1 kwietnia nasi uczniowie występowali również na Jarmarku Wielkanocnym, który się odbył w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku.

PAWEŁ SZALKOWSKI

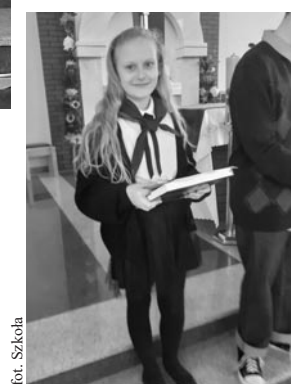


foto. Szkoła

# MISTRZOWIE POCHODZĄ Z OLSZTYNKA

W kwiecień olsztynecki kickboxing „wszedł razem z drzwiami.” Najpierw nasza 16-to osobowa ekipa wywalczyła tytuł **najlepszej drużyny kicklightowej na Mistrzostwach Warmii i Mazur w Kickboxingu** zgarniając 14 medali. A następnie było już tylko lepiej.

21-23 kwietnia w Będzinie miały miejsce **Mistrzostwa Polski Kadetów w kickboxingu w wersji kicklight**. Gminę Olsztynek reprezentowała trójka zawodników – **Zofia Waśk, Bartosz Grzybowski i Grzegorz Przygódzki**. Na turnieju o miano najlepszych fighterów w kraju rywalizowało ponad 1000 zawodników. Warto zaznaczyć, że tylko Mistrzostwa Polski są przepustką do ścisłej kadry narodowej i tym samym do możliwości udziału w nadchodzących Mistrzostwach Świata. Nasi zawodnicy poradzi sobie wspaniale i wywalczyli 3 medale, a **Mistrzami Polski zostali Grzesiek i Zosia**. Warto również zaznaczyć, że Grzegorz zrewanżował się w finale swemu przeciwnikowi za przegrany pojedynek na poprzedniej imprezie.

Maj rozpoczął się od udziału w kolejnej już edycji charytatywnej gali sportów walki Olympia Fight Night w Lidzbarku Warmińskim, gdzie swój pojedynek stoczył Arek Skurski. Co prawda tym razem musiał on uznać wyższość rywala, ale z racji na charakter wydarzenia wynik był tu sprawą drugorzędną.



WM Warriors podczas Pucharu Polski Kadetów w Kickboxingu / fot. A. Waśk



Zosia Waśk, Bartek Grzybowski, Grzesiek Przygódzki podczas Mistrzostw Polski Kadetów w Kickboxingu, Będzin 2023 / fot. A. Waśk

Cieszy natomiast fakt, że nasza ekipa na stałe zagościła na mapie kickboxerskiej zarówno regionu, jak i kraju,

i po raz kolejny dostaliśmy zaproszenie stanowiąc niejako gwarancję wysokiego poziomu.

Natomiast 20 maja w Suszu miały miejsce dwie imprezy – Puchar Polski DFN i Puchar Polski Kadetów w kickboxingu kicklight. Szczególnie ważny był Puchar Polski, gdzie chcieliśmy udowodnić, że wynik Grzeska z Mistrzostw Polski nie był dziełem przypadku i pokazać, że to właśnie nasz zawodnik jest bezkonkurencyjny w swojej kategorii. Grzesiek miał dość pechowe losowanie i musiał rozpocząć turniej od przedwalki z zawodnikiem z Poznania, którego pewnie pokonał 3:0. Niestety losowanie polegało również na tym, że na swojego finałowego przeciwnika



z Mistrzostw Polski tym razem trafił już w półfinale. Okazało się jednak, że i tym razem wyraźnie lepszy był Grzesiek i po raz kolejny zdominował kategorię **zdobywając Puchar Polski Kadetów w kickboxingu kicklight**. W równocześnie rozgrywanym Pucharze DFN na słowa szczególnego uznania zasługuje siostra Grzeska – Lena. Nasza mała wojownicznica postanowiła spróbować swoich sił w aż trzech formułach: soft stick, light contact i kicklight i... we wszystkich sięgnęła po medal zdobywając każdy kolor krążka i pokazując, że będzie z niej w przyszłości duża pociecha dla olsztyneckiego sportu. Cała drużyna WM Warriors na Pucharze DFN sięgnęła po 6 medali, co jest naprawdę miłym zwieńczeniem sezonu.

Teraz pozostaje jeszcze trzymać kciuki za naszych kadetów, którzy w czerwcu będą udział w ostatnim zgrupowaniu kadrowym przed Mistrzostwami Świata i mamy nadzieję, że ich osiągnięcia zostaną dostrzeżone przez trenerów i zostaną powołani na ten największy na świecie turniej kickboxingu.

**WOJCIECH JAROSZ**



## Co słyszeć w Olimpiii?



Niestety runda wiosenna nie pozwoliła seniorom MKS-u na odrobienie strat i odbicie się od dołu tabeli **forBET IV ligi**. Komplet punktów zdobyliśmy jedynie z Dobrym Miastem (1:0). Remisowaliśmy z Jeziorakiem Iława (2:2), Ro-

mintą Gołdap (2:2), Wikielcem (2:2) i Huraganem Morąg (0:0). Porażką zakończyły się spotkania z Pisą Barczewo (2:1), Motorem Lubawa (3:1), Mrągowią Mrągowo (3:1), Granicą Kętrzyn (1:0), Polonią Lidzbark Warmiński (4:0), Tęczą

Biskupiec (3:1) i Zniczem Biała Piska (1:0). Do rozegrania pozostały jeszcze 2 spotkania w Olsztyнку z Olimpią II Elbląg i Marami Giżycko. Ostatni mecz odbędzie się w Iłowie z miejscową Polonią.

**RED.**

Poz	Drużyna	M	Pkt	Z	R	P	Bramki
1	GKS LZS Wikielec	27	68	21	5	1	84:24
2	Polonia Lidzbark Warmiński	27	56	17	5	5	82:31
3	Mrągowia Mrągowo	27	50	16	2	9	71:55
4	Jeziorak Iława	27	48	14	6	7	67:46
5	Znicz Biała Piska	27	46	14	4	9	56:46
6	Mamry Giżycko	27	45	14	3	10	57:49
7	Granica Kętrzyn	27	43	13	4	10	43:34
8	Tęcza Biskupiec	27	42	12	6	9	49:52
9	Olimpia II Elbląg	27	38	11	5	11	61:47
10	Rominta Gołdap	27	37	11	4	12	45:57
11	Dobre Miasto	27	30	9	3	15	47:54
12	Polonia Iłowo	27	27	8	3	16	42:79
13	Motor Lubawa	27	23	5	8	14	39:59
14	Pisa Barczewo	27	21	6	3	18	35:77
<b>15</b>	<b>Olimpia Olsztynek</b>	<b>27</b>	<b>20</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>17</b>	<b>28:59</b>
16	MKS Huragan Morąg	27	19	5	4	18	33:70

# Olsztyneckie Kwalifikacje Mistrzostw Polski w Ultimate Frisbee

21 i 22 maja gościliśmy w Olsztynku entuzjastów sportu podczas Kwalifikacji Mistrzostw Polski w Ultimate Frisbee. Wydarzenie odbyło się na Stadionie Miejskim oraz boiskach pomocniczych w parku przy ulicy Zajęczej. Kwalifikacje były objęte honorowym patronatem Burmistrza Olsztynka i przyciągnęły liczne zespoły z różnych regionów Polski. Ważnym elementem tego wydarzenia była obecność Burmistrza, który nie tylko wsparł zawodników, ale również miał okazję bliżej poznać tę nietypową i nową dyscyplinę sportową. (Początki frisbee sięgają lat 50. XX wieku w USA.)

Spotkanie z pasjonatami Ultimate Frisbee było doskonałą okazją do wymiany doświadczeń oraz poznania nowych osób. Widok graczy rywalizujących na boiskach, pełnych



foto: UM Olsztynek

zaangażowania i dążących do osiągnięcia sukcesu, stanowił inspirację dla wszystkich obecnych. Takie spotkania nie tylko integrują społeczność sportową, ale także promują zdrowy styl życia i aktywność fizyczną. Wydarzenie to było udaną

inicjatywą, która pozwoliła mieszkańcom Olsztynka i przyjeźdnym uczestnikom na przyjemne spędzenie czasu, odkrywanie nowych pasji oraz rozwijanie sportowych umiejętności w duchu fair play. Kwalifikacje Mistrzostw Polski w Ultimate

Frisbee na długo pozostaną w pamięci wszystkich, którzy mieli okazję uczestniczyć w tym wyjątkowym weekendzie pełnym sportowej rywalizacji i pozytywnych emocji.

UM OLSZTYNEK

## Z notesu mundurowego



Poniższe wydarzenia dotyczą okresu marzec - maj 2023 i opracowane zostały na podstawie informacji olsztyneckich służb mundurowych.

### Straż Miejska

► W okresie, o którym informujemy Państwa poniżej Straż Miejska w Olsztynku przeprowadziła 61 interwencji, z czego 27 podjęto w związku ze zgłoszeniami mieszkańców. Pozostałe to interwencje własne. W związku z podjętymi czynnościami 53 osoby zostały pouczone, natomiast w stosunku do 5 sprawców wykroczeń zastosowano kary w postaci mandatu karnego na kwotę 700 zł.

► Najczęściej interwencje dotyczyły spraw związanych z:

- zanieczyszczeniem terenu odpadami stałymi oraz pochodzącymi z rozbiórek pojazdów mechanicznych,
- nieprzestrzeganiem przez właścicieli zwierząt art.77 Kodeksu Wykroczeń tj. "brak opieki nad zwierzęciem",
- naruszeniem ładu i porządku publicznego,
- spalaniem odpadów komunalnych na gruncie,



**Odpady wielkogabarytowe oraz elektrośmieci wystawiamy dopiero w dniu poprzedzającym odbiór. Pamiętajmy, żeby wcześniej telefonicznie poinformować firmę odbierającą.** / fot. Pixabay

- nieprawidłowym parkowaniem pojazdów,
- uszkodzeniem infrastruktury nawierzchni jezdni i chodników oraz oznakowania,
- zabezpieczeniem miejsc niebezpiecznych,
- wałęsające się bezpańskie zwierzęta oraz padłe.

W trakcie wykonywania czynności odłowiono i odwieziono do schro-

niska cztery bezpańskie psy, odłowiono i poddano sterylizacji w Lecznicy weterynaryjnej 15 kotów. Kontrole nieruchomości pod względem utrzymania czystości, gospodarki ściekowej oraz odpadami komunalnymi pozwalają wyeliminować szereg stwierdzonych nieprawidłowości np.:

- wycieki nieczystości płynnych,
- brak złożonych deklaracji na od-

biór nieczystości stałych,

- spalanie nieczystości na gruncie,
- nielegalne składowanie nieczystości.

W związku ze stwierdzonym nieporządkiem na posesji do właścicieli nieruchomości wystawiono 26 pisemnych wezwań do usunięcia nieprawidłowości.

► Straż Miejska informuje, że w dalszym ciągu prowadzone będą kontrole nieruchomości i posesji na terenie gminy. Będą one obejmowały sprawdzenie gospodarki odpadami płynnymi oraz stałymi. Sposób odprowadzania nieczystości płynnych do kolektora ściekowego, zbiornika bezodpływowego czy też do przydomowej oczyszczalni ścieków, dokumenty potwierdzające odbiór odpadów, złożenie deklaracji śmieciowych oraz zgodność ze stanem faktycznym. Sprawdzimy czy nieruchomość oznaczona jest numerem porządkowym posesji. Ponadto, jeśli na posesji utrzymywane są zwierzęta, sprawdzimy warunki bytowania zwierząt.

► Zwracamy się z prośbą do właścicieli nieruchomości o wystawianie zbędnych odpadów wielkogaba-

► rytowych oraz elektrościecei w dniu poprzedzającym odbiór oraz telefoniczne poinformowanie firmy odbierającej. Wystawianie poszczególnych odpadów w innych terminach będzie traktowane jako zaśmiecanie terenu, co jest sankcjonowane zgodnie z art. 145 kodeksu wykroczeń karą nie niższą niż 500 zł.

## Zachęcamy do współpracy

Prosimy o zgłaszanie wszelkich nieprawidłowości:

- tel. stacjonarny: 89 519 24 63, 89 519 24 88
- tel. komórkowy: 607 074 702, 721 004 401
- email: strazmiejska@olsztynek.pl

**OPRAC. NA PODSTAWIE INFORMACJI STRAŻY MIEJSKIEJ W OLSZTYNKU**

## Policja

### Miasto Olsztynek

Od marca policjanci z Olsztyńska zarejestrowali w Olsztyńku około 500 interwencji policyjnych, 15 kolizji, 2 wypadki drogowe.

► 1.03. W Olsztyńku policjanci zatrzymali mężczyznę kierującego pojazdem marki Nissan będącego w stanie nietrzeźwości – wynik 0,76 mg/l. Zatrzymany nie posiadał nigdy uprawnień do kierowania. Wniosek został skierowany do sądu za brak uprawnień oraz zarzut za jazdę w stanie nietrzeźwości.

► 11.03. W Olsztyńku na telefon alarmowy zadzwoniła kobieta z prośbą o pomoc. Twierdziła, że została porwana i potrzebuje pomocy. Po otrzymaniu zgłoszenia policjanci natychmiast udali się na miejsce wskazane przez zgłaszającą. Na miejscu okazało się jednakże, że potrzebująca pomocy kobieta jest pod znacznym wpływem alkoholu. Zgłoszenia nie potwierdzono, a sprawą rzekomo porwanej kobiety zajmie się właściwy sąd. Policjanci jednocześnie sprawdzili wszystkich będących na miejscu interwencji, w wyniku czego okazało się, że jeden „miły pan”- partner zgłaszającej, rzekomy „porywacz” jest poszukiwany i został za nim wystawiony list gończy przez sąd. W związku z takim obrotem sprawy, „porywacz” został przetransportowany do aresztu śledczego w Olsztyńku celem odbycia zasądzonej wcześniej kary. Jedna interwencja i dwa wyniki. Oby tak częściej Panowie policjanci...

► W Olsztyńku na jednej z ulic patrol policji usiłował zatrzymać do kontroli kierującego pojazdem VW Polo, jednakże ten nie zamierzał się

zatrzymywać. Policjanci podjęli pościg ulicami miasta. Ze względów bezpieczeństwa i desperacji kierującego, pościg przeniósł się na teren gminy Olsztynek. Na jednej z dróg leśnych auto kierującego wjechało w drogę leśną, po czym uderzyło w drzewo. Kierujący zbiegł, a zatrzymano na miejscu zdarzenia pasażerkę. Pojazd odholowano, kierującego ustalono. W późniejszym czasie przeprowadzono z nim czynności. Może kierujący pobiegł w pośpiechu jagód szukać? Ale w marcu? Dziwny jest ten świat...

► 24.03. W Olsztyńku doszło do niekontrolowanego pożaru hali magazynowej z sokami w jednej z firm na terenie miasta. Sprawę prowadzą policjanci z Komisariatu Policji w Olsztyńku.

► 4.04. Na jednej z ulic w Olsztyńku zatrzymano kierującego pojazdem marki Porsche. Po sprawdzeniu stanu trzeźwości okazało się, że kierujący ma „niezły wynik”- urządzenie pokazało 1,15 mg/l. Kierowcy zatrzymano prawo jazdy, wystawiono mandat, a sprawą zajmie się właściwy sąd. Z takim wynikiem kierowca Porsche znalazł się na przysłowiowym „pudle” w omawianym okresie, ale za to już na 2 miejscu!



“PIEŁŚ? NIE JEDŹ! WŁĄCZ MYŚLENIE” / fot. www.krbrd.gov.pl

► 5.04. W Olsztyńku zatrzymano poszukiwanego listem gończym do odbycia aż 4 lat kary pozbawienia wolności. Po przeprowadzeniu czynności delikwenta osadzono w areszcie śledczym w Olsztyńku.

► 5.04. W Olsztyńku kilku mężczyzn uszkodziło zaparkowany pojazd marki BMW kpiąc go po karoserii. Właściciel wycenił straty na 2000 zł. Uff, dobrze, że to nie było wcześniej wspomniane Porsche, bo pewnie straty byłyby wyższe co najmniej o jedno zero. Sprawców występkę zatrzymano, a po przeprowadzeniu czynności i postawieniu zarzutów zostali zwolnieni.

► 6.04. W Olsztyńku, w pomieszczeniu gospodarczym ujawniono zwłoki mężczyzny, lat 42. Wstępnie wykluczono udział osób trzecich.

► 7.04. W Olsztyńku zatrzymano mężczyznę posiadającego susz koloru zielonego (może majeranek albo koper suszony do rosółu). Prawdopodobnie były to środki odurzające, które zostały przekazane do Laboratorium Kryminalistycznego w KWP w Olsztyńku celem sprawdzenia co to za „zioła”. Do wyjaśnienia sprawy mężczyznę zatrzymano w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych KMP w Olsztyńku. Tak na marginesie, to z zatrzymanego niezłe „ziołko”, a chciał tylko rosół ugotować.

► 8 i 12.04 W Olsztyńku zatrzymano pojazdy marki VW Passat, których kierujący byli pod wpływem alkoholu. Pierwszy miał wynik: 0,33 mg/l, a drugi 0,15 mg/l. Na tle poprzednich nietrzeźwych kierujących wypadli blado, bo wedle obowiązujących przepisów będą karani za stan po użyciu alkoholu. Kierującym zatrzymano prawo jazdy, a po wykonaniu niezbędnych czynności zostali zwolnieni, a ich sprawami zajmie się właściwy sąd.

► 24.04. W Olsztyńku zatrzymano do kontroli kierującego rowerem. Po zbadaniu okazało się, że jest nietrzeźwy, a wynik to 1,49 mg/l w wydychanym powietrzu. I to jest niechlubne I miejsce na „pudle”.

czynności został on osadzony w areszcie śledczym w Olsztyńku.

► 6.05. W Olsztyńku patrol dostał zgłoszenie o nietrzeźwym mężczyźnie leżącym przy jednym ze sklepów. Po przyjeździe patrolu na miejsce potwierdziło się zgłoszenie. Mężczyzna został ocucony przez interweniujących policjantów i o własnych siłach poszedł do domu. Ciekawe czy to działanie alkoholu, czy też panujących ostatnio wysokich temperatur...

► 8.05. Na jednej z ulic w Olsztyńku zatrzymano kierującego marki Seat. Po zbadaniu stanu trzeźwości okazało się, że w wydychanym powietrzu ma 0,87 mg/l. Kierującemu zatrzymano prawo jazdy. Po wykonaniu czynności zwolniono do domu.

► 14.05. Na drodze ekspresowej S-7 na wysokości Olsztyńska doszło do zderzenia 2 pojazdów osobowych w wyniku czego 1 osoba ranna została przewieziona do szpitala na badania. Sprawę prowadzą policjanci z Komisariatu Policji w Olsztyńku.

► 3.05. W Olsztyńku dokonano zabioru roweru górskiego w celu przywłaszczenia. Po zgłoszeniu tego faktu przez poszkodowanego, policjanci z Komisariatu Policji przystąpili do działania. W krótkim czasie ustalili sprawcę, któremu przedstawiono zarzuty przywłaszczenia cudzej rzeczy.

► 20.05. W Olsztyńku na jednej z ulic zatrzymano mieszkańca powiatu ostródzkiego kierującego BMW. Po zbadaniu trzeźwości okazało się, że kierujący jest pod wpływem alkoholu, a wynik jaki osiągnął to 0,98 mg/l. Tym samym znalazł się w rankingu na 3 miejscu, ale jeszcze na „pudle”. Podczas kontroli pojazdu okazało się, że w bagażniku ukrywa się osoba nieletnia, również po użyciu alkoholu. Pojazd został odholowany na parking policyjny w Olsztyńku, a osobę nieletnią przekazano rodzicom. Musiało być trochę duszno w bagażniku przy tych upałach...

► 17.05. W Olsztyńku podpalono samochód marki VW Passat zaparkowany na prywatnej posesji przed domem. Sprawcy są ustaleni przez funkcjonariuszy z Olsztyńka.

### Gmina Olsztynek

Na terenie Gminy Olsztynek było około 250 interwencji, w tym 17 kolizji i 2 wypadki.

► 2.03. Policjanci w trakcie interwencji ujawnili, że kobieta będąc w stanie upojenia alkoholowego opiekuje się 6-letnim dzieckiem. Dziecko zostało odebrane i przewieziono je do domu dziecka w Olsztyńku. Kobieta przewieziono ►

► i osadzono w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych do wytrzeźwienia. O dalszym losie dziecka zdecydować będzie sąd.

► 2.03. Po zgłoszeniu o stosowaniu przemocy domowej policjanci udali się pod wskazany adres domowy. Na miejscu zatrzymano sprawcę przemocy domowej, po przeprowadzeniu czynności osadzono go w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych. Jednocześnie wystawiono mu zakaz zbliżania się do domu i rodziny na odległość nie mniejszą niż 100 m. Po wykonaniu z nim czynności zwolniono go.

► 10.03. Gmina Olsztynek, mężczyzna kierował pojazdem Ford będąc w stanie nietrzeźwości. Jego wynik to 1,12 mg/l. Kierujący posiadał aktywny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych wydany przez sąd. O dalszym losie kierującego zdecyduje właściwy sąd.

► 14.03. Gmina Olsztynek, wspomniany wcześniej mężczyzna złamał zakaz sądowy zbliżania się do mieszkania i rodziny na odległość 100 m. Sporządzono dokumentację do sądu. Sprawca został zatrzymany.

► 8.04. Na drodze ekspresowej S-7 w okolicach Waplewa doszło do śmiertelnego wypadku. Starszy mężczyzna kierując pojazdem Suzuki wjechał na wspomnianą drogę ekspresową pod prąd. Zderzył się z prawidłowo jadącym pojazdem marki Hyundai. Kierujący obydwu pojazdów ponieśli śmierć na miejscu, a 2 pasażerów zostało przewiezionych do szpitala w Olsztynie.

► 9.04. Gmina Olsztynek, mężczyzna wyrzucił się na quadzie, złamał nogę. Po przybyciu patrolu i przeprowadzeniu badania na zawartość alkoholu funkcjonariuszom, ku ich zdziwieniu, ukazał się wynik 0,49 mg/l. Kierującemu zatrzymano prawo jazdy, sprawa została skierowana do sądu. Mężczyzna pozostał w szpitalu na odpoczynek i przemyślenie swojego występkę. Oby z pozytywną refleksją nad swoim postępowaniem.

► 10.04. Gmina Olsztynek, nieznanymi sprawcy włamał się do domku letniskowego, z którego skradziono meble i elektronarzędzia na łączną kwotę około 4 000 zł. Sprawcy są ustaleni.

► 11.04. Mężczyzna w mieszkaniu wszczął awanturę z domownikami. Po przyjeździe patrolu policji i sprawdzeniu w bazach uczestników interwencji okazało się, że sprawca jest poszukiwany listem gończym do odbycia kary pozbawienia wolności. Po przeprowadzeniu niezbędnych czynności z agresorem został on przewieziony do aresztu śledczego w Olsztynie.

► 21.04. Gmina Olsztynek, policjanci zatrzymali do kontroli pojazd marki VW Polo, którym kierował będący w stanie nietrzeźwości z wynikiem 1,61mg/l. I ten oto Pan jest niechlubnym rekordzistą tego wydania gazety w całej gminie Olsztynek.

W trakcie sprawdzania okazało się, że nie posiada on w ogóle uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Po wykonaniu niezbędnych czynności z nim zwolniono go do domu. Sprawę skierowano do właściwego sądu.

► 26.04. Na terenie gminy Olsztynek zatrzymano 2 mężczyzn, którzy posiadali przy sobie środki odurzające (susz). Na terenie jego posesji ujawniono także rzeczy pochodzące z kradzieży. W trakcie czynności jeden ze sprawców usiłował uciec, ale wpadł na interwenującego policjanta, który w wyniku czego doznał urazu nogi. Mężczyzn zatrzymano, po przeprowadzeniu czynności osadzono w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych. O dalszym ich losie zdecyduje sąd.

► 5.05. Gmina Olsztynek, podczas interwencji po zgłoszeniu o przemocy domowej, zatrzymano kolejnego sprawcę, który został osadzony w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych. Następnego dnia, po wytrzeźwieniu, został zwolniony, a rodzinie została założona tzw.: "niebieska karta".

► 6.05. Podczas kontroli w jednej z miejscowości na terenie gminy Olsztynek zatrzymano pojazd marki Mazda, którego kierowca był nietrzeźwy. Jego wynik to 0,41 mg/l. Oczywiście nie posiadał już uprawnień, a dodatkowo był poszukiwany przez wymiar sprawiedliwości. Kierujący/poszukiwany został doprowadzony i osadzony w areszcie śledczym w Olsztynie.

► W dniach od 4 do 7 w jednej z miejscowości na terenie gminy Olsztynek doszło do kilku włamań do przyczep kempingowych. Z wnętrza dokonano kradzieży przede wszystkim alkoholu, itp. Sprawcy są ustaleni. A pić się chce...

► 15.05. W jednej z miejscowości na terenie gminy Olsztynek zatrzymano nietrzeźwego kierującego pojazdem marki Peugeot, który w wydychanym powietrzu miał 0,27 mg/l. W trakcie sprawdzania w dostępnych bazach okazało się, że posiada on czynny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Po przeprowadzeniu niezbędnych czynności został zwolniony do domu, a sprawę skierowano do właściwego sądu.

**OPRAC.  
NA PODSTAWIE INFORMACJI  
KP W OLSZTYNKU**



**Oprócz akcji ratunkowych druhowie OSP Olsztynek również skutecznie przeprowadzają akcje edukacyjne. Tym razem tajniki pracy strażaka poznały dzieci z oddziałów przedszkolnych Szkoły Podstawowej nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku.**

/ fot. Facebook / Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku

## OSP

► 24.03. Pożar magazynu na posesji zakładu produkcyjnego w Olsztynku.

► 25.03. Alarm z monitoringu ppoż. Alarm okazał się fałszywy (DPS) Olsztynek.

► 1.04. Ameryka - pożar sadzy w kominie. Osoba została pouczona przez policję.

► 2.04. Wigwałd drzewo w poprzek drogi, blokowało przejazd.

► 04.04. Droga S51, samochód ciężarowy uderzył w bariery. Na skutek uderzenia rozszczelnił się zbiornik z paliwem. Działania polegały na neutralizacji plamy oleju przy użyciu sorbentu.

► 8.04. Droga S7, zderzenie czołowe dwóch samochodów osobowych. W wypadku dwie osoby poniosły śmierć na miejscu.

► 9.04. Droga serwisowa Ameryka - Gryźliny, zderzenie czołowe dwóch samochodów osobowych. Niestety, mimo podjętej reanimacji nie udało się uratować życia jednego z kierowców.

► 10.04. Dębowa góra, zadymienie w pomieszczeniu spowodowane zapaleniem się elektrycznego czajnika.

► 11.04. Elgnówko, pożar suchej trawy.

► 13.04. Lutek, pożar na działce. Sprawą pożaru zajmuje się policja. Spaleniu uległ domek letniskowy.

► 21.04. Dzieci z oddziałów przed-



**Olsztyńska jednostka OSP wzięła udział w Festynie charytatywnym (Majówka w Majdach).** / fot. Facebook / OSP Olsztynek



- ▶ szkolnych poznały z bliska zawód strażaka. Dowiedziały się, w jaki sposób można zostać strażakiem, na czym polega jego praca oraz jak ważny i odpowiedzialny jest to zawód. Ciekawą lekcję przeprowadził Pan Krystian z OSP Olsztynek.
- ▶ 25.04. Pawłowo, plama substancji ropopochodnej na drodze. Plama została zneutralizowana przy pomocy sorbentu.
- ▶ 29.04. Ognisko pozostawione bez nadzoru w pustostanie przy ul. Daszyńskiego.
- ▶ 30.04. Nasza jednostka brała udział w Festynie charytatywnym, wspierając zbiórkę na leczenie Jasia Janowiaka. Majówka w Majdach.
- ▶ 3.05. Szpital w Ameryce, alarm z monitoringu ppoż. Alarm okazał się fałszywy.
- ▶ 4.05. Izolowane zdarzenie medyczne. W momencie zdarzenia, nie było dostępnej w Olsztyнку karetki, z tego względu został zadysponowany jeden zastęp w celu udzielenia pomocy osobie poszkodowanej.
- ▶ 7.05. Królikowo, pożar śmieci.
- ▶ 9.05. Warlity Małe, pożar samochodu osobowego. Samochód zapalił się blisko stacji benzynowej, co mogło wywołać dużo większe zagrożenie, dlatego do zdarzenia zadysponowano dwa zastępy.
- ▶ 9.05. Jagiełek, pożar suchej trawy.
- ▶ 9.05. Jemiołowo, pożar suchej trawy.
- ▶ 10.05. Olsztynek, pożar suchej trawy.
- ▶ 11.05. Lipowo Kurkowskie, pożar poszycia leśnego.
- ▶ 11.05. Drwęck, pożar szafy elektrycznej na Orlenie.
- ▶ 11.05. W naszej jednostce przeprowadzona została inspekcja gotowości bojowej przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej z Olsztyna, otrzymaliśmy 97/100 pkt, co dało nam ocenę bardzo dobrą.
- ▶ 13.05. Jemiołowo, pożar suchej trawy.
- ▶ 14.05. Droga S7 (Królikowo), wypadek samochodu osobowego. Samochód osobowy uderzył w przydrożne bariery. Osoby biorące udział w wypadku po przebadaniu przez ZRM pozostały na miejscu zdarzenia.
- ▶ 17.05. Olsztynek, pożar samochodu osobowego.
- ▶ 18.05. Olsztynek, izolowane zdarzenie medyczne.
- ▶ 21.05. Olsztynek, pożar śmietnika.
- ▶ 22.05. Olsztynek, otwarcie mieszkania.
- ▶ 24.05. Lutek, pożar samochodu ciężarowego.
- ▶ 24.05. Droga S7 (Waplewo), wypadek.
- ▶ 25.05. Sudwa, pożar suchej trawy.
- ▶ 25.05. Lutek, wyciek paliwa z samochodu ciężarowego. (Alarm okazał się fałszywy).
- ▶ 25.05. Maróz, pożar sadzy w kominie.
- ▶ 27.05. Droga S7 (Pawłowo), pożar samochodu osobowego.

**OPRAC. NA PODSTAWIE INFORMACJI OSP W OLSZTYNKU**



EWA WARAKSA

## Kulinarny kącik Ewy

Sezon grillowy już w pełni. Grill, to fantastyczny, bardzo szeroko pojęty temat kulinarny. Każdy z nas organizując spotkanie przyjaciół z grillem stara się zaskoczyć swoich gości nową wyszukaną potrawą. I to wcale nie jest takie trudne. Grill, to nie tylko wędliny i mięsiwa, ale przede wszystkim pyszne, kolorowe i smaczne dodatki. Jakaż biedna byłaby karkówka bez ziemniaczków ociekających sosem czosnkowym lub pomidorków zasypanych cebulką. W tym numerze ALBO podpowiadam Państwu kilka przepisów na miły odpoczynek przy wiosennym grillowaniu.

### ROLADKI NA GRILLA

#### Składniki:

- 1 pierś z kurczaka
- 8 plasterów boczku wędzonego
- 2 ogórki kwaszone (pokrojone w słupki, ma być 8 sztuk)

#### Marynata:

- suszone pomidory z czosnkiem i bazylią
- sól
- pieprz
- papryka

Kurczaka dzielimy na 8 części. Do miseczki wkładamy 3 łyżki suszonych pomidorów z czosnkiem i bazylią oraz sól, pieprz i paprykę do smaku. Do tak przygotowanej marynaty wkładamy porcje kurczaka i odkładamy na 1 godzinę do lodówki. Następnie każdą część wraz ze



słupkiem ogórka zawijamy w boczek. Tak przygotowane roladki grillujemy (lub smażymy na patelni) na złoty kolor.

### SALATKA ZIELONA Z FETA

#### Składniki:

- rukola – ½ opakowania
  - ogórek świeży duży (kroimy w cienkie plasterki)
  - oliwki zielone (kroimy w krążki, ilość oliwek wg smaku)
  - ser feta - 1 opakowanie
- Sos:**
- sos grecki - 1 opakowanie
  - czosnek – 1 ząbek
  - oliwa z oliwek – 2 łyżki
  - miód – 1 łyżka
  - oregano – 1 łyżeczka

Wszystkie składniki energicznie wymieszać, żeby się dobrze połączyły.

Ogórek, oliwki i rukolę mieszamy w misce. Na wierzchu układamy fetę pokrojoną w kostkę. Wszystko zalewamy sosem. Posypujemy oregano. Podajemy z grillowaną bagietką.

### ZIEMNIANKI Z GRILLA

#### Składniki:

- ziemniaki – 1 kg
- olej – 4 łyżki
- czosnek – 3 ząbki
- chili papryka (płatki)
- papryka słodka - 1 łyżka
- majeranek – 1 łyżka
- sól do smaku

Wszystkie wyżej wymienione składniki wymieszać.

Oczyszczone, umyte i osuszone ziemniaki wkładamy do wcześniej przygotowanej marynaty. Grillujemy do miękkości. Podajemy z sosami, na przykład tzatziki, mięsivem i sałatką.

### SZPARAGI GRILLOWANE

#### Składniki:

- szparagi – ½ kg (białe lub zielone, według gustu)
- boczek lub szynka – 6-8 plasterów
- ulubione zioła, np. tymianek
- cytryna – wyciśnięty sok

Szparagi skrapiamy sokiem z cytryny, lekko solimy. Za-

wijamy po kilka sztuk w plastry boczku lub szynki. Obsypujemy ziołami, na przykład tymiankiem i króciutko grillujemy. W podobny sposób możemy także wykorzystać cukinię.

### SALATKA Z GRANATEM

#### Składniki:

- cukinia średnia – 1 sztuka
  - granat – 3 łyżki
  - ser feta – 1 opakowanie
  - mix sałat – 1 opakowanie
  - pestki dyni podprażone – 4 łyżki
  - olej – 2 łyżki
- Sos:**
- przyprawa do grilla – 1 łyżeczka
  - olej lub oliwa – 3 łyżeczki
  - miód – 1 łyżeczka
  - sok z cytryny – 1 łyżeczka

Wszystkie składniki sosu starannie wymieszać.

Cukinię kroimy w cieniutkie plasterki i smarujemy olejem. Grillujemy do miękkości i odstawiamy do ostygnięcia. Do salaterki wsypujemy mix sałat. Dodajemy pokrojoną

w kostkę fetę, zimną cukinię, pestki dyni i granat. Mieszamy, a całość skrapiamy przygotowanym wcześniej sosem.

### KOTLECICKI NA PATYKU

#### Składniki:

- mięso mielone – ½ kg
- woda – ½ szklanki (100 ml)
- olej – ½ szklanki (100 ml)
- sól, pieprz, papryka, chili do smaku
- cebula duża – 1 sztuka
- natka pietruszki, lubczyk – 1 garść
- patyczki do szaszłyków (namoczyć wcześniej w wodzie)

Mięso mielone razem z przyprawami, cebulą, natką, wodą i olejem dobrze wyrobić. Obklejamy nim patyczki formując długi walec. Smażymy na grillu.

*Serdecznie pozdrawiam żyjąc miłych, wesołych i pysznych spotkań podczas grillowania*

**EWA WARAKSA**

## Dzieciństwo nowym wynalazkiem

*Kiedy ja byłem dzieckiem było zupełnie inaczej...* takie myśli snujemy często naszym własnym dzieciom, przekazujemy opowieści o naszych najmłodszych latach. Osoby dziś już dorosłe wspominają z nostalgią dorastanie w czasach PRL-u, w mniejszym niż teraz dostatku, za to dla wielu z większym nakładem obowiązków. Nieobce były kary cielesne w szkole czy w domu, które obecnie są już nie do pomyslenia i napotykać surowe publiczne potępienie. Półki sklepowe uginają się od kolorowych zabawek, ubrań, książeczek, podczas gdy dawniej wystarczyło kilka patyków i kapsli by spędzić na podwórku cały dzień. Zdziwi więc niektórych fakt, że nawet ich skromniejsze dzieciństwo było z perspektywy historii i kultury, wyjątkowo sielankowe.

Dzieciństwo to właściwie nowy wynalazek sięgający XIX w. Od czasów średniowiecza do rewolucji przemysłowej dziecko stawało się dorosłe zazwyczaj w wieku siedmiu lat. Nie było trudno spotkać ośmioletnich rzemieślników, nastoletnich żołnierzy, trzynastoletnie matki. Było to jednak uwarunkowane długością życia ówczesnych ludzi i dużą śmiertelnością, zwłaszcza niemowląt. Tak naprawdę za sędziwy i godziwy wiek uznawano wtedy czterdzieści lat. A nawet i najmłodszy, kilkuletni milusiński, byli traktowani jak mniejsza wersja dorosłych. Nie było dostosowanego dla nich nawet jedzenia, dwu – trzylatki karmiono grochem oraz kapustą. Brzdące wykonywały te same obowiązki co rodzice, tylko w mniejszej ilości.

Gdy średnia długość życia wydłużyła się, a wraz z nią okres przygotowania do dorosłości w II poł. XIX w, dzieciom wciąż nie było łatwo. Ich sytuacja zależała od zamożności regionu, w którym mieszały, a także fachu rodziców. Większość żyła w biedzie, zwłaszcza w rodzinach chłopskich. Szczególnie trudnymi terenami były te, leżące na wschodzie kraju. Od samych początków życia na tym świecie, dzieciaki wciąż musiały zaznajamiać się z ciężką pracą. Pasały bydło na łąkach brudne, przemoczone i zziębnięte, zwykle w lichej odzieży i boso. Jadały posiłki jeśli był na to czas, a matka zdążyła ugotować. O wschodzie starsze dostawały coś do jedzenia, ewentualnie chowały chleb za pazuchę, po czym szły pracować do południa. Potem mogły znowu coś w domu zjeść, ale solidnym posiłkiem była dopiero kolacja. Niemowlęta czasami karmiono (wg danych przedwojennych) po dwa razy na dzień. Dzieci ubierano nadzwyczaj mizernie. Łatane, podarte ubrania były widokiem powszednim. Zimą nie było lepiej, a żeby się ogrzać malce owijały ciała gałgankami. Obuwianie brakowało, był to po prostu zbyt wysoki koszt. Tylko naprawdę zamożnych było na nie stać. Zimą dzieci dostawały drewniane chodaki. Wszystko co nosiły dodatkowo zdzierano się podczas pracy, ponieważ nawet dla najmłodszych szukano jak najwięcej pożytku. Zazwyczaj zajmowały się wypasem zwierząt, pomagały w domu, na podwórku, w polu, szły na zarobek,



Fragment fotografii *Dziewczynka na łące z krowami i owcami. Panorama Zarytego. 1919 -1932,* Narodowe Archiwum Cyfrowe

albo odpowiadały za opiekę nad rodzeństwem (zwłaszcza dziewczynki). W wieku 6 lat dziecko stanowiło już dodatkową, sprawną parę rąk do pracy. Na szkołę rodzice patrzyli z niechęcią, ponieważ odciągało potomka od gospodarstwa. Wychowywano milusińskich z wyjątkową surowością, nierzadko oschłością, wyzyskiem, a i ciężką ręką. Nie bez powodu ze smutkiem można przytoczyć słowa dziewięcioletniej dziewczynki, która niecałe sto lat temu powiedziała do nauczyciela: „*chciałabym być krową i dawać mleko, bo wtedy byłoby mi dobrze w domu*”.

Mimo ciężkiego życia, okres dziecięcy naszych prabab i pradziadków nie był pozbawiony i jasnych chwil czy dobrych wspomnień. Nie od dziś wiadomo, że dzieci są bardzo kreatywne, zaradne, z ogromem energii i entuzjazmu. Pomimo wielu, wielu obowiązków potrafiły znaleźć czas na odrobinę zabawy.

## O zabawie słów kilka...

Dzieciństwo było krótkie i przepelnione pracą, ale nigdy nie było tak całkiem pozbawione uciechy, a sama historia zabawy skrywa w sobie o wiele więcej, niż moglibyśmy sądzić na pierwszy rzut oka. Tradycyjne zabawy ludowe najczęściej wywodziły się ze starych obrzędów oraz zwyczajów, często nawiązywały także do wydarzeń historycznych. Opierały się one na tzw. naśladownictwie czyli powtarzaniu. Z czasem wzbogacono je o nowe elementy twórcze i rekwizyty. Jest wiele różnych grup gier i zabaw, znanych z dawnych czasów: zabawy w kole, dwa obozy, gry gonione, gry z piłką lub przedmiotem, taneczne czy mętowanie (rymowanie, wyliczanki). Niektóre zabawy były regionalne, inne znano w całej Polsce jak również w dalszych krajach euro- ▶



*Przeździek Wielki (ok. Szczytna) – sanki 1961 r.* Cyfrowe Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego

► pejskich. Przykładem takiej powszechnie kojarzonej zabawy są *Jaworowi Ludzie* (choć znano ją także pod innymi nazwami). Prawdopodobnie pochodzi od dawnych obrzędów i ofiar składanych, by przebłagać duchy podczas wznoszenia podwalin miasta. Niektórzy sądzą jednak, że wywodzi się raczej z obrzędów wiosennych na cześć budzącej się przyrody.

Zasady gry są proste; dwoje dzieci staje osobno jako „Jaworowi ludzie” i umawia się po cichu, który z nich jest aniołem, a który diabłem. Ustawiają się naprzeciw siebie trzymając w górze za ręce tworząc „bramę” i śpiewając. Podczas śpiewu, dzieci przechodzą korowodem pod „bramą”. Ostatnia osoba grająca zostaje odcięta, czyli zatrzymana.

*Jaworowi ludzie co wy tu robicie,  
jawor jaworowi ludzie?  
Stoimy, stoimy mosty budujemy,  
jawor mosty budujemy.  
Z czego budujecie, z czego je pleciecie,  
jawor z czego je pleciecie?  
Z dębowego liścia z brzoźowego kiścia,  
jawor z brzoźowego kiścia.  
Dajcie nam tu dajcie stado koni przegnać,*

*jawor karetą przejechać.  
Damy chętnie damy, jedno zatrzymamy,  
jawor, jedno ZATRZYMA!*

Zatrzymana osoba decyduje do której osoby przystaje. Na koniec zabawy okazuje się, która drużyna należy do diabła, która do anioła. Diabeł wyjmuje szarfę z ręki i smaga je rozpędzając swoją grupkę dzieci.

Nawet w tak dobrze znanej „grze w klasy”, możemy znaleźć ślady czci oddawanym ciałom niebieskim. Przegródki odzwierciedlały miesiące, gonitwę słońca (osoba skacząca) i księżyc (rzucany kamyczek). „Mak” i „Kokoszka” z kolei wskazują na wierzenia związane ze wzmaganiem rozwoju roślin i zwierząt, poprzez naśladowanie kolejnych stadiów ich rozwoju.

Dzieci odtwarzały w zabawie czynności obrzędowe, pracę, również polowanie lub obronę przed leśnymi zbójnikami. Z życia brały trudny, dramatyczny wątek, przygotowując się w ten sposób automatycznie do pokonywania trudów dnia i wypełniania tradycyjnych zwyczajów.

Z czasem zagubiły się znaczenia obrzędowe i magiczne, w wielu przypadkach znaczenie symboliczne słów przestało być zrozumiałe.

Rozrywką były nie tylko zabawki i zorganizowane zabawy, ale wszystko, co było pod ręką. Radość mógł przynieść; patyk, kawałek szkiełka, kory stawał się lalką czy łódeczką. Dzieci budowały domki na drzewie, konstruowały latawce, bawiły się w chowanego, podchody, a gdy już miały dostęp do odpowiednich przedmiotów skakały na skakance, grały w gumę, w klasy. Częste bywało tzw. mętowanie (rymowanie), potrzebne m.in. do wybrania osoby pełniącej daną funkcję w grze np.

*Ene mene pyto lato,  
Szere mere brangowato, Ej siu pubobek.  
(Rymowanka z Szafald)*

Dawne gry i zabawy stanowią dziś nie tylko interesującą ciekawostkę, ale i oryginalny sposób na spędzenie wolnego czasu. Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku, co roku w Dzień Dziecka, organizuje wydarzenie podczas, którego nie tylko można je zobaczyć, ale także i samemu żywo w nich uczestniczyć.

**NIKOLA DĄBROWSKA, GABRIELA SEMENOWICZ**  
Dział Kultury Ludowej MBL w Olsztynku

# Wiosenne zarybienia w Gospodarstwie Rybackim Szwaderki



Każdego roku w okresie wiosennym Gospodarstwo Rybackie Szwaderki zarybia jeziora i rzeki szlachetnymi gatunkami: sielawą, sieją, pstrągiem potokowym i innymi.

Ponad 30 milionów sztuk sielawy i siei zostało wpuszczonych wiosną do jezior sielawowych: Pluszne, Łańskie, Maróz, Mielno, Dłużek, Gim i innych mniejszych, np. Gąsiorowo, Omin, Borówko. Gatunki te zostaną odłowione za 3 lub 4 lata przez rybaków i trafią do sklepów, restauracji, smażalni w Szwaderkach i okolicy.

Do rzek: Lyny, Marózki, Witramówki wypuszczono razem 10 tysięcy sztuk małych pstrągów, które za 4 lata będą mogli złowić wędkarze.

## Skąd biorą się małe ryby wpuszczane do jezior i rzek?

Wylęgi oraz narybki zostały wychowane w wylęgarni oraz podchowalni w Gospodarstwie Rybackim Szwaderki.

W listopadzie i w grudniu ichtiologzy pobrali ikrę sielawy, siei i pstrąga od ryb gotowych do tarła. Przez całą zimę ikra była inkubowana i starannie pielęgnowana, aż do momentu wylęgania się ryb.

Pstrągi potokowe wylęły się w lutym. Do kwietnia były podchowywane w specjalnych basenach, gdzie uzyskały większe rozmiary i zwiększyły odporność. To podnosi



Akcja zarybiania na rzece / fot. Z. Chrzanowski

procent ich przeżycia w warunkach naturalnych. Natomiast sielawa i sieja zostały wypuszczone do jezior po okresie adaptacji i resorpcji wórczka żółtkowego.

## Dlaczego zarybianie jezior i rzek jest ważne?

Ryby mają dużą naturalną płodność, ale po rozrodzie naturalnym przeżywa tylko niewielka ich część. Narażone są na drapieżnictwo ze strony większych ryb, zmiany klimatyczne, zanieczyszczenie wód. Opisane zabiegi wylęgarnicze pozwalają wie-

lokrotnie zwiększyć odsetek ich przeżywalności.

## Wylęgarnia w Swaderkach.

Pierwsza wylęgarnia w Swaderkach powstała w 1920 r. przy jazie piętrzącym wody rzeki Marózki. Od ponad 100 lat model gospodarowania przedsiębiorstwa oparty jest na zarybianiu jezior i rzek materiałem pochodzącym z własnej wylęgarni.

Dziś w Gospodarstwie funkcjonuje nowa wylęgarnia, ale biotechnika pozyskania ikry, zapładniania,

inkubacji jest zbliżona do tej stosowanej ponad 100 lat temu. Nadzór i kontrolę nad procesami kontrolowanego rozrodu, inkubacji, wylęgania, podchowów i zarybień sprawuje grupa wykształconych specjalistów - ichtiologów.

## Zarybienia planowane latem i jesienią.

W maju zaplanowane jest zarybienie jezior wylęgiem szczupaka. W czerwcu - narybkiem letnim sandacza i narybkiem podchowyanym węgorza. W okresie jesiennym odbywają się głównie zarybienia linem oraz tymi samymi gatunkami co wiosną, dochowanymi do jeszcze większych rozmiarów.

## 29 czerwca - Dzień Rybaka.

Z okazji Dnia Rybaka życzymy wszystkim wędkarzom, rybakom, jak i miłośnikom kulinariów z ryb, satysfakcji i zadowolenia z regionu, gdzie piękno natury oraz czyste środowisko jest niepowtarzalne na skalę światową. Obowiązkiem naszym, mieszkańców, turystów i wszystkich użytkowników naszego regionu jest chronić nasze dziedzictwo naturalne i wspólnie o nie dbać.

## Do zobaczenia nad wodą.

**ZARZĄD GOSPODARSTWA  
RYBACKIEGO SZWADERKI  
SPÓŁKA Z O.O.**

**„Spotkać prawdziwego przyjaciela to poczuć się bezpiecznie i mieć śmiałość przy takiej osobie być po prostu sobą.”**

(Frank Crane)

Jak niezapomniane bywają wspomnienia, tak nieprzemijające są więzy przyjaźni. Niegdyś zadzierzgnięte, może potem rozluźnione, powracają nawet po wielu latach. Często mocniejsze i trwalsze.

W niniejszym artykule wzmiankuję tylko o przyjaźni. Sam tekst jest skromnym spojrzeniem na wybrane utwory poetyckie uznanego w literackim środowisku poety, Jana Piotra Grabowskiego z Gdańska, przyjaciela Jerzego Tytza, znanej i cenionej w olsztyńskiej społeczności osoby. Obydwu panów łączą silne więzy przyjaźni z dawnych lat młodości.

## Moja garstka słów o poezji Jana Piotra Grabowskiego

Garstka słów tylko – w porównaniu z wypowiedziami wybitnych krytyków i historyków polskiej literatury – będzie osobistym podejściem czytelniczki, którą zafascynowały wiersze wybitnego gdańskiego poety. O swojej „przygarści słów” napisał w utworze o długim tytule „**Zostawiam – jak z rodzinnego ogrodu latem dojrzałe maliny – przygarść słów.**”

*Zanurzony w przeszłości – mając przed sobą  
coraz mniej przyszłości – staram się uchwycić  
„teraz”. Ach, zapisać. Zapisać? Zapisać „teraz”.  
Zapisane nie umknie, ale łatwo je zapomnieć.*

*Zapisuję zatem, zdając sobie sprawę, że ktoś,  
kiedyś, zapewne przypadkiem, sięgnie po te  
słowa. /Jak ja odkrywam wiersze „lakistów”/.  
Może o mnie wspomni: że pisałem, że byłem.  
Że i ja zostawiam – jak z rodzinnego ogrodu,  
latem dojrzałe maliny – przygarść słów. Lub  
jeszcze komuś zapachną tym ogrodem albo  
przynajmniej poprawią mu na chwilę nastrój.*

Rzeczownik „przygarść” z dawnej polszczyzny zyskuje w treści fragmentu utworu dodatkowy walor, mianowicie jest metaforą poetycką, rozumianą jako niewielka ilość słów dobrych i szczerze wypowiedzianych, może przynieść radość innej osobie. Czyni ją niejednokrotnie szczęśliwą. Już samo odkrywanie i czytanie wierszy „lakistów” (od nazwiska poety Lucky Persona) jest szczęśliwym zdarzeniem.



**Jan Grabowski i Jerzy Tytż na jednym ze spotkań autorskich (koniec lat 90-tych)**

fot. prywatne zbiory J. Tytż



**Jan Grabowski** fot. prywatne zbiory J. Tytż

Z wielu używanych przez dawnych pisarzy wyrazów poeta wybrał m.in. „przeciwzmiernych” i „rozświt”. Pierwszy opisuje rzadko spotykane zjawisko zbiegających się po przeciwnej stronie nieba promieni wschodzącego lub zachodzącego słońca.

### O, wybrać się w podróż ponad... przeciwzmiernych

*Cicho – niepostrzeżenie... jak zawsze przyszedł październik.  
Nie było fanfar na jego powitanie, nikt też nie żegnał wrzesnia.  
Ot, wrzesień – przeminął. Tak jak lato, którego nie było. A te  
kilka dni – spod zwrotnika – z upałem? Ale to miało być lato?*

*Tymczasem przed wschodem słońca, gdy w okno na zachód  
spojrzałem, piękne zjawisko dostrzegłem... przeciwzmiernych.  
To pas Wenus – różowawy – „się palił”, potem bladł, aż znikł.  
/.../*

*Kiedy to zjawisko obserwowałem, dostrzegłem jak ktoś – jeden,  
drugi, trzeci – gdzieś szedł, śpieszył się dokądś. Do pracy, do  
swoich biegł spraw? Czy też chciał dogonić... przeciwzmiernych?  
/.../*

Drugi z wymienionych wyrazów to rzeczownik „rozświt”, wpisujący się w wielkie zaciekawienie zjawiskami przyrodniczymi człowieka, który pisze i myśli PRZYRODĄ. Ukochał bowiem krajobrazy mu bliskie, ulubione miejsca, często odwiedzane: miasta, pobliskie okolice z pięknymi jeziorami i te, które zawsze będzie wspominał. Malowane słowem rozświetlającym i umuzykalniającym tworzone obrazy natury. Niosące radość, przybliżające PIĘKNO.

### Zastają cię o poranku...

*Zastają cię o poranku już o tak wczesnej porze.  
I jakże to: czy aby cię powitać miałbym  
w ogóle nie kłaść się spać? Powinienem  
cię wyglądać już – może – od... zmierzchu?*

*Miałbym czekać na ciebie, obserwować  
- przez tę noc lipcową – jaśniejące niebo:  
czy już się przemieniasz w brzask rozświtu,  
czy jeszcze trwasz blaskiem wczorajszego dnia?*

*O jakiej to porze powinienem wstać  
by cię w całej twej niepowtarzalności zastać?  
/.../  
Warto było czekać, bo cud rozświtu odkrywasz  
/.../*

- Czytając podtytuł wiersza „Antrakt” / Zasluchany w listopada przedzimowe largo/, czuję się zaproszona na poetyckie magiczne przedstawienie teatralne. W jego przerwach – antraktach – słuchać będę – opisanych w utworze – epizodów instrumentalnych.

### Antrakt

(Albo: Zasluchany w listopada przedzimowe largo)

Śpi wszystko... A może tylko drzemie?  
A może wyczekuje? Lecz na kogo, na co?  
Na tę prawdziwą – po przymrozkach – zimę  
aż cała przestrzeń zagra grudniowym vivace?

A może również i na mnie tutaj wszystko czeka?  
Abym przybywając w ten dzień i w to miejsce  
zastał jak śpi jezioro i las, cała przestrzeń? Bo ciszę  
snu niemal dotykalnie wszędzie można dostrzec.

Zupełnie jakby po części jesiennej koncertu  
nastąpił przedzimowy antrakt. Bo nie słychać  
nawet pod stopą liści i głosu ani jednego ptaka.  
Ryby po chłodach także już odpłynęły na głębię.

Lecz ten sen, to wyczekiwanie,  
ten listopadowy antrakt to jest tylko pozór.  
Bo oto znad jeziornej, jaśniejącej przestrzeni,  
Sponad drzew przybrzeżnych, z ich wnętrza:

zewsząd można usłyszeć powolną, uroczystą  
melodię tego dnia, miejsca, tej chwili. I ja jestem  
razem z nimi. Prawie niewidoczny, lecz obecny.  
Zasluchany w listopada przedzimowe largo.

Tom poezji Jana P. Grabowskiego „Srebrne adagio” sugeruje nawiązania twórcy wierszy do świata muzyki i malarstwa, a tym samym potwierdza nierozzerwalną łączność sztuk. Poeta więc mówi – w utworze poetyckim „Świat jest symfonią”:

Czasami zdarza mi się, że pejzaż słyszę  
tak, jak gdyby ktoś stamtąd na oboju grał.  
/.../  
Ależ cisza, nic się przecież tu  
nie dzieje, jesteś głuchy, a słyszysz ciszę  
- ktoś wtedy dorzuca, chociaż słyszę tyle,  
ile trzeba i widzę, ile chciałbym ujrzeć.

Symfonia dźwięków dopiero się rozwija, kiedy poeta – dyrygent włącza do wspaniałego koncertu muzycznego inne instrumenty. Wówczas w owej „nadjeziornej symfonii”, wiatr na dwu, trzech fletach się dołącza”.

I co chce mi wyśpiewać, że z czekania  
na szczupaka /.../ nic dzisiaj nie będzie?  
Trzciny mimo to nucą – swym harficznym  
graniem – „rzuć tu błyskę”, „zarzuć nieco  
dalej...  
/.../  
oto skrzypce się odzywają. Oto i altówki  
słyszą, oto las tonem wiolonczeli ożywa.  
A zza jeziora bęben głośnej burzy dudni,  
jeszcze kilka rzutów, może „coś się złowi

W wielu swoich utworach poeta wynosi ponad sprawy codzienności wycucie wrażliwości człowieka wobec tego, co mieści się w pojęciu PIĘKNA.

### Spotkanie

(Albo: Koncert wiosny)

Tylko Ty i ja. Tylko ja i Ty,  
Któryś tu mnie przywiódł  
- na słoneczną polanę –  
na pierwszy koncert wiosny.

Tylko Ty i ja. Sam na sam.  
Zagubiony gdzieś na skraju boru?  
Wśród strzelistych świerków,  
pod ich ciemną ciszą sięgającą nieba?

Zagubiony? Odnaleziony raczej.  
Na pewno odnaleziony przez Ciebie.  
I nareszcie sam na sam. Z Tobą.  
W widzialności stworzonego świata.

Który dla kogo tu trwa? Dla mnie?  
Tylko dla mnie? A może dla wszystkich,  
którzy także będą mogli tu przybyć  
aby Ciebie doznać, zobaczyć, posłuchać?

Pierwszy koncert wiosny: ptaków,  
które słychać już ze wszystkich stron,  
lecz i całej widzialnej przestrzeni.  
Spotkałem ją – i Ciebie – na leśnej polanie.

Wiersz poprzedzony mottem: „Więc chodźmy! Ku otwartej przestrzeni.  
I tam odnajdźmy siebie, choćby ten cel był odległy”, określeń jako umuzycznioną i uduchowioną zarazem relację między lirycznym „ja” a uosobioną wiosną. Jest wyrażonym doznaniem metafizycznym, również doznaniem obecności Boga, dla którego ów koncert może być wyrazem wdzięczności.

Kolejny taki sam dzień może się nie powtórzyć, dlatego w innym utworze poeta napisze: „Nie przesypijcie dnia. I już więcej / nie przesypijcie piękna. Nie przesypijcie / życia. O zbudźcie się jeszcze przed świtem / kiedy wszędzie noc ciemna trwa” (z wiersza „Nie przesypijcie dnia”).

Dokończenie myśli z przytoczonych fragmentów odnajduję zarówno w wierszu „Wielkie piękno”, jak i w zachwycającym liryku „Biały kwiat”. Obydwa utwory mogą posłużyć za dobitne exemplum bogactwa myśli przekazanych poetyckim językiem na temat PIĘKNA w otaczającej człowieka rzeczywistości, PIĘKNA zawartego w jego świecie rozumnego patrzenia, działania i odczuwania, które to wynika z ukształtowanego wnętrza duchowego każdej ludzkiej osoby. Poeta pisze:

Wielkie piękno to wcale nie... Wielkie piękno  
Sorrentino, lecz Osiem i pół, Słodkie życie i  
Amarcord Federico Felliniego. Wielkie piękno  
to majowy zapach deszczu. Wielkie piękno to...

po majowym deszczu – kałuże, w których miasto  
przygląda się swojej urodzie. Wielkie piękno to  
i sopran Jackie Evancho...

/.../  
Kolekcjonuj każdy dzień majowy  
A przecież i do kolekcji i czerwiec warto włączyć...

Pozwolę sobie dopowiedzieć: lipiec również, bo właśnie w tych miesiącach można się przekonać, że „na co dzień wielkie piękno / to także niepowtarzalny zapach rzepaku”.

Jego odmiany tworzą niesamowite pejzaże na rozległych połaciach pól.

Odczucie piękna na co dzień... Wizualne i sensoryczne... Jakże blisko! Żywe i fascynujące! Poeta powie, iż jest to jeden z obrazów „wiecznej codzienności” (cytat z wiersza „Z powściągliwą nonszalancją”), a ową codziennością mogą być powroty, samotne lub we dwoje do miejsc szczególnie ulubionych. A może w szczególnej scenarii?

I nie pozostawało mi już nic innego, jak wieczorem wyjść i  
powitać – także z powściągliwą nonszalancją? –  
późny Księżyc. I wtedy jeszcze kilka chwil zostałem  
w rozbielonej przestrzeni – światła, nocy, wody.  
Powracam. Znowu Tam powracam. Na brzeg jeziora.

Przyciągające pięknem ukochane przestrzenie... Najbliższe pociechy Osoby... Białe jaśminy w czerwcu przywołują postać Matki. Pochodziła z Kresów, chwile spędzane z NIA to rozmowy niezwykle:

Bo nie rozmawiamy i o szekspirowskim paradoksie,  
że człowiek i świat jest wielki i zarazem iluzoryczny i marny. Ona to wie. ►

► *I jest taka chwila, gdy o jaśminach na Kresach mówi. O przegadanych często nocach do białych jaśminowych świtów. A przecież i u nas na Poznańskiej także rosły jaśminy. Ach, te białe kwiaty, jakież to powab mają, aby nas Tam przenieść.” /.../*  
*Myszę o matce wieczorem, myślę i rano. Przypominam – w różnych sytuacjach: że tak by powiedziała, a tak zrobiła. Bo te dni są – jak to z matką – niewysłowione.*

Powracam z lubością do pięknego wyrażenia „wieczna codzienność...”. Bo w niej kryją się zarówno radość, jak i ból. Wiersze Jana P. Grabowskiego poświęcone Żonie, pełne są uczucia miłości, odkrywanej jako wzajemna. Jest wyrazem długotrwałego przywiązania, wszak życie – według poety – to „niemal niematerialny, jak tchnienie lekki, jak malowany światłem jedwab”.

Czterowiersze z cyklu zatytułowanego „Kwartyny poszpitalne” uzmysławiają istotę wartości nadrzędnych, szczególnie w chwilach zagrożenia życia bliskiej osoby.

#### **Kwartyny poszpitalne** **Część pierwsza** **Z czułością, więcej niż z czułością**

*Chciałbym ci więcej niż czułość ofiarować,  
gdy się z tobą witam, i gdy żegnam się z tobą.  
I także wtedy, gdy do ciebie krętą drogą jadę,  
na wskroś zieleni, przez krajobraz kaszubski.*

*Niepostrzeżenie minął czerwiec i nastal  
już wszędzie lipiec. A jego ciemne zielenie  
i łagodne wzgórza w złotym kurzu Słońca  
chciałbym przywieźć tobie. Z czułością*

*więcej niż z czułością. Abyś zamiast zieleni  
szpitalnej, zielen lipca wokół siebie miała.  
A te wszystkie barwy, wonie i lipca „rozkwity”,  
które zapamiętać zdołam – krętą drogą jadąc –*

*chciałbym – z czułością, więcej niż z czułością –  
przywieźć tobie. Zapewne mnie poprzedzą  
z wiadomością, że jadę – nie uznaję przecież  
żadnych, także krętych, dróg – jaskółki i wiatr.*

*Śłuchaj zatem wiatru. Śłuchaj, wyglądaj jaskółek.  
Nawet chmury mogą być szybciej ode mnie.  
Ale ja więcej niż z czułością już do ciebie jadę i  
- niby bukiet kwiatów – świat lipca ci wiozę.*

Poezję Jana P. Grabowskiego charakteryzuje liryczność wypowiedzi poetyckiej oraz zaduma nad sensem życia.

Z wdzięcznością odbieram ulubione przeze mnie – długie, bogate w treści frazy wiersza, które dają większe możliwości tworzenia szerokiej panoramy słownych obrazów poetyckich.

**ALICJA CHRZANOWSKA**  
Olsztynek 11.05.2023 r.

#### **Objaśnienia:**

Wszystkie cytaty pochodzą z następujących tomów poezji Jana P. Grabowskiego: „Srebrne adagio” (wyd. 2010 r.), „W czerni i w bieli” (wyd. 2015 r.).

#### **Podziękowanie**

*Dziękuję p. Jerzemu Tytowi za udostępnienie mi powyższych tomów pięknej poezji swego Przyjaciela. I wysłuchania recytacji Ignacego Gogolewskiego z płyty CD dołączonej do zbioru „Srebrne adagio”.*

A.Ch.

## Wiadomości z

# Uniwersytetu Trzeciego Wieku



#### **Kolejna wizyta w olsztyńskim teatrze**

„Czyż nie dobija się koni” – to najnowszy spektakl wystawiony na deskach Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie, w którym 25 marca uczestniczyli Słuchacze UTW w Olsztynku.

#### **Koncert w Filharmonii**

Kolejny już raz seniorzy z Olsztyńka wysłuchali „Koncertu we współpracy z XI Ogólnopolskim Konkursem Wokalnym w Mławie”.

Za pulpitem dyrygenckim stanął znany wszystkim melomanom Piotr Sułkowski i poprowadził Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, która towarzyszyła finalistom Konkursu Wokalnego Mława 2023, a koncert prowadziła Magdalena Bujewicz-Mydlak.



Słuchaczki Uniwersytetu Trzeciego Wieku podczas wycieczki do Elbląga / fot. UTW Olsztynek

Młodzi wykonawcy (uczniowie szkół muzycznych i studenci uczelni muzycznych) wykonali arie z największych dzieł muzyki operowej.

Uczestnicy wyjazdów na koncerty do filharmonii doceniają korzyści płynące ze słuchania muzyki, która po-

zwala im się odprężyć, wprawić w dobry, błogi nastrój i pozbyć stresu. Dlatego zawsze czekają z niecierpliwością na kolejną muzyczną ucztę.

#### **Wycieczka do Elbląga**

13 maja odbyła się jednodniowa wycieczka do Elblą-

ga, w której wzięła udział 20 – osobowa grupa członków UTW.

Zwiedzanie tego miasta z przewodnikiem zaczęliśmy od Starego Rynku, którego zabytkowy układ ulic pozostaje niezmienny od okresu średniowiecza. Następnie skierowaliśmy się do XIII

wiecznej Katedry pw. św. Mikołaja (wieża dzwonnicza ma wysokość 97 m). Po zwiedzaniu Katedry skierowaliśmy się na Ścieżkę Kościelną (jest to wąskie przejście między kamieniami).

Potem zwiedzaliśmy Dawny Zespół Szpitalny pw. św. Ducha. Obecnie mieści się tu siedziba biblioteki. Następnie doszliśmy do dziedzińca Muzeum Archeologiczno – Historycznego. Wracając na Stary Rynek doszliśmy do Bramy Targowej (dziś pełni ona rolę punktu widokowego).

Następnie mieliśmy przyjemność udać się do teatru im. A. Sewruka i wziąć udział w spektaklu „Skrzypek na dachu” w reż. Artura Hofmana. Właśnie mija 40 lat od polskiej prapremiery tego kultowego musicalu. Zachwyciły nas wspaniałe teksty, bogata choreografia i doskonala muzyka. Spektakl ►

► ten to głośna muzyczna adaptacja powieści ukraińskiego pisarza żydowskiego pochodzenia przedstawiająca prawdziwe losy ubogiego mleczarza i jego rodziny.

### „Psychologia pozytywna jako sposób na poprawę kondycji psychicznej seniorów”

19 maja grupa członków naszego UTW wzięła udział w wykładzie dr Katarzyny Białobrzesckiej. Temat wykładu „Psychologia pozytywna jako sposób na poprawę kondycji psychicznej seniorów”. Wykład odbył się w ramach realizacji zadania ze środków budżetu Gminy Olsztynek.

Psychologia pozytywna powiązana jest z filozofią szczęścia, należy do młodych dyscyplin nauki, kolebką są Stany Zjednoczone. Mówi ona o nastawieniu proaktywnym i konstruktywnym poprzez zasoby osobiste i społeczne



Wykład „Świat Mikołaja Kopernika” w Kinie „Grunwald” / fot. UTW Olsztynek

jednostki ukształtowane we wszystkich poprzednich okresach życia. Nauka bada ludzi pozytywnie nastawionych do życia, takich, którzy są otwarci na nowości, aktywni, kreatywni, odważni, rozwijają i pielęgnują relacje społeczne. Podejmowanie różnych rodzajów aktywności seniora może być w dużym stopniu ułatwione przez otoczenie. W przeżywaniu

dobrostanu podstawą jest zdrowie, poczucie bezpieczeństwa socjalnego. Ważne są proporcje i aspiracje w dążeniu do osiągnięcia celów życiowych. Na model szczęścia duży wpływ mają czynniki genetyczne, cechy osobowości, środowisko domowe. Ważne jest jednak podejmowanie w życiu działań, które będą nas rozwijać, wzbogacać i doskonalić.

Utrzymywanie bliskich przyjaźni i znajomości zwiększa poczucie szczęścia i dobrostanu. Koncentrujemy się na swoich zasobach, a nie na deficytach, na tym jak można twórczo radzić sobie z przeciwnościami i pojawiającymi się problemami. Ważne jest zatem dostrzeganie pozytywnych stron naszego życia.

### Wykład „Świat Mikołaja Kopernika”

W tym roku obchodzimy 550 rocznicę przyjścia na świat wielkiego astronoma, a także 480 rocznicę jego śmierci. Podczas wykładu w olsztyńskim kinie „Grunwald” profesor Achremczyk ciekawie opowiedział nam o dzieciństwie Kopernika, a także całej ścieżce edukacyjnej przyszłego astronoma.

W 1510 roku osiedlił się we Fromborku, gdzie zbudował wieżę do obserwacji gwiazd. Podważył twierdzenie Ptolemeusza, Ziemia jest nieruchoma. Opracował koncepcję Układu Słonecznego i model heliocentryczny budowy świata. Zmarł w 1543 roku w wieku 70 lat.

Wykład finansowany ze środków budżetu gminy w ramach umowy pomiędzy Gminą Olsztynek i UTW w Olsztyńku.

UTW OLSZTYNEK

## Warsztaty Terapii Zajęciowej w Olsztyńku

### Z książką za pan brat

Marcin Kwiatkowski, to kolejny uczestnik Warsztatów Terapii Zajęciowej w Olsztyńku, który aktywnie rozwija swoje zainteresowania i umiejętności poprzez udział w praktykach zawodowych w naszej lokalnej społeczności.

Marcin zdecydował się na zajęcia w bibliotece szkolnej tutejszego Liceum Ogólnokształcącego im. Jacka Kaczmarskiego, należącego do Zespołu Szkół im. K. C. Mrongowiusza w Olsztyńku.

Tam raz w tygodniu realizuje się w procesie rehabilitacji społeczno-zawodowej. Na co dzień, w warsztatach, jest uczestnikiem pracowni komputerowo-fotograficznej, co przekłada się na praktyki, gdzie wymagana jest znajomość obsługi komputera. Jednak, jak sam stwierdza, najważniejsi są dla niego ludzie.



Marcin Kwiatkowski w bibliotece / fot. Szymon Nyga

- Dzięki praktykom mam możliwość funkcjonowania w gronie młodzieży. To jest dla mnie swego rodzaju terapia. Podejrzewam, że dla uczniów również. Poprzez spotkania, uczymy się wzajemnej akceptacji i tolerancji – opowiada Marcin.

- Kiedy do biblioteki przychodzą uczniowie, wypożyczam im książki, których w danym momencie potrzebują, a te, które akurat oddają odbieram i włączam do księgozbioru. Poznają działanie programu do obsługi czytelników MOL Net+.

Uczniowie przychodzą do biblioteki nie tylko po lektury. Wiele osób szuka książek młodzieżowych, dyskutują o nich. Wpadają tu na szachy, na zajęcia plastyczne lub po prostu porozmawiać. Nie ukrywam, że jestem bardzo zadowolony z praktyk. Mam tu na myśli zarówno ich tematykę, jak i formę. Oprócz obsługi czytelników, wykonuję prace związane z opracowaniem nowych zbiorów. W miarę swoich możliwości, pomagałem przy organizacji wystawy poświęconej Mikołajowi Kopernikowi i ekspozycji zakładek do książek. Uczestniczyłem też w lekcjach językowych z „Angielskim Dżentelmenem”, które odbywały się w bibliotece. Nie sądziłem, że w bibliotece szkolnej jest taka różnorodność zajęć.

- Opiekunką i koordynatorką praktyki jest nauczycielka-bibliotekarka, Pani Dorota Walter-Obrębska. Jest to osoba z dużym doświadczeniem, mająca dobry kontakt z młodzieżą. Organizuje moje stanowisko pracy i wspiera mnie we wszystkich

działaniach, zawsze dba o miłą atmosferę podczas zajęć – stwierdza

- Mnie, jako osobie, udział w tych zajęciach daje ogromne poczucie satysfakcji. Czuję, że dzięki temu się spełniam i jestem potrzebny. To z kolei daje mi siłę i energię do działania. W końcu całe życie jest jeszcze przede mną – zaznacza.

- Przy tej okazji chciałbym serdecznie podziękować również Pani Dyrektor Ewie Orłowskiej, za to, że jest otwarta na współpracę z Warsztatami Terapii Zajęciowej i umożliwiła mi odbycie praktyki w szkole.

- Czas spędzony na praktyce, to dla mnie coś więcej niż tylko wykonana praca czy zdobycie nowych umiejętności. Przebywanie wśród ludzi w przyjaznej atmosferze jest bezcenne. Serdecznie zachęcałbym i innych do korzystania z tego typu form aktywności zawodowej – podsumowuje Marcin.

SZYMON NYGA

## Nie tylko lektura

### Jarmark Wielkanocny

Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynku, jak co roku, brała udział w Jarmarku Wielkanocnym, który odbył się w pięknych okolicznościach przyrody w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku. Zainteresowanie było ogromne. Na przygotowanym przez nas stanowisku znajdowały się półprodukty, z których wykonaliśmy około 200 palm wielkanocnych.

### Konkursy!

Jest nam bardzo miło, że pracownicy naszej biblioteki są zapraszani do zasiadania w zacnym gronie Jury. Na przełomie kwietnia i maja oceniliśmy występy dzieci w 4 konkursach recytatorskich: „Wesołe wierszyki”, „Wiersze Doroty Gellner” „Spotkania z Poezją” i „Zaczarowany świat poezji” oraz w konkursie muzycznym „Co nam w duszy gra”. Organizatorom gratulujemy i dziękujemy za zaproszenia, licząc na dalszą owocną współpracę.

### Lekcje biblioteczne

Na przełomie kwietnia i maja nasza biblioteka zapraszała na lekcje, warsztaty i zajęcia tematyczne, w których wzięło udział 146 uczestników z olsztyneckich szkół i przedszkoli oraz grupa

z Gryzlin. Lekcje o wiosnie i warsztaty manualne, na których dzieci wykonywały własne prace szczególnie podobały się naszym uczestnikom.

### Tydzień Bibliotek

W tym roku obchody Tygodnia Bibliotek przypadły na okres od 8 do 15 maja.

Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynku przygotowała dla swoich czytelników masę wydarzeń i warsztatów mających na celu promowanie czytelnictwa i spędzenie czasu wolnego w bibliotece.

W poniedziałek zaprosiliśmy najmłodszych na **teatrzyk dla dzieci "Sówka mądra główka" w wykonaniu teatru DUET z Krakowa**. Spektakl, którego głównym bohaterem była Sowa, wzbudzał salwy śmiechu. Przedszkolaki i uczniowie mogli aktywnie uczestniczyć w przedstawieniu, śpiewając i tańcząc razem z aktorami.

Tego samego dnia zorganizowaliśmy także dla naszych czytelników **warsztaty z modelowania balonów**. Dzieci nauczyły się jak poprawnie skręcać balony, aby wyczarować z nich zwierzątka.

We wtorek, 9 maja, zaprosiliśmy uczniów ze Szkoły



II Gminne czytanie „Pod lipą” / fot. MBP Olsztynek



Dogoterapia w Klubie Malucha z Paną Emilią Łojewską i suczką Koko / fot. MBP Olsztynek

Podstawowej SPSK im. św. Jana Pawła II na **Bibliospacer nad jezioro Jemiolowskie w Olsztynku**. Zajęcia edukacyjno-rekreacyjne w terenie poszerzyły wiedzę uczestników, którzy na chwilę zamienili się w ornitologów i dendrologów. Bibliospacer zakończyliśmy wspólnym posiłkiem, czyli kiełbaskami upieczonymi nad ogniskiem.

We wtorkowe popołudnie w bibliotece odbyło się **spotkanie pod hasłem "Uroda = zdrowie wewnętrzne"**. Tego typu inicjatywy są nie tylko doskonałą okazją do zdobywania wiedzy na temat urody, zdrowia i rozwoju, ale również do nawiązywania nowych znajomości i dzielenia się doświadczeniami z innymi osobami, które mają podobne cele. Akcję przygotowały wspólnie Agata Wilczek - Kosmetyczka Olsztynek, Hanna Cieśla i Joanna Rybacka-Barisic -

SEN Stowarzyszenie Edukacji Nieformalnej.

W środę naszym najmłodszym czytelnikom z Klubu Malucha zaproponowaliśmy **zajęcia terapeutyczno-edukacyjne**. Tego dnia bibliotekę odwiedziła Pani Emilia Łojewska ze swoją suczką Koko. Jest ona psem terapeutą od czterech pokoleń. Dzieciom bardzo spodobały się zajęcia z czworonogiem. Chętnie przytulały się do niego, a przy okazji uczyły wielu czynności manualnych i usprawniały pracę rąk.

W czwartek, 11 maja, odbyło się **II Gminne czytanie „Pod lipą”**. Na placu przed Salonem Wystawowym Muzeum Budownictwa Ludowego uczniowie szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych gminy Olsztynek zaprezentowali wybrane fragmenty utworów literackich. To czytelnice wydarzenia odbyły się dzięki

współpracy z bibliotekami SP nr 1 im. Noblistów Polskich w Olsztynku, SP nr 2 im. rtm. Witolda Pileckiego w Olsztynku oraz Zespołu Szkół im. K. C. Mrongowiusza w Olsztynku.

Na zakończenie Tygodnia bibliotek przygotowaliśmy **Nockę w Bibliotece pt. „Tajemnica Kopernika”**. Mikołaj Kopernik człowiek o wielu talentach, był dla nas inspiracją do kreatywnego działania, poszerzenia wiedzy z astronomii i poznania pracy na astrolabium (pradawnego przyrządu astronomicznego). Podczas nocki była również muzyka i karaoke, budowanie rakiety kosmicznej oraz rozszyfrowywane listy zapisane kosmicznymi runami. Zapomnieliśmy o spaniu! Humor nas nie opuszczał. Było dużo śmiechu, dobrej zabawy i nocne podjadanie. To było mocne zakończenie Tygodnia Bibliotek!



fot. MBP Olsztynek

Nocka w Bibliotece pt. „Tajemnica Kopernika”



## ► Współpraca z Dziennym Domem Senior +

19 maja mieliśmy przyjemność współorganizować poranek literacki pod hasłem „I żeby czyjaś dusza mogła się rozwinąć”. Spotkanie w Dziennym Domu Senior + zorganizowane zostało z inicjatywy olsztyńskich sympatyków poezji. Motywem przewodnim były wiersze Janiny Dobrowolskiej – poetki z Berlina z tytułem Honorowy Obywatel Olsztynka. Dziękujemy wszystkim za atmosferę, którą stworzyliśmy razem. Mamy nadzieję, że będziemy mieli jeszcze wiele okazji do inspirowania się nawzajem i rozwijania pasji do poezji.

## Maj miesiącem szkoleń

Koleżanka Jolanta Ponczkowska brała udział w dwóch szkoleniach zorganizowanych przez WBP w Olsztynie. Pierwsze z nich „Senior w cyfrowym świecie – jak zaprojektować i prowadzić zajęcia podnoszące kompetencje cyfrowe” odbyło się 25 maja. Podczas zajęć można było poznać proste i bezpłatne narzędzia cyfrowe do wykorzystania podczas zajęć z seniorami, porozmawiać o budowaniu relacji w procesie uczenia osób dojrzałych, podzielić się z uczestnikami swoim doświadczeniem i dobrymi praktykami.

Natomiast drugie szkolenie „(Nie)zwykle książki, czyli jak rozbudzić ciekawość i chęć czytania z wykorzystaniem książek interaktywnych wśród dzieci i młodzieży” odbyło się 29 maja. Podczas szkolenia poznaliśmy przykłady interaktyw-



Poranek literacki pt. „I żeby czyjaś dusza mogła się rozwinąć” / fot. MBP Olsztyniek



Spotkania autorskie z Wojciechem Kujawskim i Joanną Jax / fot. MBP Olsztyniek

nych książek dla różnych grup wiekowych (w szczególności dzieci i młodzieży) i wspólnie zaprojektowaliśmy działania do przeprowadzenia w bibliotece. Pomocne w tym są publikacje aktywizujące czytelnika, które już od dłuższego czasu krążą na rynku wydawniczym. Wykorzystują różnego rodzaju metody wchodzenia w interakcje tj. sprawne operowanie obrazem, a także media cyfrowe czy możliwość decy-

dowania o losach bohaterów. 30 maja nasza koleżanka Kamila Kupiec uczestniczyła w szkoleniu „Z młodzieżą czy dla młodzieży?”. Szkolenie poruszało tematy projektowania działań możliwych do realizacji w bibliotece. Opierało się na poznaniu metod pracy i poziomu uczestnictwa młodych ludzi w kulturze. Szkolenie zorganizowane było przez WBP w Olsztynie.

## Spotkania autorskie

25 kwietnia zaprosiliśmy naszych czytelników oraz wszystkich chętnych na spotkanie z Wojciechem Kujawskim. Odbyło się ono w Piwnicach Zamkowych, które od dawna udostępnia nam Zespół Szkół w Olsztynku. Pan Wojciech jest autorem ilustrowanych przewodników opowiadających o szlakach wodnych oraz wędrownych. Książki te są wspaniale ilustrowane. Odbiorcy mają okazję obejrzeć znane sobie miejsca na fo-

tografiach i widokówkach z dawnych lat. Autor jest ogromnym pasjonatem tego, co robi. Posiada wiedzę i duży księgozbiór, który pomaga mu w opracowywaniu swoich książek. Na spotkaniu opowiadał nam o swojej najnowszej książce, która powstała z okazji obchodów Roku Kopernikowskiego. Serdecznie zapraszamy do jej wypożyczenia.

Miesiąc później, 25 maja, zaprosiliśmy czytelników i wszystkich zainteresowanych na spotkanie z Joanną Jax, a właściwie Joanną Jakubczak. Autorka urodziła się i mieszka w Olsztynie. Pasjonuje się literaturą historyczną i biograficzną, której ogromny zbiór posiada prywatnie. Zawarte w nim informacje wykorzystuje w swojej pisarskiej pracy. Zadebiutowała w 2014 roku "Dziedzictwem von Becków", które zachwyciło zarówno recenzentów, jak i czytelników. Kolejne powieści: "Długa droga do

domu" (2015) i "Piętno von Becków" (2016) ugruntowały status Joanny Jax jako pisarki. Miłośnicy jej twórczości entuzjastycznie przyjęli książkę "Syn zakonnicy" (2018), a także cykle powieściowe - sześć tomów "Zemsty i przebaczenia" (2018) oraz trylogie "Zanim nadejdzie jutro" (2018, 2019), "Prawda zapisana w popiołach" (2019, 2020) i "Córka fałszerza" (2020). W 2022 ukazał się ostatni tom tetralogii "Duchy minionych lat". Lata 2020-2021 przyniosły czytelnikom cykl „Drugi brzeg. W 2022 roku pojawiła się na rynku księgarskim „Saga wołyńska” oraz pierwszy sensacyjny cykl pt. „W pogoni za nazistą”. W tym roku do rąk czytelników trafił pierwszy tom nowego cyklu „Na obcej ziemi”.

Joanna Jax jest Laureatką Wawrzynu - Literackiej Nagrody Warmii i Mazur za rok 2016 (nagroda czytelników).

Pani Joanna nawiązała z uczestnikami spotkania świetny kontakt. Opowiadała o swojej pracy twórczej z wielką swobodą. Zdradziła również kilka sekretów z życia prywatnego. Podzieliła się wrażeniami z różnych spotkań. Opowiedziała też o pasjach, jakie ma poza pisanie książek. Po spotkaniu można było kupić książki autorki i poprosić ją o autograf.

Spotkanie odbyło się dzięki działaniu przy naszej bibliotece Dyskusyjnego Klubu Książki. Działalność DKK finansowana jest z funduszy Instytutu Książki.

## Wkrótce:

- Nasza biblioteka tradycyjnie bierze udział w **Gminnych Dniach Rodziny**. Więcej w następnym numerze.

- **"CZARODZIEJE W ŚWIECIE MUGOLI" Gra miejska na motywach książek J.K. Rowling z serii "Harry Potter"**. Zapisy do 22 czerwca w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Olsztynku. Gra odbędzie się podczas tegorocznych Dni Olsztynka (25 czerwca, niedziela). Szczegóły i karty zgłoszenia na stronie internetowej biblioteki.



Teatrzyk dla dzieci. Teatr DUET z Krakowa

MBP OLSZTYNEK

# Miejski Dom Kultury w Olsztynku

**13 marca.** Gitarzyści z Miejskiego Domu Kultury w Olsztynku prezentowali swoje umiejętności na Ogólnopolskim Festiwalu Gitarowym „Kolaż Dźwięków”, organizowanym przez Dom Kultury w Morągu. Gratulujemy wszystkim naszym uczniom.

**17 marca.** W tym dniu odbył się IX Ogólnopolski Festiwal Twórczości Jacka Kaczmarskiego, organizowany przez Zespół Szkół im. K.C. Mrongowiusza. Mieliśmy przyjemność wesprzeć to wspaniałe wydarzenie artystycznie, merytorycznie i technicznie.

**21 marca.** Pracownicy MDK wraz ze swoimi podopiecznymi odwiedzili olsztyneckie szkoły i przedszkola, aby wspólnie powitać Wiosnę. Dodatkowo, w Szkole Podstawowej nr 2 nasze zespoły muzyczne i taneczne wystąpiły podczas specjalnie przygotowanych uroczystości z okazji Pierwszego Dnia Wiosny.

**27 marca.** Z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru gościliśmy w Przedszkolu Miejskim w Olsztynku. Dyrektor MDK, pani Katarzyna Wałuk, opowiadała o swoich doświadczeniach w reżyserowaniu sztuk teatralnych, o kostiumach i rekwizytach. Dziękujemy za zaproszenie.

**29 marca.** Pani Katarzyna Wałuk została zaproszona na obrady Młodzieżowej Rady Miejskiej w Olsztynku, których tematyka związana była między innymi z planowanymi kulturalnymi wydarzeniami w naszej gminie.

**1 kwietnia.** W tym dniu odbył się Olsztynecki Jarmark Wielkanocny. Miejski Dom Kultury jako współ-



organizator wydarzenia zapewnił program artystyczny. Oprócz ciekawych występów muzycznych, zawierał on liczne konkursy, gry i zabawy dla dzieci oraz dorosłych. Wydarzenie poprowadziła Katarzyna Wałuk, dyrektor MDK. Dodatkowo, pani Ela Obrębska poprowadziła warsztaty rękodzielnicze dla najmłodszych, które jak zawsze cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.

W tym dniu tancerze Sekcji Tańca Cooltura Miejskiego Domu Kultury

w Olsztynku wzięli udział w XIII Konkursie Tańca Nowoczesnego w Morągu. Jak zawsze stanęli na podium. Oto wyniki:

- 1 miejsce FREAKY SQUAD w kategorii debiuty formacje hip hop 16+
- 2 miejsce BANG BANG CREW w kategorii debiuty formacje hip hop 9-11 lat
- 1 miejsce STREETFLOW DANCE CREW w kategorii mini formacje hip hop
- 2 miejsce JULIA WILKANIEC

w kategorii debiuty hip hop solo 12-15 lat

2 miejsce KINGA LEWANDOWSKA w kategorii hip hop solo 16+

4 miejsce JULIA MANKÓW w kategorii hip hop solo 16+

Wszystkim tancerzom serdecznie gratulujemy.

**22 kwietnia.** Tego dnia odbył się V Przegląd Pieśni Religijnej. Miejski Dom Kultury reprezentowała Kornelia Zych, która zajęła 1 miejsce oraz zespół Tonacja, zdobywając wyróżnienie. Gratulujemy.

**25 kwietnia.** Tego dnia odbyły się XVIII Stawigudzkie Spotkania Wokalne KAMERTON 2023. Olsztynek reprezentowały wokalistki, które na co dzień uczą się śpiewu w Miejskim Domu Kultury w Olsztynku pod okiem pani Doroty Partyki. Oto wyniki:

Kategoria przedszkole - WYRÓŻNIENIA otrzymały Zuzia Kohler i Lilianka Żukowska.

Kategoria 1-3 - III MIEJSCE Lenka Ruszczyk

Kategoria 4-6 - I MIEJSCE Emilia Pokrzywnicka

Kategoria 7-8 - WYRÓŻNIENIE Agata Pastuszko

Serdecznie gratulujemy.

**30 kwietnia.** W tym dniu odbył się rockowo gadany stand up muzyczny w wykonaniu Tomasza Karolaka pod tytułem „50 i co?”. Miejski Dom Kultury zapewnił niezbędne wsparcie techniczno-organizacyjne.

**1 maja.** Rozpoczęła się Olsztynecka Majówka. O godzinie 10:00 wystartował rajd rowerowy, którego trasa prowadziła spod MDK w Olsztynku do Klubu HDK w Elgnowku. Na koniec dla uczestników ▶



► przygotowane było miejsce na ognisko.

W zabytkowej Wieży Ciśnień można było podziwiać wystawę prac sekcji plastycznej Uniwersytetu Trzeciego Wieku, prowadzonej przez Katarzynę Waluk. Wystawa została zorganizowana z okazji Roku Kopernikowskiego i zatytułowana była „Pod Wspólnym Niebem”.

**3 maja.** Gminne obchody Święta Konstytucji 3 Maja. MDK zapewnił wsparcie techniczne.

**19 maja.** Dyrektor MDK, pani Katarzyna Waluk, zorganizowała specjalny wykład dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku, którego tematem była „Psychologia pozytywna, jako sposób na poprawę kondycji psychicznej seniorów”. Wykładowcą była pani Katarzyna Białobrzaska, która na co dzień wykłada na UWM w Olsztynie. Dziękujemy za przyjęcie zaproszenia.

**21 maja.** Tancerze olsztyńskiej Sekcji Tańca Cooltura MDK Olsztynek wzięli udział w prestiżowym Ogólnopolskim Turnieju Tańca Nowoczesnego SOLO DUET 2023. Zdobyli podium aż 3 razy. Oto wyniki: 1 miejsce SQUAD +VAT w kategorii formacje hip hop 30+

3 miejsce NO FAKE GIRLS w kategorii open 30+

3 miejsce STREETFLOW DANCE CREW w kategorii mini formacje hip hop 14+

Serdecznie gratulujemy.

**26 maja.** W tym dniu odbyły się eliminacje gminne

i rejonowe w ramach XXXIX Wojewódzkiego Konkursu Recytatorskiego „Spotkania z Poezją” 2023. Gratulujemy wszystkim uczestnikom, dziękujemy jurorom oraz opiekunom za przygotowanie młodzieży. Zwycięzcy wezmą udział w eliminacjach wojewódzkich już 15 czerwca w Olsztynie, a są nimi: Witold Bąk w kategorii klasy I-III. Jeremi Słodownik w kategorii klasy IV-VI. Zofia Waśk w kategorii klasy VII-VIII.

**27 maja.** To był dzień pod hasłem taniec, bowiem odbyła się uroczysta Gala Zakończenia Sezonu Tanecznego 2022/2023. Podczas wydarzenia liczna publiczność mogła podziwiać występy wszystkich grup oraz solistów Sekcji Tańca Cooltura. Podczas Gali zostały wręczone nagrody za całoroczną działalność w 3 różnych kategoriach. Oto zwycięskie nazwiska: Talent – Iga Kenig, Motywacja – Amelia Świętoń, Zaangażowanie – Zuzanna Wysocka.

Na koniec na tancerzy czekała niespodzianka, czyli 7-piętrowy tort, przygotowany przez cukiernię „Magdalenka” – serdecznie dziękujemy!

#### Wkrótce:

- Uroczystości z okazji Dnia Dziecka.

- Obchody Dni Olsztyńka, podczas których wystąpią największe polskie gwiazdy: Kamil Bednarek, Jamal oraz zespół MIG.

**MDK OLSZTYNEK**



# CO WARTO ZWIEDZIĆ W OLSZTYNKU?

Na terenie miasta i gminy Olsztynek znajduje się wiele zabytków i atrakcji turystycznych, które są cennymi, ciekawymi i wartymi poznania obiektami. Do godnych polecenia należą przede wszystkim:

## ZAMEK

Zamek krzyżacki został zbudowany w połowie XIV wieku na niewielkim wzgórzu w miejscu dawnego pruskiego grodu. Przeprowadzone w 2006 roku badania archeologiczne wykazały, że dawniej była to potężna budowla, wzniesiona na planie kwadratu na wysokość trzech czy nawet czterech kondygnacji. Z dawnej zabudowy pozostało główne skrzydło północne oraz dobudowane na starych fundamentach skrzydło wschodnie. Zamek nieprzerwanie od 160 lat jest siedzibą szkół średnich.

## MURY MIEJSKIE

Zbudowane w pierwszej połowie XV wieku. Najlepiej zachowały się mury w ciągu północno-zachodnim. Oprócz murów i baszt fortyfikacje miejskie Olsztyńska posiadały dwie bramy: Nidzią (Polską) oraz Wysoką (Niemiecką). Obydwie bramy zostały rozebrane po wielkim pożarze w 1804 roku. Mury miejskie w Olsztyńku należą do najlepiej zachowanych tego typu obiektów na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego.

## MUZEUM BUDOWNICTWA LUDOWEGO - PARK ETNOGRAFICZNY

w Olsztyńku należy do jednych z najstarszych tego typu muzeów na wolnym powietrzu w Europie. Zlokalizowane jest w pięknym, zróżnicowanym krajobrazowo terenie, o powierzchni liczącej 77 ha. Aktualnie na 36 ha Parku Etnograficznego zgromadzonych zostało 80 obiektów małej i dużej architektury wiejskiej, głównie drewnianej z XIX wieku. Są to budynki mieszkalne i sakralne, zabudowania gospodarcze i przemysłowe. Obiekty pochodzą z terenów dawnych Prus Wschodnich. Dzisiaj ziemie te – Warmia, Mazury, Powiśle i Mała Litwa - należą do Polski, Litwy i Rosji (obwód kalininogradzki). Wyposażenie budynków stanowią zebrane po 1945 r. ekspozycje prezentujące tradycyjne metody pracy i obrzędy na wsi w XIX i XX wieku. Olsztyński skansen posiada ponad 14 tysięcy muzealiów ruchomych z zakresu materialnej kultury ludowej XIX i XX w. oraz współczesnej sztuki i rękodzieła ludowego, a także bogaty księgozbiór.

W struktury organizacyjne Muzeum wchodzi także Salon Wystawowy oraz Dom Mrongowiusza, znajdujące się w centrum miasta, gdzie organizowane są wystawy o różnorodnej tematyce.

**Zachęcamy do odwiedzin strony internetowej Muzeum, na której znajdują się wszystkie aktualne informacje: [www.muzeumolsztynek.pl](http://www.muzeumolsztynek.pl) Zapraszamy również na muzealny profil na FB i Instagramie!**



## KOŚCIÓŁ FARNY

Zbudowany w pierwszej połowie XIV wieku w stylu gotyckim. Świątynia była skromna, jednonawowa, kryta dachówką. Od strony zachodniej, przylegała wysoka wieża ze spiczastym dachem. Kościół, włączony w system murów miejskich, pełnił także funkcje obronne. Początkowo był to kościół katolicki, później w latach 1525-1945 ewangelicki. Po rekonstrukcji w 1977 roku pełni funkcję Salonu Wystawowego, należącego do struktur Muzeum Budownictwa Ludowego – Parku Etnograficznego w Olsztyńku.



## DOM MRONGOWIUSZA

Dom Mrongowiusza powstał w momencie, gdy mury przestały pełnić funkcję obronną, a mieszkańcy adaptowali znajdujące się w nich baszty na mieszkanie. W tym celu prostokątne baszty zamykano ścianą od strony miasta i przykrywano dwuspadowym dachem. Na odcinku północno-zachodnim średniowiecznych murów obronnych, blisko narożnika, usytuowana była prostokątna baszta, w której urządzono szkołę. Datę adaptacji budynku upamiętniono wyrytym na belce stropu napisem: *RENOVATUM AO 1684* oraz pod okapem dachu *ANNO 1684*. W XVIII w. budynek służył jako szkoła i jednocześnie mieszkanie nauczyciela – to w nim urodził się Krzysztof Celestyn Mrongowiusz. W roku 1894 władze miejskie wydzierżawiły ten budynek od parafii ewangelickiej z przeznaczeniem na szpital i przytułek dla starców, który funkcjonował tam jeszcze w okresie międzywojennym. Po roku 1945 budynek w baszcie użytkowany był na mieszkania. Z inicjatywy Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Pojezierze” w Olsztynie, w 1965 r. odsłonięto na budynku tablicę upamiętniającą miejsce urodzin Mrongowiusza. Budynek przejęło Muzeum Warmii i Mazur, które w roku 1985 przekazało obiekt Muzeum w Olsztyńku. Od tamtego czasu znajduje się w nim wystawa poświęcona K.C. Mrongowiuszowi.

## TANNENBERG-DENKMAL

Niemcy, na pamiątkę swego zwycięstwa w sierpniu 1914 roku, wzniesli monumentalną budowlę, a w jej środku pochowali dwudziestu nieznanymi żołnierzami poległymi w bitwie. Po śmierci Hindenburga, w jednej z wież zbudowano kryptę i tam złożono w sarkofagach ciało feldmarszałka i prezydenta Niemiec oraz jego małżonki. Specjalnym dekretem Hitler podniósł pomnik do rangi „Pomnika Chwały Rzeszy”, jako jedyne w Niemczech. Po II wojnie światowej mauzoleum to zostało zniszczone.

## RATUSZ

Po pożarze w 1685 roku odbudowa całkowicie spalonego starego ratusza trwała prawie 30 lat i została zakończona dopiero w 1714 roku. Po kolejnym pożarze miasta w 1804 roku ratusz odbudowano ponownie na dawnym miejscu. Przetrwał do 1914 roku, kiedy został spalony w trakcie bitwy i ostrzału artyleryjskiego. Do końca I wojny odbudowano zniszczone domy, wzniesiono również nowy ratusz.

W styczniu 1945 roku Sowieci zniszczyli większą część centrum Olsztyńska. Jednak ratusz, jakimś cudem, ocalał. Zachowany do dziś budynek, szczególnie od strony frontowej, wygląda okazale i reprezentacyjnie.

## OBÓZ JENIECKI STALAG I B HOHENSTEIN

Pomiędzy Królikowem a Sudwą, w 1939 roku, Niemcy zbudowali obóz dla jeńców wojennych – Stalag I B Hohenstein. Liczył on ponad 100 baraków, w każdym z nich trzymano od 350 do 500 jeńców. Ogółem zmarło lub zostało zamęczonych w nim ok. 55 tysięcy jeńców. Liczba ogromna, jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że nie był to obóz zagłady, a jedynie podległy Wehrmachtowi obóz dla jeńców wojennych.

**WIEŻA CIŚNIEŃ**

Jest niewątpliwie wyjątkowym zabytkiem, wybudowanym w 1906 roku w Olsztynku, który bardzo wyraźnie akcentuje się w krajobrazie miasta. Jej konstrukcja zawiera nowatorskie rozwiązanie architektoniczne z zachowaniem tradycyjnej bryły w kształcie grzybka. Wieża ma formę ośmiościanu. Zbiornik na wodę był pobudowany z czerwonej cegły i miał pojemność 150 m<sup>3</sup>. Kubatura całej wieży to 1500 m<sup>3</sup>, a wysokość 34 metry. Wieża ciśnień pozostała całkowicie wyłączona z eksploatacji w 1995 roku. Natomiast dnia 16 marca 2000 roku została wpisana do rejestru zabytków pod nr 4157. W 2019 roku zakończono prace remontowe i modernizacyjne, dzięki którym zabytek stał się kolejną atrakcją turystyczną Gminy Olsztynek.

**KOŚCIÓŁ  
NAJŚWIĘTSZEGO SERCA  
PANA JEZUSA**

Pierwszy kościół katolicki zbudowany ok. 1350 roku przejęli w okresie reformacji protestanci. W latach 1883-1888 proboszcz zbudował murowany kościół, sfinansowany głównie przez katolików z Warmii. Dnia 26 września 1888 roku biskup Andrzej Thiel dokonał konsekracji kościoła, który otrzymał wezwanie Najświętszego Serca Pana Jezusa i świętego Brunona. Ze skromnego wyposażenia na uwagę zasługują ambona, chrzcielnica, stacje drogi krzyżowej, ołtarze i figura św. Brunona.

**MULTIMEDIALNE MUZEUM OBOZU JENIECKIEGO  
STALAG IB I HISTORII OLSZTYNKA**

Obiekt, w którym, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii, prezentujemy historię obozu jenieckiego Stalag IB Hohenstein i gminy Olsztynek. Multimedialne prezentacje skomponowane z klasycznymi eksponatami, archiwalnymi fotografiami, mapami oraz oryginalnymi publikacjami, m.in. pamiętnikami, listami, skłaniają do refleksji i pozostają w pamięci odwiedzających.

W muzeum istnieją dwie główne sale. Pierwsza, poświęcona jest dziejom Olsztyńka oraz walorom turystycznym miasta i gminy. Przybliża historię tego ponad 655-letniego miasteczka, od czasów przebywających na tych terenach plemion pruskich. Poprzez multimedialne mapy miasta i gminy, muzeum przenosi zwiedzającego w zachwycający świat zabytków, zabudowań i okazów archeologicznych. Ponadto biografie zasłużonych podkreślają, jak istotna jest nauka, język, kultura i tradycja w życiu człowieka.

W dziale tym zaprezentowano również eksponaty wydobyte podczas badań archeologicznych przeprowadzonych w centrum miasta. Najcenniejszymi wykopaliskami są cztery tłoki pieczętno-początków dziejów miasta Olsztynek.

Druża sala rozpoczyna się historią I wojny światowej i jej skutków dla tego regionu. Wiele uwagi poświęcono bitwie pod Tannenbergiem, która odbyła się 28/29 sierpnia 1914 roku. Efektem tego było wybudowanie mauzoleum Tannenberg-Denkmal, które miało nadać bitwie rangę ogólnoniemieckiego zwycięstwa, a także specjalnym dekretem zostało nazwane „Pomnikiem Chwały Rzeszy”. Była to jedyna budowla o takim znaczeniu w całej Rzeszy. Druga sala upamiętnia przede wszystkim ofiary drugiego co do wielkości w Prusach Wschodnich, obozu jenieckiego Stalag IB Hohenstein, funkcjonującego w latach 1939-1945. Przez obóz przewinęło się ok. 400 tysięcy jeńców różnych narodowości. Najliczniejszą grupę stanowili Rosjanie, Francuzi, Polacy Włosi oraz Belgowie. W Stalagu IB Hohenstein zmarło ponad 55 tys. jeńców, których pochowano na cmentarzu w Sudwie. Po zakończeniu II wojny światowej przedstawiciele ambasad Francji, Belgii i Włoch, dokonali ekshumacji zwłok obywateli swoich państw. Podjęto decyzje o przewiezieniu ciał jeńców francuskich i belgijskich do tych państw. Natomiast jeńcy włoscy zostali pochowani na włoskim cmentarzu wojennym w Warszawie.

Obiekt ukazuje wygląd pomieszczeń baraku obozowego wraz z wyposażeniem. Umieszczone między rekwizytami gabloty zawierają eksponaty, m.in. nieśmiertelniki i inne identyfikatory, obuwie, naczynia codziennego użytku, środki czystości, narzędzia medyczne. Przez moment można doświadczyć pobytu w szeregu podczas apelu lub przeżyć nocny alarm obozowy. Kolejną ekspozycję poświęcono martyrologii obozowej, która to w wymowny sposób, poprzez relacje i wspomnienia byłych osadzonych podkreśla i uświadamia rozmiar tragedii oraz nieszczęść ludzi przebywających w Stalagu IB Hohenstein w całym okresie jego funkcjonowania. Multimedialne Muzeum Obozu Jenieckiego Stalag IB i Historii Olsztyńka, to lekcja historii, przywracająca pamięć o wydarzeniach, które działy się na przestrzeni wieków. Zabiera w miejsca chwały, pamięci i zadumy oraz przybliża sylwetki ludzi, których los na zawsze związał z tym miastem i regionem.

UM Olsztynek

**OLSZTYNEK**

Olsztynek, to gmina miejsko-wiejska, położona na terenie powiatu olsztyńskiego w województwie warmińsko-mazurskim. Przez miasto poprowadzona jest linia kolejowa Warszawa-Olsztyn, a także droga ekspresowa S7 Gdańsk-Warszawa, której odgałęzieniem jest droga nr 51 wiodąca do Olsztyńka. Obszar gminy wynosi 372 km<sup>2</sup> i znajduje się w niej 66 miejscowości. Największe wioski, to Waplewo, Płatyny, Królikowo, Mierki i Jemiołowo. Gminę, według danych na koniec czerwca 2021 roku, zamieszkiwało 13 597 osób, z czego 7 474 w samym mieście.

**HISTORIA**

Olsztynek powstał na dawnym terytorium pruskiego plemienia Sasinów. Ziemię tę, podbite przez zakon krzyżacki, zostały objęte akcją kolo-

nizacyjną dopiero w połowie XIV wieku. W 1359 roku Olsztynek otrzymał prawa miejskie od Winrycha von Kniprode i nazwę „Hohenstein” na cześć komtura Günthera von Hohenstein, który dokonał lokacji. Z Olsztyńkiem już od XIV wieku związana jest postać św. Piotra widniejąca również w herbie miasta. W 2011 roku Stolica Apostolska, dokumentem „Varmiensis”, zatwierdziła wybór Świętego Piotra na Patrona Olsztyńka.

**TURYSTYKA**

Wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz położenie gminy sprzyjają rozwojowi funkcji rekreacyjnej z szerokim wachlarzem usług. Gmina Olsztynek położona jest w obszarze tras turystycznych, a układ komunikacyjny włącza je w krajowy i europejski system dróg ekspresowych i autostrad. Przez Gminę Olsztynek przechodzą pasma szlaków tematycznych: Szlak Kopernikowski, Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej, Szlak Pętli Grunwaldzkiej i Gościnniec

Niborski. Atrakcją turystyczną terenu są wytyczone trasy: kajakowe (rzeki Marózka i Łyna), piesze i rowerowe (czerwona, czarna, niebieska, żółta i zielona - <https://szlaki.olsztynek.pl/>). Gmina Olsztynek, to kraina pełna smaków, w której wiele restauracji i producentów tradycyjnej żywności posiada certyfikat „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”. Atrakcyjna baza noclegowa, całoroczna oraz sezonowa, a także pola namiotowe i agroturystyka stanowią zaplecze dla obsługi turystów.

UM Olsztynek

**INFORMACJA TURYSTYCZNA**

11-015 Olsztynek, ul. Ratusz 1,  
tel. 089 519 54 77  
e-mail: [it@olsztynek.pl](mailto:it@olsztynek.pl)

[www.olsztynek.pl](http://www.olsztynek.pl)

# Krzyżówka nr 267

**NAGRODA**  
Karta podarunkowa  
o wartości **100 zł**  
do wykorzystania w drogeriach **Rossmann**



## Poziomo:

1) służy na jezdni, 5) być albo nie być dzbana, 9) państwo z jadłospisu, 10) straszy w pralni, 11) z Tacyta, 12) karty z torty, 13) podrywa harcerzy, 14) okręt podwodny, 15) ubranie przeznaczone do spalania, 16) uprawa z drugiej strony, 18) klatka z gwiazdą, 19) taniec o poranku, 21) pawiany wchodzą na ściany, 23) partyjna konkurencja, 24) nie siada, 25) akwen z grzywą, 26) odwrotność fartu, 27) jasnowidz na ekranie

## Pionowo:

1) bywa wietrzony, 2) skupienie na boisku, 3) odwracanie kota ogonem, 4) wydziwiają z wagą, 6) ostry kraj, 7) ścieg marynarski, 8) zarozumiałość szewca, 16) ma swoją kłęskę, 17) pociąg do wojska, 19) brat jasia, 20) rozbity zraz, 22) napój z wyrwy

Rozwiązania prosimy nadsyłać na kartkach pocztowych do 15 lipca 2023 r. na adres redakcji. Spośród prawidłowych rozwiązań wylosujemy nagrodę - **kartę podarunkową o wartości 100 zł do wykorzystania w drogeriach Rossmann**. Prawidłowym rozwiązaniem krzyżówki nr 266 było przysłowie polskie: *"Sam siebie nie przeskoczysz"*, nagrodę (kartę podarunkową) wylosowała **Anna Pietrzak**.

— autor krzyżówki: Wiesław Gąsiorowski —

Administratorem danych osobowych jest Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynie z siedzibą w Olsztynie (11-015) przy ul. Ratusz 1, tel. 89 519 27 12. Dane osobowe Uczestników krzyżówki będą przetwarzane w celu realizacji umowy przystąpienia do krzyżówki, jej prawidłowego przeprowadzenia i wydania przyznanych nagród. Podstawa prawna art. 6 ust. 1 lit. b) RODO. Dane przetwarzane będą przez lat 5. Każdej osobie, która podała dane przysługuje prawo żądania dostępu do danych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także prawo sprzeciwu wobec ich przetwarzania i wniesienia skargi do organu nadzorczego. Przekazanie danych jest dobrowolne. Lecz niezbędne do wzięcia udziału w krzyżówce.

1		2		3		4		5	6		7
	23				2			8			
						1					
9			7	19				10			8
				11							
12								13			
	3			14				6			
15								16		17	
				17				12		20	
					18						
19				20				21			22
4				23							15
				22				16			
24								25			
11											
						5				10	
26					27						
	21				18					13	

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23, utworzą rozwiązanie (przysłowie żydowskie):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

reklama

Zamieść ogłoszenie,  
reklamę w biuletynie  
**ALBO**



zgłoszenia  
w biurze redakcji:  
tel. 89 519 27 12,  
albo@olsztynek.pl

**USŁUGI POGRZEBOWE**

**ARKA**

**K.M. Zakrzewscy**  
rok założenia 1999

ul. Mickiewicza 13, 11-015 Olsztynek

tel. 0 89 519 34 10,

kom. 0 604 051 513 (całodobowy)

całodobowy przewóz zmarłych

Nasze wieloletnie doświadczenie pomoże godnie pochować bliskich.

- odbiór zmarłego z miejsca zgonu, przygotowanie zmarłego do pogrzebu
- obsługa uroczystości pogrzebowej, transport miejscowy i zamiejscowy
- transport zmarłego z zagranicy i za granicę, oraz załatwienie wszystkich formalności związanych z ich sprowadzeniem
- posiadamy w sprzedaży trumny, krzyże, tabliczki, wieńce, odzież dla zmarłych
  - omówienie oferowanych usług w domu klienta
  - kredytowanie pogrzebu
- leżanka klimatyzowana (zimne łóżko) przechowywanie zmarłego w domu
  - kremacja (spopielenie)

# Czekamy na Twoje INICJATYWY



Potrzebujesz pomocy przy projekcie?

Zadzwoń: 605 040 144

Napisz: obo@olsztynek.pl

Ważne daty:

**5** czerwca

Rozpoczęcie  
naboru  
wniosków

**14, 21, 28**  
czerwca

Warsztaty  
pisanía  
wniosków  
(Ratusz, sala nr 1  
w godz. 17<sup>00</sup>-18<sup>00</sup>)

**30** czerwca

Zakończenie  
naboru  
wniosków

Więcej informacji uzyskasz na stronie: [www.obo.olsztynek.pl](http://www.obo.olsztynek.pl)

## OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ TAŃCA SPORTOWEGO

# FOCUS 2023

o Puchar Burmistrza  
Olsztynka



**10** CZERWCA  
2023

Hala sportowa  
Szkoły Podstawowej  
nr 1 im. Noblistów  
Polskich w Olsztynku  
ul. Górna 5

bilet wstępu **30 PLN**

Mieszkańcy Olsztynka wstęp bezpłatny.  
Darmowe wejściówki do odbioru w Miejskim  
Domu Kultury w Olsztynku w godz. 8.00-20.00

Program turnieju: I blok 10.00 II blok 13.30 Gala 17.30



## Usługi Foto-Video

Dron Olsztynek Bartosz Zembrzusi

Zdjęcia i filmy z wykorzystaniem drona i kamery naziemnej



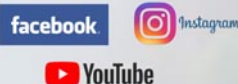
- Pamiątka ważnych okazji (ślub, urodziny, komunía święta, itp.)
- Zdjęcia powykonawcze
- Inspekcje trudnodostępnych miejsc
- Zdjęcia sferyczne, spacerów wirtualne



- Zdjęcia do ogłoszeń o sprzedaży/wynajmie
- Pomiary objętości, pomiary powierzchni
- Teledyski, reklamy
- Filmy i zdjęcia promocyjne



- Ocena zaawansowania prac na budowie
- Ortofotomapy, modele 3D
- Inspekcje upraw, szacowanie szkód lówieckich
- Oraz wiele innych



[dronOlsztynek@gmail.com](mailto:dronOlsztynek@gmail.com)  
600-339-750

**JEDNA SZKOŁA WIELE MOŻLIWOŚCI**

**CZEKAMY NA CIEBIE**

**ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. K. C. MRONGOWIUSZA W OLSZTYNKU**

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. KACZMARSKIEGO**  
KLASA OGÓLNOKSZTAŁCĄCA  
przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym:  
A: język angielski, matematyka, geografia  
B: język polski, język angielski, biologia

**TECHNIKUM HOTELARSKO-GASTRONOMICZNE**  
· technik hotelarstwa  
· technik technologii żywności  
· technik żywienia i usług gastronomicznych  
**nowość** · technik logistyki

**BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA**  
PRAKTYCZNA NAUKA ZAWODU W SZKOLE:  
· kucharz  
· pracownik obsługi hotelowej  
**nowość** · magazynier-logistyki

PRAKTYCZNA NAUKA ZAWODU U PRACODAWCY:  
· klasa wielozawodowa

ul. Zamkowa 6  
tel. 89 549 26 27  
[www.zamek.edu.pl](http://www.zamek.edu.pl)  
[www.facebook.com/zsolsztynek](http://www.facebook.com/zsolsztynek)

**PRZYJDŹ ZOBACZ ZDECYDUJ**




**LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH**  
**bezpłatnie**

23-25/06/2023

# DNI OLSZTYNKA



## ▶▶ 23.06 (piątek)

Plac Św. Piotra

- 18:30 Parada ulicami miasta  
Park ul. Behringa
- 19:30 Uroczyste otwarcie -  
Olsztyneckie Jubileusze
- 20:00 Orkiestra Dęta z Płońnicy
- 20:30 Koncert K. BEDNAREK
- 22:00 Zabawa z zespołem MIG  
I MŁODYMI WILKAMI

**KAMIL BEDNAREK, MIG**

## ▶▶ 24.06 (sobota)

Park ul. Behringa

- 14:00 Turniej Siatkówki Plażowej P. Papke
- 15:00 Tour de Olsztynek  
- wyścigi rowerowe dla dzieci  
VIII Bieg w Szpilkach
- 16:00 Olsztyneckie Prezentacje  
- występy zespołów MDK
- 18:00 Koncert zespołu MYK
- 19:00 X Konkurs Jedzenia Jagodzianek  
Wręczenie nagród za:  
Wyścigi, Bieg w Szpilkach
- 21:00 Koncert JAMAL
- 22.30 Koncert FISHER
- 23.30 DYSKOTEKA

**JAMAL, FISHER, MYK**

## ▶▶ 25.06 (niedziela)

- 7:00 Zawody wędkarskie  
o Puchar Burmistrza (jez. Jemiołowskie)  
Park ul. Behringa
- 12:00 II FESTIWAL FOODTRUCKÓW  
Magiczna Gra Miejska - 75. lecie  
Miejskiej Biblioteki Publicznej  
STRAŻACKI FESTYN - 125. lecie OSP
- 15:00 HOLI ŚWIĘTO KOLORÓW
- 19:00 Letnie Kino Plenerowe  
dla dzieci i dorosłych

**IMPREZY TOWARZYSZĄCE: WIOSKA RYCERSKA, KIERMASZ  
II ZŁOT FOODTRUCKÓW, WESOŁE MIASTECZKO, HOLI ŚWIĘTO**

